

SMYSL(Ů)PLNÉ PUTOVÁNÍ

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Smysl(ů)plně poznáváme svět

----- ♥ -----
Nejde o to, kdo dojde nejdál.
Ale kdo si cestu opravdu prožije.

1 Obsah

1	Obsah	3
2	Identifikační údaje o škole	5
2.1	Název ŠVP	5
2.2	Údaje o škole	5
2.3	Zřizovatel	5
2.4	Platnost dokumentu	5
3	Charakteristika školy	6
3.1	Vize školy	6
3.1	Zaměření/koncepce školy	6
3.2	Lokalita školy	7
3.3	Charakteristika školy	8
3.3.1	Provozní informace	8
3.3.2	Charakter a specifika budovy/budov:	8
3.3.3	Dopravní dostupnost školy:	8
3.3.4	Informace z historie školy:	9
3.4	Specifika školy a jednotlivých tříd	9
3.4.1	Specifika školy	9
3.4.2	Kapacita tříd	10
3.4.3	Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:	10
3.4.4	Bezpečné a podnětné prostředí	11
3.4.5	Speciálně-pedagogická péče	11
3.4.6	Specifika jednotlivých tříd	13
3.5	Přijímání do MŠ	16
3.5.1	Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:	16
3.5.2	Popis pravidel organizace pro individuálního vzdělávání:	16
3.6	Plán rozvoje – charakteristika školy	17
4	Pedagogický tým	18
4.1	Personální a pedagogické zajištění	18
4.1.1	Služby učitelů a činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:	19
4.2	Profesní rozvoj	20
4.2.1	Koncepce dalšího rozvoje zaměstnanců	20
4.2.2	Kompetenční mapa pedagoga	22
4.3	Řízení mateřské školy	23
4.4	Plán rozvoje – pedagogický tým	24
5	Podmínky vzdělávání	26
5.1	Psychosociální podmínky	26
5.1.1	Bezpečné prostředí a adaptace	26

5.1.2	Respektování individuálních potřeb a samostatnost.....	26
5.1.3	Pravidla, volnost a denní režim.....	26
5.1.4	Komunikace a pedagogický styl	27
5.1.5	Klima třídy a budování společenství	27
5.2	Věcné podmínky	28
5.2.1	Budova	28
5.2.2	Nábytek, hračky a pomůcky.....	29
5.2.3	Zahrada	31
5.3	Organizace chodu.....	31
5.3.1	Vzdělávání dětí s potřebou speciálního přístupu (nadaná děti, děti mladší tří let).....	33
5.4	Životospráva.....	34
5.4.1	Strava	34
5.4.2	Pohyb a pobyt venku	35
5.4.3	Odpočinek	36
5.4.4	Hygiena	36
5.4.5	Režim dne.....	36
5.5	Spolupráce	37
5.5.1	Spolupráce se zákonnými zástupci	37
5.5.2	Spolupráce s externími subjekty.....	43
5.6	Plán rozvoje – podmínky vzdělávání.....	43
6	Charakteristika vzdělávacího programu	45
6.1	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	45
6.1.1	Dlouhodobé cíle ŠVP:.....	47
6.2	Metody a formy vzdělávání	48
6.2.1	Formy vzdělávání:	48
6.2.2	Metody vzdělávání:.....	51
6.3	Systém pedagogického diagnostikování	53
6.4	Klíčové kompetence a výchovné a vzdělávací strategie	56
7	Vzdělávací obsah.....	74
7.1	Integrované bloky	74
7.1.1	Putování za hvězdičkou.....	74
7.1.2	Putování za sluníčkem.....	83
7.1.3	Putování za větrem	96
7.1.4	Putování za duhou	109
7.2	Popis třídního plánování	121
8	Systém evaluace.....	123

2 Identifikační údaje o škole

2.1 Název ŠVP

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Motivační název: Smysl(ů)plné putování

2.2 Údaje o škole

Název školy: Mateřská škola, Hodonín, Sídlištní 2, příspěvková organizace

Adresa školy: Sídlištní 2, Hodonín, 69504

Telefon: 601 385 424

E-mail: reditelka@mssidlistni.cz

ID datové schránky: qqkjnuj

Web: www.mssidlistni.cz

IČO: 71197788

REDIZO: 650071999, **IZO:** 107606933

Statutární zástupce školy - ředitelka: Bc. Zdislava Paulíková

Zpracovatelé programu: Bc. Zdislava Paulíková, ředitelka (zodpovědná za tvorbu ŠVP); kolektiv pedagogů

2.3 Zřizovatel

Název zřizovatele: Jihomoravský kraj

Adresa zřizovatele: Žerotínovo nám. 449/3, 601 82 Brno

Telefon: 54165 1111

E-mail: posta@jmk.cz

IČO: 70888337, **DIČ:** CZ70888337

ID datové schránky: x2pbqzq

2.4 Platnost dokumentu

Platnost dokumentu: od 1.9.2026

Verze ŠVP: 1

Číslo jednací: SVP-1-26

Datum projednání v pedagogické radě: 9. 6. 2026

.....
ředitel školy
Bc. Zdislava Paulíková

.....
Razítko školy

3 Charakteristika školy

3.1 Vize školy

Smysl(ů)plně poznáváme svět

Nejde o to, kdo dojde nejdál. Ale kdo si cestu opravdu prožije.

Naše cesta je:

Dvojsmyslné pojetí podtitulu školy "Smysl(ů)plná škola" vyjadřuje multisenzorické pojetí výuky, stejně jako důležitost vhodného pedagogického směřování setkávání pro děti i rodiče. Chceme, aby všichni zaměstnanci vnímali svou práci jako smysluplnou a snažíme se vytvářet takové podmínky, aby mohli využívat svůj potenciál k rozvoji dětí i sebe sama.

3.1 Zaměření/koncepce školy

Naše mateřská škola sdružuje děti s různými druhy zdravotního postižení i mentální úrovně. Snahou naší školy je vytvářet podmínky pro rozvoj a vzdělávání každého dítěte v rozsahu jeho individuálních možností a potřeb. Učíme děti žít společně, být

dobrymi kamarády a pomáhat si navzájem. Přejeme si, aby děti prožívaly šťastné dětství navzdory svému hendikepu, a aby směřovaly ke smysluplnému životu. Vytváříme podmínky, aby každé dítě zažívalo úspěch a mělo radost ze vzdělávání. Připravujeme děti na další vzdělávání v různých typech škol, proto musí být naše přístupy velmi různorodé a bohaté. Pracujeme také s rodiči, aby přijímali svoje děti s láskou a porozuměním.

Dvojsmyslné pojetí podtitulu školy "Smysl(ů)plná škola" vyjadřuje multisenzorické pojetí výuky, stejně jako důležitost vhodného pedagogického směřování a individuálního přístupu. Chceme prostřednictvím smyslů rozvíjet kompetence vymezené pro předškolní věk a reagovat na individuální možnosti každého z dětí.

Přejeme si, aby škola byla místem klidu, radosti a setkávání pro děti i rodiče. Chceme, aby také všichni zaměstnanci vnímali svou práci jako smysluplnou a snažíme se vytvářet takové podmínky, aby mohli využívat svůj potenciál k rozvoji dětí i sebe sama.

Koncepce školy vychází z kompetenčního modelu a osobnostně orientovaného modelu výchovy a vzdělávání.

3.2 Lokalita školy

Jednopatrová budova školy je umístěna v lokalitě sídliště Rudolfa Filipa. Z obou stran je obehnaná poměrně velkou zahradou se vzrostlou zelení, keřovou výsadbou a živým plotem, je postupně doplňována o herní prvky a přírodní edukativní prostory. Zahrada z jedné strany sousedí se zahradami řadových rodinných domků, z další strany se školní zahradou MŠ Mozaika. Přimo před školou stojí vyšší panelové domy, které jsou součástí sídliště. Za nimi je menší zelená plocha ukončená protihlukovou stěnou, která odděluje prostor od železničního koridoru. V blízkosti školy je parkoviště, umožňující zaparkování aut rodičů, včetně vyhrazených bezbariérových míst. Tato parkovací místa jsou ale určená zejména pro okolní zástavbu, rodiče proto často využívají k parkování místa mimo parkoviště.

Škola je umístěna v klidnější části města. Okolní sídliště je ozeleněno vzrostlou zelení, v blízkosti se nachází lázeňský park. Okolí je bezpečné z hlediska dopravního provozu - v blízkosti je ZŠ Vančurova a MŠ Mozaika, prostor je označen dopravními značkami, řidiči se chovají bezpečně, přechody pro chodce v okolí bývají v ranní špičce zajištěny městskou policií.

3.3 Charakteristika školy

3.3.1 Provozní informace

Kapacita školy: 58

Počet tříd: 6 (třídy se obsazují do maximálního počtu 14 dětí, třídy se sníženým počtem dětí maximálně 8 dětí)

Počet pracovníků: obvyklý počet je 13,0 úvazků učitelů, 6 asistentů pedagoga, 3 provozní zaměstnanci

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (asistenty pedagoga, administrativní pracovníky, pedagogické terapeutické pracovníky apod.).

Druh provozu školy: Celodenní, 10 hodinový provoz

3.3.2 Charakter a specifika budovy/budov:

Zděná jednopatrová budova ze 70. let je majetkem města Hodonín. Z venku je revitalizovaná. Vnitřní prostory prochází postupnou modernizací, které ovšem závisí na investičních možnostech majitele budovy. Jsou udržovány vysoké estetické nároky na vnitřní výzdobu a zpříjemnění pobytu ve vnitřních prostorách školy. Navzdory použití materiálů ze 70. let se daří udržovat vzhled moderní a čistý, v přírodních tónech.

V přízemí se nachází 2 třídy, šatna a hygienické zázemí dětí, prostory pro individuální práci dětí, zázemí pro zaměstnance, herna a školní výdejna. Celé spodní patro je bezbariérové. Do prvního patra se přichází po prostorném schodišti. V patře se nacházejí 4 třídy se šatnami, hygienickým zázemím a speciálně-pedagogickými pracovny. Tři třídy jsou vybaveny přilehlou výdejnou jídla, do ostatních tříd se jídlo dováží z výdejny na vozíku.

Prostory školy v současné době nedostačují potřebám kvalitního a moderního vzdělávání. Chybí zejména prostor pro odpočinek a zázemí pro personál. Škola dlouhodobě usiluje o získání dalších prostor pro rozšíření školy.

3.3.3 Dopravní dostupnost školy:

Škola je dobře dopravně dostupná městskou hromadnou dopravou, vzdálenost autobusových zastávek je asi 200 m. Od vlakového a autobusového nádraží je škola vzdálená asi 1,2 km. Vzhledem k tomu, že přirozená spádovost je v souvislosti s nedostatkem jiných škol pro děti se SVP v regionu velká (okruh cca 35 km), většina rodičů dováží děti do MŠ autem. Parkování osobních vozidel je možné

bezprostředně před školou na přilehlém parkovišti. Jsou zde vyhrazená parkovací místa pro držitele ZTP a ZTP/P, která momentálně nedostačují provozu školy.

3.3.4 Informace z historie školy:

Historie mateřské školy je poměrně krátká. Speciální mateřská škola vznikla 1. 9. 1999. Cílem bylo dosáhnout snížení počtu dětí s postižením v mateřských školách běžného typu. V souladu s legislativou došlo v průběhu doby ke změně statusu na školu pro děti se zdravotním znevýhodněním, pro děti se zdravotním postižením a nyní na školu pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (zřízenou podle par. 16/9).

3.4 Specifika školy a jednotlivých tříd

3.4.1 Specifika školy

V současné době jsme mateřskou školou s 6 věkově heterogenními třídami pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Přijímáme děti z celého regionu Hodonínska. V souvislosti s vysokou poptávkou se postupně mění skladba dětí a přijímáme děti se stále závažnějšími diagnózami a jejich kombinacemi – stoupá zejména poptávka po místech pro děti s poruchami autistického spektra (PAS) a závažnými vývojovými poruchami chování. Škola nezřizuje přísně jednodruhové třídy, snaží se však zachovat smysluplné dělení podle potřeb dětí, věkové struktury a pohlaví, což se každoročně může mírně proměňovat. Přesto se snažíme, aby dvě třídy byly určeny zejména dětem s narušenou komunikační schopností, tři třídy pro děti s potřebou vysoké míry podpory (zejména PAS, kombinované vady a závažné poruchy chování) a do poslední třídy jsou přijímány děti s vadami zraku. Podle potřeby jsou do tříd zařazovány také děti s poruchami chování a ostatními druhy postižení.

Škola není zřízena pro děti s primární poruchou kognitivního vývoje. Jako jedna z mála poskytuje speciální vzdělávání dětem bez poruchy intelektu (zejména u logopedických vad a poruch binokulárního vidění). Potenciál tohoto typu vzdělávání považujeme za velmi důležitou, avšak v předškolním věku často opomíjenou součást speciálně-pedagogické péče.

Škola není z důvodů materiálního a personálního vybavení schopná poskytovat péči dětem s těžkým zdravotním postižením, které vyžadují zdravotní úkony v průběhu vzdělávání (PEG, NG sonda, s potřebou odsávání, s potřebou injekční aplikace léků apod.) a dětem s těžkým pohybovým hendikepem a těžší poruchou intelektu (vyžadující polohování a přesuny z/na vozík, rehabilitační péči). Těmto

dětem jsme schopni zajistit individuální docházku ve spolupráci se stacionářem Vlaštovka.

3.4.2 Kapacita tříd

Počty dětí ve třídách se řídí vyhláškou č. 27/2016 Sb. a požadavky zřizovatele. Třídy jsou naplněny podle hloubky postižení do maximálního počtu 14 dětí ve třídách Zelená, Žlutá a Červená, a 6 dětí ve třídách Fialová, Modrá a Bílá (v souladu s výjimkou JMK je možné navýšit až na 8 dětí). Složení dětí se obvykle nemění, k dílčím přesunům dochází pouze na základě nové diagnostiky nebo pro naplnění nejlepších vzdělávacích podmínek. Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno. Spojování tříd je maximálně omezeno, přípustné je pouze krátkodobě ve výjimečných případech souvisejících s personálními podmínkami. Provoz jednotlivých samostatných tříd je obvykle v době od 7,30 do 15,30 (využívá se ranní scházení do 7:30 a odpolední rozcházení od 15:30). V souvislosti s náročností péče o děti se závažnějšími kombinacemi speciálně vzdělávacích potřeb škola dlouhodobě usiluje o snížení počtu dětí ve třídách a získání dalších prostor pro rozšíření provozu, resp. zlepšení prostorových podmínek.

3.4.3 Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Děti do MŠ doporučují ŠPZ dle druhu postižení a dle výběru rodičů. S těmi pak škola spolupracuje. Nejčastěji se jedná o SPC pro tělesně postižené Brno- Kociánka, SPC pro mentálně postižené Kyjov, SPC pro děti s PAS Brno, Štolcova, SPC pro děti s vadami zraku Brno, Kamenomlýnská, SPC pro děti s vadami řeči Brno, Veslařská, PPP Hodonín.

Zařazování dětí do tříd a případné přeřazení v rámci mateřské školy stanovuje ředitelka s ohledem na vzdělávací potřeby a nejlepší zájem dítěte, bezpečnost a podmínky vzdělávání všech dětí, personální a organizační možnosti školy a platná doporučení ŠPZ. Zákonní zástupci jsou o změně bez zbytečného odkladu informováni. Škola s nimi změnu zpravidla projedná.

Přednostně se zařazují:

- do Zelené a Žluté třídy děti s narušenou komunikační schopností (všechny typy logopedických vad a sluchové postižení),
- do Červené třídy děti se zrakovým postižením a tělesným postižením vyžadujícím bezbariérový přístup
- do Modré třídy děti s PAS se středně těžkou až těžkou symptomatikou

- do Fialové a Bílé třídy děti vyžadující vyšší míru podpory - děti s PAS, děti s celkovým opožděním psychomotorického vývoje a děti s kombinovaným postižením.

Sourozenecké skupiny jsou rozděleny v případech, že jejich postižení vyžaduje odlišnou intervenci, případně, že je zapotřebí budovat jejich individualitu. Rozdělení sourozenců do různých tříd probíhá vždy v nejlepším zájmu dítěte a ve spolupráci s rodiči. Přání rodičů jsou zohledňována, v případě, že není narušeno složení třídy. Děti s PAS, u kterých je narušená komunikační schopnost symptomem postižení, se do logopedických tříd zařazují jen ve velmi výjimečných případech, typ jejich postižení vyžaduje jiný druh intervence, který poskytují zejména třídy se sníženým počtem dětí.

3.4.4 Bezpečné a podnětné prostředí

Prostředí MŠ je maximálně bezpečné s ohledem na potřeby dětí se SVP. Spodní třídy jsou bezbariérové. Jsou užívány jasné a kontrastní barvy pro orientaci a tlumené barvy pro hru. Červená třída a hygienické zázemí je vybavena kontrastními barvami a hmatovými prvky pro orientaci zrakově znevýhodněných dětí. Škola využívá vizuální orientační systém na principu strukturovaného učení, který je prioritně používán ve třídách pro děti s PAS a vysokou mírou podpory. V šatnách a koupelnách jsou k dispozici procesní schémata pro úkony denní potřeby. Na podlahách a zdech je barevný orientační systém pro snadnou orientaci v budově. Je zabezpečena možnost pohybu a orientace dítěte v prostorách školy pomocí barevného orientačního systému s hmatovou složkou, využíváním piktogramů nebo lidských zdrojů (asistenti pedagoga).

Všechny třídy jsou vybaveny žaluziemi pro regulaci osvětlení a zabránění oslnění. Škola disponuje relaxační místností, kde probíhá výuka pomocí integrovaných jednotek a je cíleně podporováno smyslové vnímání a propriocepce. Pro pohybové aktivity je využívána prostorová herna vybavená množstvím pomůcek pro rozvoj pohybových dovedností dětí, vč. horolezecké stěny, žebřin a šplhacích věží.

Zahrada prochází úpravou směrem k přírodnějšímu vzhledu, je navrhována jako smyslová, badatelská a zážitková. Obsahuje celou řadu různých povrchů, textur a barev, neobsahuje žádné nebezpečné či trnité rostliny.

3.4.5 Speciálně-pedagogická péče

Zajišťujeme kvalitní průběžnou speciálně-pedagogickou péči (logopedickou, oftalmopedickou, etopedickou a psychopedickou), která probíhá napříč třídami a

v odborných pracovnách. Zajišťují ji naši speciální pedagogové, případně disponujeme kontakty na externí odborníky. Odborná péče je poskytována i dětem bez konkrétního doporučení, a to na základě interní depistáže nebo lékařských závěrů.

Komunikace probíhá ve vhodném systému – u těžších postižení využíváme alternativní a augmentativní komunikaci (AAK) dle doporučení SPC, zejména obrazové systémy a znak do řeči. Vždy preferujeme podporu mluvené řeči nebo totální komunikaci. Klasická znaková řeč se ve škole nepoužívá, škola na ni není personálně vybavena.

V každé třídě je po většinu doby přítomen asistent pedagoga. Asistent pedagoga je nedílnou součástí pedagogického týmu a podílí se velkou měrou na zkvalitňování péče o děti se SVP. Asistenty pedagoga do naší MŠ vybíráme zejména mezi zkušenými uchazeči, všichni AP mají dokončené středoškolské vzdělání s maturitou a další vzdělání, které je opravňuje k výkonu funkce AP. Na základě IVP nebo Plánů plnění PO se zpracovává plán krátkodobých a dlouhodobých úkolů AP, na jehož základě se asistenti podílejí na konkrétních úkolech při práci s jednotlivými dětmi.

3.4.5.1 Poskytování logopedické intervence a logopedické prevence

Individuální logopedická intervence je poskytována dětem zařazeným SPC pro vady řeči nebo sluchu nebo přijaté s logopedickým kódem v Doporučení. Ostatní děti s logopedickou vadou nebo narušenou komunikační schopností dostávají podporu v rámci logopedické prevence ve třídě. Ve spolupráci s rodiči provádějí logopedické asistentky (učitelky s kurzem Logopedická prevence nebo absolventky vysokoškolského programu Logopedie/surdopedie) logopedickou prevenci. Provádějí cvičení doporučená klinickými logopedy, rozvíjejí jazykové roviny, ale nejsou oprávněny k vyvozování hlásek. Škola nemůže vzhledem ke skladbě dětí zajistit individuální logopedickou intervenci nahrazující logopedickou péči všem dětem.

3.4.5.2 Poskytování tyflopeditické intervence

Individuální tyflopeditická intervence je poskytována všem dětem, které mají v Doporučení kód pro zrakové postižení nebo znevýhodnění. Poskytuje se zejména ortoptická a pleoptická intervence, v případě závažnějších vad i zraková stimulace nebo předbraillská příprava. Dětem, kterým je v průběhu docházky do MŠ diagnostikována zraková vada strabismus nebo amlyopie, je intervence poskytována na žádost rodičů na podkladě lékařské zprávy jako podpůrné

opatření 1. stupně. U lehčích refrakčních vad se ve třídách poskytuje podpora v rámci 1. stupně PO.

3.4.5.3 Poskytování jiné intervence

Specializované služby, jako je rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, školními či poradenskými psychology, lékaři, rehabilitačními pracovníky aj.). Někteří pedagogové mají kompetence pro provádění bazální stimulace nebo ABA terapie. Ve škole se realizuje program Edastim.

3.4.6 Specifika jednotlivých tříd

Každá třída je osobitá svým materiálním vybavením, barevností, složením kolektivu i osobností a profesním zaměřením učitelů. Všechny třídy pracují dle vymezeného rámce ŠVP a rozpracovávají témata vycházející z aktuálních jevů a potřeb. Kompetence jsou nadřazeny formálním znalostem.

Všechny třídy pracují dle vymezeného rámce daného ŠVP, který jim udává směr práce. Učitelky rozpracovávají podle potřeby svých tříd témata, která vycházejí z aktuálních jevů nebo potřeb třídy a zahrnuje specifika jednotlivých tříd. V třídním plánování jsou kompetence nadřazeny formálním znalostem. Vzdělávací proces je založen na bohaté vzdělávací nabídce, zážitkové pedagogice a individuální podpoře dětí.

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních, řízených aktivit a individuálních speciálně-pedagogických intervencí. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Tato učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení zpravidla ve skupinách i individuálně. Podporujeme objevování a samostatnost. Dětem zprostředkováváme zkušenost a umožňujeme jim poznávat všechny oblasti života. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

Mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání a vizi školy patří množství aktivit a zážitkových činností např. společné akce rodičů a dětí, projektové dny, výlety, soutěže, celoškolní aktivity, kulturní akce, projektové dny ve škole a mimo školu apod., které organizujeme v průběhu celého roku. Pravidelně zařazujeme také různé terapie (canisterapie, muzikoterapie, animoterapie...) či fakultativní služby (plavání, neurovývojová stimulace, cvičení očních pohybů).

Pedagogičtí pracovníci ze všech tříd spolupracují se školskými poradenskými pracovišti, zaměřují se na průběžnou diagnostiku, vypracovávají pro každé dítě plán konkrétních opatření vycházející z Doporučení ŠPZ a pedagogické diagnostiky (označujeme jako Plán plnění podpůrných opatření) a nebo IVP a vedou vzdělávací proces tak, aby naplňovat potřeby dětí a vedl k rozvoji klíčových kompetencí.

Všechny třídy se řídí společnými zásadami:

- Tvoří si vlastní pravidla soužití závazná pro dospělé i děti.
- Připravují si vlastní tematické oblasti, které děti zajímají (v rámci ŠVP).
- Realizují projektové dny (nejméně 1x měsíčně) a program Učení venku (nejméně 6x ročně).
- Zajišťují logopedickou prevenci.
- Vytvářejí podmínky pro bohatou nabídkovou činnost včetně úprav prostředí.

3.4.6.1 Zelená a Žlutá třída

Třídy Zelená a Žlutá jsou určeny primárně pro děti se závažnými vadami řeči a sluchovým postižením. Dětem zařazeným SPC pro vady řeči a vady sluchu je kromě běžných aktivit poskytována individuální logopedická intervence kvalifikovaným logopedem. Ve třídě je úkolem pedagogických pracovníků zejména poskytovat kvalitní mluvní vzor, nenásilně zapojovat logopedická cvičení do celého vzdělávacího procesu a rozvíjet u dětí všechny jazykové roviny. Podle doporučení SPC, a ve spolupráci se školním logopedem, provádějí kolektivně i individuálně cvičení:

- předartikulační (rozvoj motoriky mluvidel)
- dechová (zařazovat prvky jógy)
- fonační
- sluchového vnímání
- rozvoj fonemického sluchu
- rytmická
- grafomotorická
- hrubé a jemné motoriky
- na porozumění řeči, na rozvoj slovní zásoby a souvislého vyjadřování
- artikulační

3.4.6.2 Modrá třída

Do Modré třídy jsou přijímány zejména děti s PAS těžší symptomatiky, obvykle neverbální. Hlavním úkolem pedagogů je usilovat o začlenění dětí do kolektivu, vybudování sebeobslužných dovedností a předcházení problémovému chování. Využívá se zejména vysoká míra vizualizace a metoda strukturovaného učení s prvky ABA terapie. Pedagogové zohledňují širokou a různorodou škálu PAS, osobnostní a charakterové zvláštnosti každého jedince a jeho mentální úroveň. Individuálně přistupují k potřebám dětí a taktním a citlivým přístupem spolupracují s rodiči (např. pomáhají při zavádění podpůrných režimových opatření v rodině, poskytují součinnost při zavádění komunikačních systémů a vizualizovaných režimů). Většina vzdělávání ve třídě probíhá individuálně, v režimu jeden na jednoho. Využívá se AAK, zejména komunikace s vizuální podporou a intuitivní znaky, upřednostňuje se mluvená řeč doprovázená gestem či obrázkem, využívá se totální komunikace. Děti jsou připravovány obvykle k přechodu do speciální ZŠ.

3.4.6.3 Bílá a Fialová třída

Do Bílé a Fialové třídy jsou zařazovány děti s vysokou potřebou podpory. Jedná se zejména děti se 4. stupněm PO, obvykle děti s PAS, kombinovaným postižením, těžkými poruchami chování, poruchou intelektu apod. Podle návrhu pedagogů lze zařadit také děti, kterým navrhovaná podpůrná opatření nevyhovují nebo profitují z menšího kolektivu.

Třídy využívají strukturalizace místa a času, pracují s vysokou mírou vizualizace, využívají prvky AAK (znak do řeči, komunikace s vizuální podporou), upřednostňuje se mluvená řeč. Hlavním úkolem pedagogů je usilovat o začlenění dětí do kolektivu, vybudovat sebeobslužné dovedností a předcházet problémovému chování. Využívá se zejména vysoká míra vizualizace a metoda strukturovaného učení s prvky ABA terapie. Pedagogové zohledňují diagnózu, osobnostní a charakterové zvláštnosti každého jedince a jeho mentální úroveň. Podle průběžné diagnostiky jsou děti připravovány na přechod do ZŠ speciální nebo do integrace.

3.4.6.4 Červená třída

Do Červené třídy jsou přednostně přijímány děti s vadami zraku (zařazení SPC pro vady zraku) a tělesným postižením bez MR (třída je bezbariérová). V případě volné kapacity jsou přijímány děti s narušenou komunikační schopností a děti s vývojovými poruchami chování.

Primárním úkolem této třídy je zajišťovat podmínky pro kvalitní zrakovou práci dětí podle požadavků jejich postižení a zajistit bezpečnost a dostatečné vizuální/haptické označení prostoru třídy. V průběhu denních aktivit se dětem poskytuje individuální tyflopédická intervence (předbraillská příprava, ortoptická a pleoptická cvičení, zraková stimulace). Ve třídě se dbá na nošení okluzoru a čistoty brýlí, denně jsou zařazována cvičení aktivní pleoptiky. Učitelé dbají na bezpečnost dětí a zohledňují specifika jednotlivých diagnóz, upravují vzdělávací materiály, zajišťují vhodný osvit, brání oslnění. U dětí s amblyopií se snažíme o dosažení co nejvyšší zrakové ostrosti a dosažení binokularity. Děti obvykle po dosažení školního věku dosahují maximální míry rozvoje binokularity a jsou plně kompenzovány. Děti jsou připravovány na přechod do škol běžného proudu nebo škol dle par. 16/9.

3.5 Přijímání do MŠ**3.5.1 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:**

Kritéria pro přijímání dětí do MŠ jsou pro každý šk. rok upravena a jsou součástí Směrnice k zápisu do MŠ. Jejich konkrétní podoba je zveřejněna nejméně 2 měsíce před zápisem na úřední desce a webových stránkách. Kritérii jsou zejména kapacita třídy, věk, druh a hloubka postižení. Pomocnými kritérii jsou sourozenecké vazby a individuální situace dítěte. MŠ není spádovou školou, takže trvalé bydliště dítěte nehraje v umisťování roli. O přijetí dítěte rozhoduje ředitelka na základě stanovených kritérií.

3.5.2 Popis pravidel organizace pro individuálního vzdělávání:

Individuální vzdělávání se poskytuje dětem na základě oznámení zákonných zástupců. Vzdělávání je pak plně v jejich kompetenci. Zákonný zástupce dítěte plnění povinnou předškolní docházku je povinen nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku oznámit záměr dítěte vzdělávat individuálně a uvést období a důvod pro toto rozhodnutí.

Individuální vzdělávání je realizováno zejména u dětí s velmi závažným postižením, jimž škola není schopná poskytnout odpovídající péči (děti se závažnými zdravotními diagnózami, děti se závažným pohybovým hendikepem a mentálním postižením apod.). Péče probíhá obvykle v úzké spolupráci se stacionářem Vlaštovka.

Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výsledků učení v jednotlivých oblastech formou rozhovorů a připravených pracovních činností s dítětem v rozsahu cca 1 hodiny v období listopadu – prosince daného šk. roku a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání. Z ověřování je vytvořen zápis.

3.6 Plán rozvoje – charakteristika školy

Usilovat o zlepšení prostorových podmínek tříd (jednat o pronájmu budovy pro detašované pracoviště). V případě, že bude možnost rozšíření, navýšit kapacitu školy a vybudovat funkční pracoviště pro logopedickou intervenci a pro děti s PAS.	Dle možností
Usilovat o vybudování přechodu pro chodce v blízkosti školy	Do 2029
Usilovat o vyznačení vyhrazeného parkovacího místa pro ZTP/P	Do 2029
Udržet co nejvyšší míru „jednodruhovosti“ tříd	průběžně

4 Pedagogický tým

4.1 Personální a pedagogické zajištění

Ředitelka školy využívá PHmax školy v co nejvyšší možné míře.

Provozní pozice jsou obsazeny školnicí, uklízečkou a pomocnou kuchařkou.

V každé třídě pracují kvalifikované pedagogické pracovnice, obvykle s vysokoškolským vzděláním v oblasti speciální pedagogiky v bakalářském či magisterském programu, jejich překrývání je obvykle 3,5 hodin. Při zaměstnávání pedagogů je kladen důraz na jejich předepsanou odbornou kvalifikaci. V případě, že není dostupný uchazeč s odpovídající kvalifikací, přijímají se zaměstnanci s kvalifikací blízkou (sociální pedagogika v nejméně bakalářském programu nebo předškolní pedagog bez kvalifikace speciálního pedagoga). Na místa nekvalifikovaných pedagogických pracovníků se systematicky vyhledávají vhodní uchazeči, případně se stávající pracovníci motivují k započetí studia. Vedení školy při výběru nových zaměstnanců zapojuje další členy týmu, při výběru využívá dostupných a relevantních informací a aktivně vyhledává vhodné adepty na učitelskou či asistentskou pozici i mezi praktikanty.

V každé třídě je obvykle 1 třídní asistent pedagoga na úvazek 1,0. Vybíráme zkušené asistenty se středoškolským vzděláním a patřičnou kvalifikací. Ti se velkou měrou podílejí na zkvalitňování péče a pomáhají v naplňování IVP nebo Plánu plnění PO formou krátkodobých i dlouhodobých úkolů.

Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel, která jsou pravidelně diskutována.

Učitelé a asistenti pedagoga se plně věnují dětem a jejich vzdělávání po celou dobu přímé pedagogické činnosti. Na přímou péči se důsledně připravují, reagují pružně na požadavky dětí. Třídní učitelé a asistentka pedagoga důsledně spolupracují a domlouvají se na činnostech a aktivitách, spolupracují při přípravách a dbají na systematičnost a naplňování cílů.

Pedagogové se na pedagogických radách pravidelně věnují problematice vzdělávacích nároků dětí, ohroženým dětem a vyhledávají způsoby, jak rodinám pomoci.

Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a

vzdělávání předškolních dětí). V této oblasti jsou případné rezervy upravovány seberegulujícím způsobem, zkušeností a dalším vzděláváním. Škola má nastavena pravidla pedagogické práce a interní pravidla pro chování pedagogů.

Pedagogičtí pracovníci úzce spolupracují se školskými poradenskými pracovišti (ŠPZ), zaměřují se na průběžnou diagnostiku a vzdělávají každé dítě dle individuálního vzdělávacího plánu (IVP) nebo Plánu plnění podpůrných opatření.

4.1.1 Služby učitelů a činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti. Je nastaven systém docházky tak, aby docházelo k překryvům mezi pedagogy 3,5 hodin. Vycházky a pobyt venku je organizován s ohledem na bezpečnost dětí obvykle dvěma pedagogy a AP. Systém služeb je předvídatelný a mění se jen v případě významných změn v týmu. Je kladen důraz na minimální spojování tříd. V případě potřeby jsou slučovány třídy se stejnou skladbou dětí. Služby jsou plánovány tak, aby každá třída měla samostatný provoz od 7,30 do 15,30 (resp. do 14,30 u tříd se sníženým počtem dětí). Práce asistentů pedagoga je zorganizována tak, aby byla zajištěna podpora dětí po dobu jejich potřeby, obvykle od 7,30 do 15,30.

Během souběžného působení učitelů ve třídě dochází zejména k individuálním speciálně-pedagogickým intervencím ve specializovaných pracovních (logopedická, oftalmopedická intervence, nácvik nových dovedností), řízeným aktivitám malých skupin (interaktivní tabule, řízené aktivity pro předškoláky, tělovýchovné aktivity) a dopolední venkovní aktivity. Během přítomnosti dvou pedagogů jeden pedagog obvykle pracuje ve třídě, druhý pedagog využívá pracovní, hernu či relaxační místnost, případně probíhá tandemová výuka i napříč třídami. Využívá se zejména práce s menšími kolektivy či jednotlivci.

Souběžné působení dvou učitelů ve třídě zkvalitňuje individualizaci vzdělávání. Výčet činností, v nichž je působení dvou učitelů efektivní:

- dopolední hry a nabídková činnost;
- ranní a komunitní kruh (společné sdílení, plánování, hodnocení, reflexe, diskuse);
- realizace doplňkových programů (práce ve skupinkách);
- individuální intervence v pracovních
- pobyt venku (bezpečnostní hledisko, skupinové činnosti na školní zahradě);
- vytváření návyků (stravování, sebeobsluha, pracovní, kulturní);
- didakticky zacílené činnosti v menších skupinách či individuálně.

Během hlavních činností je ve třídě přítomen asistent pedagoga, který podporuje děti při sebeobslužných aktivitách, pomáhá při jejich zapojování do hry a upravuje podmínky pro vzdělávání dle individuálních potřeb dětí.

4.2 Profesní rozvoj

Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně. Každý zaměstnanec si každoročně na základě autoevaluace a hodnoticích rozhovorů vybírá vzdělávání, které je vhodné pro jeho další rozvoj. Profesní kompetence jsou formovány autoevaluační činností, vzájemnými hospitacemi a rozvojovými hovory. Ředitelka školy pak na základě plánů zaměstnanců a potřeb školy sestavuje plán dalšího vzdělávání.

Každý z pracovníků se účastní nejméně 1x za 2 roky vzdělávacího semináře s tematikou dle plánu DVPP. Ředitel aktivně nabízí vzdělávací kurzy, ze kterých si zaměstnanci mohou vybírat dle vlastních preferencí. Vzdělávání sborovny vybírá ředitel dle potřeb pedagogického sboru nebo podle potřeb směřování školy. Informace ze vzdělávání se sdílí na ped. radách a zaměstnanci si je řadí do osobního portfolia.

Ředitel podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Ředitel se programově snaží o širokou nabídku vzdělávacích možností a vytváří podmínky, aby případné absence vzdělávajících se pedagogů nebyly ostatním kolegům přítěží. V oblasti rozpočtu každoročně vyčleňuje dostatečné množství finančních prostředků, aby většina pedagogů mohla absolvovat vzdělávání podle svého výběru.

4.2.1 Koncepce dalšího rozvoje zaměstnanců

Priority školy v DVPP vychází z evaluace podmínek a potřeb pedagogů a školy. Směřují k rozvoji kompetencí pedagogů při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a podpoře moderních metod výuky založených na aktivním, smyslovém a prožitkovém učení.

Priorita	Cíl	Témata
Priorita 1 Kvalitní vzdělávání dětí s vysokou mírou podpory	Posílit kompetence pedagogů při vzdělávání dětí s PAS, závažnými poruchami chování a	• podpora komunikace (AAK) • práce s problémovým chováním • strukturované učení

	kombinovaným postizením	• funkční analýza chování • práce s emocemi • senzorická regulace • ABA v podmínkách MŠ • práce s dítětem s vysokou mírou podpory
Priorita 2 Speciálně pedagogická odbornost školy	Udržovat vysokou odbornost školy v oblastech, které tvoří její profilaci	• logopedie • oftalmopedie • práce s dětmi s PAS • zrková stimulace • bazální stimulace • neurovývojová stimulace • nové speciálně pedagogické přístupy postupy
Priorita 3 Smysl(ů)plné učení	Rozvíjet metody podporující nové ŠVP	• badatelská výuka • experimentování v MŠ • polytechnická gramotnost • učení venku • projektová výuka • matematická pregramotnost • digitální gramotnost
Priorita 4 Pedagogická diagnostika	Sjednotit postupy pedagogů při sledování pokroků dítěte	• diagnostika dítěte se ŠVP • plánování podpůrných opatření • tvorba IVP • hodnocení pokroku dítěte • formativní hodnocení
Priorita 5 Klima školy a wellbeing	Podporovat bezpečné pracovní prostředí a předcházet syndromu vyhoření	• psychohygiena pedagoga • práce se stresem • týmová spolupráce • komunikace s rodiči • vedení náročných rozhovorů • řešení konfliktních situací
Priorita 6 Legislativa a řízení školy	Průběžně seznamovat zaměstnance se	• novely školské legislativy • BOZP

	změnami legislativy	školské	• ochrana měkkých cílů • ochrana osobních údajů • první pomoc
--	------------------------	---------	---

4.2.2 Kompetenční mapa pedagoga

Chceme, aby pedagogové společně vytvářeli školu, která naplňuje vizi. Proto také plán dalšího vzdělávání nevychází pouze z nabídky vzdělávacích institucí, ale především z hodnot školy. Vzdělávání pedagogů proto směřuje k rozvoji pedagogických kompetencí v jednotlivých vizích. Výsledkem dalšího vzdělávání není jen pouhý výčet kurzů, ale jakási kompetenční mapa pedagoga, který umí využívat nástroje dalšího vzdělávání pro rozvoj školy a uplatňuje je v praxi.

Cesta	Pedagogické kompetence	DVPP	evaluace
Smysluplná	• plánuje vzdělávání podle skutečných potřeb dítěte • umí stanovovat smysluplné cíle • využívá pedagogickou diagnostiku • hodnotí pokrok dítěte • respektuje individuální tempo	• pedagogická diagnostika • formativní hodnocení • plánování vzdělávání • práce s IVP • individuální podpora dítěte	• pedagog umí zdůvodnit své vzdělávací postupy • každé dítě zažívá úspěch • vzdělávání není pro všechny stejné
Smyslů plná	• vytváří multisenzorické prostředí • využívá pohyb • experimentuje • podporuje objevování • využívá přírodu	• senzorická integrace • bazální stimulace • badatelská výuka • polytechnika • učení venku • environmentální pedagogika	• děti většinu dne aktivně objevují, manipulují a experimentují.
Podporující	• rozumí potřebám dítěte • pracuje s emocemi • zvládá náročné chování • umí předcházet konfliktům • vytváří bezpečné klima	• PAS • pozitivní podpora chování • AAK • deeskalační techniky • wellbeing	• ve třídách převažuje klid, předvídatelnost a pocit bezpečí

Lidská	• spolupracuje, • komunikuje s rodiči • sdílí zkušenosti • reflektuje vlastní práci • podporuje kolegy • realizuje psychohygienu	• komunikace • mentoring • týmová spolupráce • vedení rozhovorů • profesní reflexe	• pedagogové se navzájem inspirují a rodiče jsou partnery školy
Rodinná	• zapojuje rodiče • podporuje komunitu školy • vytváří společné akce • respektuje rodinné prostředí dítěte	• partnerská spolupráce s rodiči • komunitní škola • práce s rodinou dítěte se SVP	• rodiče jsou aktivní součástí života školy
Zakořeněná	• využívá region • podporuje vztah k přírodě • rozvíjí environmentální vzdělávání • propojuje školu s okolím	• EVVO • regionální vzdělávání • venkovní pedagogika • klimatické vzdělávání	• výuka často probíhá mimo budovu školy a děti znají své okolí

4.3 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny Ročním plánem a podrobnou náplní práce. Každý zaměstnanec je schopen poskytnout základní informace a odkázat na odpovědnou osobu. Ředitel některé pravomoci deleguje na pověřené zaměstnance (FKSP, BOZP, organizace akcí, spolupráce s organizacemi...), na některých rozhodnutích zaměstnanci participují (nákupy vybavení, realizace projektů, opravy a údržba, správa webu...). Nástroji řízení jsou vnitřní směrnice, Organizační řád, Školní řád, směrnice BOZP a PO a pedagogické rady.

Je vytvořen informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek. Využívá se aplikace Správa MŠ, webové stránky, soukromé facebooková skupina, messenger a telefonní kontakty. Škola vystupuje vůči rodičům a veřejnosti otevřeně. Pro rodiče využívá aplikace Naše MŠ, nástěnky a facebookovou skupinu, veškeré informace zveřejňuje v dostatečném předstihu. Školské dokumenty má k nahlédnutí ve veřejné části školy a na webových stránkách. Rodiče jsou informováni o týdenních plánech a o činnostech dětí ve škole. Pořizuje se rozsáhlá obrazová dokumentace o činnostech dětí, která je sdílěna rodičovskou skupinou. Pravidelně jsou organizovány konzultační dny.

Při vedení zaměstnanců ředitel vytváří ovzduší důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Nejméně jedenkrát za 2 měsíce je organizována pedagogická rada, učitelé vzájemně hospitují a vytvářejí podmínky pro sdílení zkušeností a nápadů. Podporuje spoluúčast celého týmu na rozhodování o ŠVP a strategii školy na základě evaluačních dokumentů, společných rozhovorů a společných aktivit při přípravách ŠVP.

Ředitel školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci a rozvoj formou vzájemných hospitací, pohospitačních rozhovorů, diskuse na pedagogických radách, rozvojových pohovorů a formou finančního ohodnocení. Škola má vytvořen systém podpory začínajících učitelů.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu. Nejméně 1x ročně probíhají hospitace a vzájemné hospitace se zpětnou vazbou, každý pedagog zpracovává autoevaluační dotazník s rozvojovými otázkami, připravuje plán DVPP. Spolu s ředitelem plánuje a realizuje vlastní rozvoj. Plánování pedagogické práce v jednotlivých třídách probíhá v tandemu, do příprav jsou zapojeny i asistenti pedagoga. Strategické otázky a významné změny v oblasti pedagogické práce jsou komunikovány na pedagogických radách a je k nim zaujímáno stanovisko po důkladné diskusi.

Ředitel vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci. Evaluace ŠVP probíhá formou evaluace třídního plánování a evaluace ŠVP jako celku. Průběh tvorby nového ŠVP je skupinový, jsou zapojeni všichni učitelé. Důraz je kladen na směřování školy, smysluplné nastavení integrovaných bloků a flexibilitu v třídním plánování. Společně jsou diskutovány úpravy podmínek a zlepšení. Strategie školy a vize je formulována společně a je přijata všemi členy týmu.

4.4 Plán rozvoje – pedagogický tým

Plánovat a realizovat koncepční plán rozvoje pedagogických pracovníků	každoročně
Rozvoj mentorských a manažerských dovedností ředitele	průběžně

Profesionalizace ped. sboru - aktivní vyhledávání kvalifikovaných pracovníků na pedagogické pozice	průběžně
Vzájemné hospitace mezi učiteli	2x ročně
Vzájemné výměny AP (práce v jiném týmu)	2x ročně
Neformální setkávání učitelů	2x ročně

5 Podmínky vzdělávání

5.1 Psychosociální podmínky

5.1.1 Bezpečné prostředí a adaptace

Pro děti i dospělé vytváříme takové prostředí, aby se cítili dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Všichni zaměstnanci školy vytvářejí svou prací a chováním čisté, příjemné a radostné prostředí a jsou pro děti vhodným vzorem. Jsou dodržována přísná pravidla pro zajištění soukromí rodiny a dětí. Rodiče mají k dispozici intimní prostředí pro konzultace s učiteli, učitelé k nim přistupují s respektem a nabízejí jim pomocnou ruku v případě potíží.

Nabízíme adaptační režim dle individuálních potřeb dítěte, který umožní postupně si zvykat na nové prostředí a nové podmínky. Škola má vypracovaný adaptační program, který respektuje zvláštnosti dětí a vede je k plynulému přechodu od rodiny do školy. Cílem adaptačního režimu je dítě začleněné v bezpečném školském kolektivu, které rodič s důvěrou předává učitelům.

5.1.2 Respektování individuálních potřeb a samostatnost

Učitelé respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. V případě nestandardních potřeb jsou vytvořeny podmínky pro jejich realizaci (úprava jídla, způsob podávání nápojů, realizace toalety, kousátka, specifické hračky apod.). V případě nevhodných návyků dochází k postupnému odbourávání či nahrazování vhodnou aktivitou tak, aby nedocházelo k nepřiměřené frustraci dítěte. Zde se postupuje v koordinaci s rodinou, aby byl zachován jednotný postup.

Dětem jsou nabízeny aktivity, které je rozvíjejí, ale jejich splnění je reálné. Na děti nejsou kladeny nepřiměřené nároky; chyba je považována za projev zkoumání a příležitost k pokroku. Děti mají dostatek času na většinu činností, nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem. Učitel vede děti k samostatnosti, podporuje je v samostatných pokusech, pozitivně hodnotí snahu a přiměřeně reaguje na úspěšné pokusy (nehodnotí neúspěšné výkony).

5.1.3 Pravidla, volnost a denní režim

Volnost a osobní svoboda dětí (například při výběru aktivit) je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení. Tato omezení souvisí výhradně s bezpečností dětí, nutností dodržovat třídní pravidla a řád a učit děti toleranci a společnému soužití.

Ve třídách jsou každoročně vyvozována pravidla soužití, která jsou přiměřeně graficky ztvárněna tak, aby děti měly trvale možnost pravidla ukotvovat.

Ve škole se dodržuje pravidelný denní režim, který dává dětem pocit jistoty a usnadňuje jim orientaci v čase. Dětem je k dispozici jak učitelka, tak asistentka pedagoga, které napomáhají při přechodech mezi činnostmi.

5.1.4 Komunikace a pedagogický styl

Pedagogický styl je podporující a projevuje se přímou, vstřícnou a naslouchající komunikací. Jakákoliv komunikace s dítětem, kterou dítě pocítuje jako násilí, nebo zbytečné manipulování a organizování dětí, je nepřijatelná. Učitel k dítěti přistupuje obvykle ve snížené poloze, volí vhodný slovník a tichý hlas. Učitelé se cíleně snaží snižovat množství „vzdáleného“ řízení dětí a využívají především pozitivně formulovaná sdělení a otázky vedoucí k dalšímu objevování.

Pokyny a úkoly jsou dětem zadávány jasnou formou, která je pro ně srozumitelná (vysoká míra vizualizace, jednoduché slovní pokyny, předvedení). Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte s akcentem na specifické vzdělávací potřeby (SVP) a využívá témat blízkých dennímu životu. Ve škole není podporována soutěživost, aktivity jsou zaměřené tak, aby se každý mohl zúčastnit a zažít úspěch. Je preferováno formativní hodnocení, které se zařazuje podle mentálních dovedností dětí a učí je přijímat odpovědnost za vlastní vzdělávání.

5.1.5 Klima třídy a budování společenství

Všechny děti mají rovnocenné postavení. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné, a to jak ze strany dětí, tak ze strany pečujících osob a pedagogů. Ve vztazích se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, solidarita a vzájemná pomoc. Děti jsou vedeny ke kamarádství, zdvořilosti a respektu k odlišnostem.

Učitel se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem, což slouží jako prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů.

Programově podporujeme pomoc slabším, seniorům a hendikepovaným (projektové dny, SWAP, společné akce se seniory, obrázky pro sousedy, zpívání ve vnitrobloku apod.). Společnými akcemi rovněž podporujeme prorodinné aktivity a vznik neformálních skupin mezi rodiči.

5.2 Věcné podmínky

V mateřské škole jsou k dispozici kompenzační (technické a didaktické) pomůcky dle potřeb konkrétních dětí (vybavená oftalmopedická pracovna, logopedické pomůcky, pomůcky pro tělesně hendikepované, pomůcky pro rozvoj sluchu). Pomůcky jsou podle potřeb jednotlivých dětí zajišťovány průběžně. Škola zajišťuje pomůcky na základě doporučení konkrétních SPC a buduje ucelený soubor pomůcek k rozvoji inteligencí dle Gardnera. Ve třídě pro děti se zrakovým postižením se provádí nácvik binokulárního vidění při amblyopii a strabismu (CAM, stereoskop, synoptofor, cheiroskop, lokalizátor, pomůcky pro aktivní pleoptiku), zraková stimulace (světelný panel, tablet, sklopná deska), předbraillská příprava (pichtův stroj, kolíčkové písanky, termofolie) a základy pohybu bez hole (hmatové pomůcky, označení prostoru). V logopedických třídách probíhá rozvoj jazykových rovin, podpora sluchového vnímání, úprava výslovnosti za pomoci digitálních, mechanických i elektronických pomůcek (rotavibrátor, mikrofony, masážní pomůcky, špachtle, párátka, lžičky, logopedické gumičky, logopedické knoflíky, smartmouth, obrazový materiál apod). Ve třídách pro děti s PAS se využívají pomůcky pro rozvoj oslabených dovedností s vysokou mírou vizualizace (laminátory, krabicové úkoly, strukturovaný denní režim, obrazový materiál, komunikační systémy). Škola disponuje upravenými židličkami, kočárky a tříkolkami pro děti s poruchou hybnosti. V případě specifických potřeb souvisejících s konkrétními potřebami jednotlivce jsou využívány dotační programy pro získání dalšího specifického vybavení. Individuální kompenzační potřeby (asistenční pes, osobní asistent, diagnostické přístroje, vozíky, kočárky apod.) jsou ve škole běžně využívány.

5.2.1 Budova

Mateřská škola má přiměřeně velké prostory dle požadavků na hygienu. Rozměry (m², m³) plně odpovídají počtu dětí. Škola má 6 denních místností pro jednotlivé třídy, 3 šatny, 3 umývárny, společnou hernu, relaxační místnost a prostornou zahradu, nemá samostatné lehárny. K individuální práci jsou využívány 3 pracovny a relaxační místnost. Podmínky prostorového uspořádání tříd jsou nedostatečné, velmi chybí klidové prostory, resp. lehárny. V souvislosti s náročností péče o děti se závažnějšími kombinacemi speciálně vzdělávacích potřeb škola dlouhodobě usiluje o snížení počtu dětí ve třídách a získání dalších prostor pro rozšíření provozu, resp. zlepšení prostorových podmínek. V souvislosti s materiálním vybavením musí být upraveny provozní podmínky tak, aby nedocházelo k setkávání dětí

v prostorách toalet a šaten, což snižuje flexibilitu. Zároveň nelze vyřešit procházení rodičů přes hygienické zázemí dětí.

Šatny: v přízemí – prostorná, společná pro červenou a modrou třídu, v 1. patře nově vybudovaná a vybavená až pro 20 dětí pro zelenou a fialovou třídu, v 1. patře – pro 20 dětí pro žlutou a bílou třídu.

Umývárny: v přízemí – společná pro Červenou a Modrou třídu – 6 umyvadel, 6 záchodků, sprchový kout, v 1. patře - pro Zelenou a Fialovou třídu – 3 umyvadla, 2 záchodky, pisoár, sprchový kout, v 1. patře – pro Žlutou a Bílou třídu – 4 umyvadla, 3 záchodky, 1 pisoár, sprchový kout

Denní místnosti: Červená třída - 64,68 m², Modrá třída - 45,60 m², Zelená třída - 64,68 m², Fialová třída – 45,60 m², Žlutá třída - 64,68 m², Bílá třída – 45,2m²

Na dobu odpočinku se lehátka umísťují do denní místnosti, mimo dobu odpočinku jsou uloženy ve skladech lůžek a lůžkovin nebo ve třídách.

Herna je využívána k společným tělovýchovným aktivitám každou třídou nejméně 1x týdně nebo podle individuální potřeby. Relaxační místnost je využívána nejméně 1x týdně každou třídou nebo podle individuální potřeby.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hluchnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin). Teplota a vlhkost je v jednotlivých třídách sledována teploměrem resp. vlhkoměrem, dochází k pravidelnému větrání nejméně 1x za hodinu náporově, nepříznivý osvit ve třídách je regulován okenními žaluziemi, postupně dochází k výměně zářivkových trubic LED technologií, plánuje se instalace klimatizací.

5.2.2 Nábytek, hračky a pomůcky

Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) i vybavení pro odpočinek dětí (lůžka/lehátka) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu, věku a speciálně-vzdělávacím potřebám dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné, jsou estetického vzhledu. Třídy jsou vybaveny vestavěným nábytkem s uzavíratelnými i otevřenými skříněmi a dostatkem zásuvných boxů. Využívá se zejména laminovaná dřevotřísková a masivní dřevo. Stoly a židle jsou uzpůsobeny dětem různého vzrůstu. Postupně jsou upravovány do neutrální barevnosti v přírodních tónech. V umývárkách jsou umísťovány pisoáry pro rozšíření dovedností u chlapců. Umyvadla se postupně

vybavují pákovými bateriemi. Jsou využívána plastová lehátka v prodloužené délce a matrace s pevnou oporou zad.

Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku, je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy vhodně využíváno. Škola preferuje kvalitní pomůcky z přírodních materiálů s velkým didaktickým přesahem. Podle potřeb si učitelé vyrábějí či upravují pomůcky, které využívají v nabídkové činnosti a při řízených aktivitách. Ve třídách je dostatek stavebnic, skládaček, společenských her, pomůcek pro zkoumání a bádání. Mezi neobvyklé vybavení patří: přístrojové vybavení oční pracovny (synoptofor, cheiroskop, CAM stimulátor, lokalizátor, vergenční stereoskop, program Annasoft, eye tracker), logopedických pracoven (rotavibrátor a vibrační pomůcky, program Mentio, program Brepta, pomůcky pro rozvoj jazykových rovin), interaktivní dotykové monitory (v horních třídách stabilně, ve spodních třídách prozatím na pojízdném stojanu) s programy Barevné kamínky, relaxační pomůcky (zátěžová deka, bublinkové válce, sedací vaky, světelná vlákna, houpací vak...), kompenzační pomůcky (pichtův psací stroj, židle s klínem, kočár pro starší děti, tříkolka pro větší děti, rotoped, pomůcky pro rozvoj jemné motoriky, pomůcky pro předbraillskou přípravu...).

Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Preferuje se umístění ve výsuvných boxech a vizuální označení obsahu. Pomůcky jsou ukládány do dolních částí nábytku, využívají se hlavně otevřené skříně. Uzavřené skříně se využívají zejména pro ukládání krabicových úkolů, společenských her a textilních pomůcek. Těžké stavebnice jsou umísťovány do pojízdných boxů, aby byla zajištěna samostatnost dětí. Část pomůcek (zejména demonstračních), které jsou využívány nárazově podle potřeby, jsou uloženy ve skladu pomůcek a mohou být pedagogy využity bez omezení.

Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům. Každá třída disponuje prostornou nástěnkou a prostorem k výstavkám v šatnách. Na chodbách jsou nástěnky a další prostory pro výstavu dětských výrobků. Každá třída disponuje místem pro ukládání vyrobených děl, která si děti odnášejí domů (tubusy, policová skříňka, košíky, boxy). Prostor MŠ je vyzdoben dětskými díly. Třídy se podílejí na výzdobě společných prostor foyeru v měsíčním cyklu.

Škola je vybavena vhodnými pomůckami a didaktickými potřebami pro pedagogy (knihovna pomůcek v kabinetu, třídní pomůcky k zapůjčení pro kolegy) a dostatkem kvalitní metodické a vzdělávací literatury.

Pro rodiče je vyčleněna knihovna s knihami k bezplatnému zapůjčení. Zaměřuje se zejména na rodičovské kompetence, hry a materiály pro domácí předškolní přípravu.

5.2.3 Zahrada

Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje zahrada s herními prvky. Je rozdělena do dvou dílčích ploch o velikosti cca 1920 m². Je využívána pouze pro účely her dětí naší školy a organizované akce školy. Prostory jsou vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a další aktivity. Zahrada je vybavena bezpečnými prvky (houpadla, houpačka, skluzavky, prolézačky, balanční sestava, herní lavičky, pískoviště, kolotoč, mlhoviště, prolézačky, pískoviště, kutiště). Postupně dochází k přerodu na přírodní zahradu, dosluhující prvky jsou nahrazovány prvky ze dřeva. Škola realizuje enviromentální vzdělávání a učení venku, takže vybavuje zahradu pomůckami pro bádání a pěstitelskou činnost.

Zahrada je osázena netrnitými nejedovatými rostlinami (tivolníky, javory, lípa, šeřík, jabloň, višně, muchovník, beztrnné maliníky). Pískoviště je využíváno podle potřeby buď na osluněné nebo na zastíněné straně.

5.3 Organizace chodu

Dětem, které vstupují do MŠ je vytvořen doporučený adaptační režim, který se upravuje individuálně podle potřeb dítěte a jeho rodiny. Od přijetí dítěte do MŠ jsou vytvořeny podmínky na seznámení se školou a učiteli (hrací odpoledne, společné akce školy). Každý rodič nově nastupujícího dítěte se podílí na jeho individuálním nastavení podle potřeb dítěte a rodiny. Adaptační doba je individuálně nastavována ve spolupráci s rodiči. Učitelé citlivě pracují s dětmi po delších nepřítomnostech, zařazují upravený adaptační režim po vánočních prázdninách. Cílem pedagogů je vytvářet podmínky pro plynulý přechod dětí z rodiny do školy.

Denní řád je nastaven jako doporučující, je dostatečně pružný, pevně je stanovena pouze doba pobytu venku a orientačně doba pro stravu. Učitelé mohou reagovat na měnící se potřeby dětí a jejich aktuální zájem.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity, jedenkrát v týdnu v tělocvičně, v průběhu ostatních dnů zejména při dopoledních činnostech a při pobytu venku. Je preferován přirozený pohyb dětí nad řízenými aktivitami. Pohybové aktivity jsou součástí nabídkové činnosti a cíleně zařazovány při řízených vzdělávacích aktivitách. Součástí

pohybových aktivit je i vedení dětí ke zdravému životnímu stylu a otužování. V zimních a jarních měsících je dětem z řad předškolních dětí (s výjimkou dětí s PAS) nabízena výuka plavání jako hrazená fakultativní služba.

V mateřské škole mají děti klidné a bezpečné zázemí, je respektováno soukromí jejich i jejich rodiny. Škola aktivně přispívá k vytvoření bezpečného prostředí i v rodinách dětí. Jsou nastavena pravidla a postupně upravovány technické prostředky, která vedou ke zvýšení bezpečnosti dětí v MŠ. Škola pravidelně poučuje děti o pravidlech bezpečnosti v různých podmínkách, vede děti k chápání rizik a přiměřenému přístupu k nim. Škola má zpracovanou bezpečnostní analýzu k ochraně měkkých cílů.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Speciálně-pedagogické intervence probíhá skupinově nebo individuálně. Jde o řízenou aktivitu, která se uskutečňuje zejména hravou formou. Pro dosažení výsledků je nutné vést aktivitu řízeně. Mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu celou řadu akcí a aktivit, které mají za cíl zkušenostní a zážitkové učení, terapeutické působení, podporu rodinných vztahů, vznik neformálních skupin a propojení školy a rodiny. Uplatňuje se učení venku, projektové dny ve škole a mimo školu, aktivity se zapojením rodičů a veřejnosti, aktivity na podporu skupin dětí s postižením u příležitosti světových dnů (Modrý den, den na podporu dětí s DS, den pro pěstounské rodiny, den pro ranou péči, světový den logopedie, den dětí s výv. dysfázií apod.).

Během dne je věnován dostatek času spontánním aktivitám dětí, motivované a řízené aktivity jsou zařazovány ve vyváženém poměru. U dětí s autismem a těžším postižením, které nejsou schopné samostatných herních činností je podíl řízených a motivovaných aktivit vyšší. Aktivně se rozvíjí hra, děti jsou vedeny k funkčnímu trávení volného času. Je ale ponecháno dostatek času na spontánní aktivity, které nemají charakter běžné hry, ale jsou důležitým časem pro relaxaci dětí. Vzdělávací aktivity mají často charakter projektové výuky. V průběhu dne dochází k individuálním speciálně-pedagogickým intervencím, které se motivačně souvisí s třídním tématem nebo vychází z individuálních zájmů dětí.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, snažíme se, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat. Stanovujeme předvídatelné časové úseky a vedeme děti k organizování činností tak, aby bylo možné hru přirozeně ukončit a dohrát později. V prostorových podmínkách tříd nelze obvykle využít podlahovou plochu, proto se využívá odkladová plocha na skříňkách. Děti jsou vedeny, aby se ke hře vracely, rozvíjely ji a dokončovaly.

Veškeré aktivity jsou připraveny tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování. Jsou zařazovány aktivity badatelské, zejména při venkovní výuce. Aktivity jsou upraveny tak, aby ji mohly dokončit děti rozdílného věku, dovedností či SVP a byla podporována jejich seberegulace a přirozený rozvoj. Pracuje se s principem přirozených následků. Děti mají příležitost podílet se na organizaci činností a realizovat vlastní nápady. Je respektováno individuální tempo a práce schopnost jednotlivých dětí.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Děti jsou podněcovány k vytváření různorodých skupin, jsou podporovány ve společenských hrách, k čemuž jsou motivovány i cílenou nabídkou didaktických pomůcek a hraček. Každý den jsou zařazovány individuální a skupinové aktivity, frontální činnosti jsou zařazovány okrajově. Velké skupiny nad úroveň třídy se setkávají při společných výletech, projektových dnech a při pobytu venku.

Individuální potřeby dětí v oblasti aktivity a relaxace jsou respektovány, děti mají možnost využít klidného prostředí v třídních koutkách, pracovních či relaxačních místnostech, ve třídách je upraven prostor pro relaxaci (sedací vaky, stany, pohovky). Je přiměřeně dbáno na osobní soukromí dětí.

Při hygieně je dětem poskytována co nejvyšší míra soukromí. Soukromí při hygieně je částečně narušeno průchozími toaletami.

5.3.1 Vzdělávání dětí s potřebou speciálního přístupu (nadaná děti, děti mladší tří let)

Mateřská škola aktivně přizpůsobuje materiální a organizační podmínky dětem podle jejich individuálních potřeb. Vycházíme nejen z pedagogické a speciálně-pedagogické diagnostiky, ale také z vývojové psychologie a specifických sociálních a rodinných podmínek dětí.

Vzhledem k integraci dětí s hendikepem se u nás občas setkáváme s dětmi s takzvanou dvojí výjimečností, kdy je nadání dítěte spojeno s náročnými projevy v jiných oblastech. Je proto extrémně důležité vytvářet podmínky v rámci denního režimu a připravovat aktivity pokrývající všechny oblasti Gardnerovy inteligence, aby docházelo k rozpoznání a rozvoji silných oblastí. Při nadprůměrných výkonech přistupujeme k administraci testu NOMI, dále spolupracujeme s psychologem příslušného speciálně pedagogického centra a v případě potřeby doporučujeme testování intelektu v dalších zařízeních. Využíváme silné stránky dítěte,

individualizujeme výuku, uplatňuje se práce s asistentem pedagoga, projektová výuka či samostatná práce s náročnějším zadáním. Pedagogové při individuální i skupinové práci cíleně podporují zvědavost, neotřelé nápady a vlastní způsoby řešení.

Pro rozvoj kognitivních schopností a potenciálu dětí je škola nadstandardně vybavena. Děti mají k dispozici dostatek encyklopedií, hudebních i výtvarných nástrojů a pomůcek inspirovaných Montessori pedagogikou, které jim umožňují samostatně objevovat souvislosti. Využíváme také materiály pro rozvoj matematicko-logického myšlení a základy programování. V rámci dlouhodobé koncepce průběžně doplňujeme pomůcky rozvíjející dovednosti v přírodních vědách (matematika, fyzika, chemie, biologie).

Děti mladší tří let, jsou přijímány do věkově heterogenních tříd. Děje se tak výjimečně podle kapacity školy, obvykle se jim doporučuje polodenní docházka. Vzdělávání se u nich soustředí především na sebeobslužné činnosti, rozvoj jemné motoriky, adaptabilitu a plynulé začlenění do kolektivu starších dětí. Škola vytváří podmínky pro klidnou adaptaci, dbá na pozitivní motivaci a v začátcích umožňuje používání vlastních pomůcek pro pocit bezpečí, jako jsou usínáčky či plyšové hračky, které se postupně ve spolupráci s rodiči odbourávají. Pro nejmenší jsou plánovány specifické aktivity, přičemž vzdělávací činnosti probíhají v menších skupinách nebo individuálně.

Prostředí tříd je ergonomicky uspořádáno, vybaveno relaxačními koutky pro průběžný odpočinek a dostatečným množstvím podnětných i bezpečných hraček. Uplatňujeme přístup volného výběru hraček a her, děti si sami rozpoznají vhodnost pomůcek. Zahradní prvky, které nejsou pro nejmenší vhodné, jsou jasně označeny. Mateřská škola disponuje kompletním hygienickým i jídelním zázemím, je zajištěno nakládání s pleny a stravování umožňuje úpravy jídla. Používání dudlíku není dovoleno s výjimkou dětí se zvlášť závažným postižením. Režim dne plně respektuje potřeby dětí, a to i při organizaci vycházek, které se délkově a trasou přizpůsobují nejmenším, případně dochází k bezpečnému slučování dětí napříč třídami.

5.4 Životospráva

5.4.1 Strava

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle požadavků RVP PV. Strava je připravována v ŠJ Mozaika. Strava je upravována podle požadavků spotřebního koše s dostatkem ovoce a zeleniny a nabídkou netradičních surovin. O nevhodné úpravě, neoblíbených pokrmech či dalších nedostatcích je neprodleně

informována vedoucí stravování MŠ Mozaika. Pitný režim je zajištěn nejméně 2 druhy nápojů - vodou, která je k dispozici po celý den a nápojem, který připravila jídelna (čaj, šťáva, džus bez cukru). Mléčný nápoj je součástí pravidelně podávané stravy. I když akceptujeme rozdílné potřeby v oblasti stravování, z důvodů podpory vhodných stravovacích návyků a podpory začlenění do skupiny je strava je podávána hromadně (dopolední svačina a oběd) a je považována za důležitou součást vzdělávání v oblasti sebeobsluhy, vyjádření potřeb, jemné motoriky či sociálních vztahů. Odpolední svačina je podávána průběžným způsobem.

Mezi jednotlivými jídly je cca 3hodinový interval (ranní svačina 8,45 / 9:00, oběd 11:45 / 12:00). Odpolední svačina se podává průběžně od 14:00 do 14:30. Děti nejsou do jídla nuceny, jsou vytvořena třídní pravidla pro rozšiřování repertoáru jídel. Jídlu je věnován dostatečný čas a jsou vytvořeny podmínky pro klidné a estetické stolování. Třídy podporují co nejvyšší samostatnost při podávání jídla podle možností dětí – samostatnost při mazání svačin, nalévání polévky, případě nabírání hlavního jídla.

Je preferováno pití vody a neslazených nápojů. Je nabízena pestrá strava a je podporována konzumace dostatku ovoce a zeleniny. Při dětských oslavách jsou preferovány "zdravé" sladkosti (sušené ovoce, ovocné koláče, zeleninové saláty). Děti se pravidelně podílejí na přípravě jídel v rámci spolupráce s rodiči, vzdělávacích aktivit, soutěží a projektových dnů. Strava je obohacována o výpěstky ze školní zahrady.

5.4.2 Pohyb a pobyt venku

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší. Škola realizuje učení venku - cca 1x měsíčně celodenní venkovní aktivity. 1x týdně jsou plánovány vycházky s cílem.

Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy. 1x týdně a při nepříznivém počasí je využívána herna k tělovýchovným aktivitám a využití tělovýchovného náradí. Část pomůcek je přenosná a je využívána při řízených a nabídkových činnostech. Denně jsou zařazovány zdravotní cviky a dechová cvičení, ve škole se využívají prvky neurosenzorické integrace a cvičení na propojování hemisfér.

Prostor tříd je upraven tak, aby umožňoval bezpečný rozvoj tělesně-kinestetické inteligence. Denně je věnován dostatek času přirozenému i cílenému pohybu, ale také relaxaci a odpočinku. Dbá se na přiměřený oděv a postupné otužování dětí.

Škola aktivně seznamuje děti se sporty, vede je k aktivnímu sportování, využívá metodickou podporu Aktivní škola a realizuje většinu doporučených aktivit.

5.4.3 Odpočinek

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Vzhledem k současným poznatkům z dětské vývojové neurologie, zařazujeme klidový režim na lehátku po dobu přibližně 20- 30 minut. Vedeme děti k chápání důležitosti odpočinku, využití relaxačních technik a mindfulness. Poté je dětem s nižší potřebou spánku nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku. Od 13,30 – 13,45 se zvyšuje přirozený ruch ve třídě a začínají běžné aktivity, děti se nechávají přirozeně probudit a klidně vstát. Specifické požadavky rodičů (nenechat dítě usnout, budit předčasně), pokud nesouvisí se zdravotními aspekty, nemůžeme zohlednit.

5.4.4 Hygiena

V souvislosti s přenosnými chorobami se dbá na dostatečnou hygienu rukou. Děti jsou instruovány k vhodnému chování během respiračních onemocnění. Učí se dodržovat základní návyky na toaletě. Škola podporuje péči o zuby formou čištění zubů po obědě. Důvodem je budování návyků, orofaciální stimulace a návyky v oblasti logopedie.

Učitelé dbají na přiměřené používání mýdla, zubní pasty a toaletního papíru, jsou zodpovědní za dodržování přiměřených hygienických podmínek při všech aktivitách.

5.4.5 Režim dne

Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně přiměřeně flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Mateřská škola doplňuje rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni podporuje zdravý tělesný, psychický a sociální vývoj dítěte a vytváří optimální podmínky pro jeho individuální vývoj a eliminaci nepříznivých dopadů postižení na jejich další vývoj.

Ve třídách pro děti s vyšší potřebou vizualizace je využíván strukturovaný denní režim pro usnadnění orientace v čase (v úrovni dle potřeb dětí – referenční předměty, fotografie, barevné obrázky).

Provoz MŠ je od 6,00 hod – 16,00 hod. Děti obvykle přicházejí do mateřské školy do 8,00 hod, jinak po dohodě s třídními učitelkami. Děti pravidelně využívají individuální speciálně-pedagogické intervence (dle rozpisu a individuálních potřeb, obvykle 2 - 3x týdně), skupinové pohybové aktivity v herně – nejméně 1x týdně, využití interaktivního monitoru – nejméně 1x týdně, využití relaxační místnosti - nejméně 1x týdně, příležitostně využívání terapeutických přístupů – animoterapie, muzikoterapie – cca 1x měsíčně.

Doporučený režim dne:

6,00 – 8,00 příchody dětí, ranní zájmová činnost dětí, spontánní hra, individuální aktivity, ranní nabídková činnost (netematická)

7,30 - rozchod dětí do tříd, spontánní hra, individuální aktivity

8,00 – 10,00 tematická nabídková činnost, výchovně – pohybové hry a cvičení, skupinové aktivity, svačina, hry, vzdělávací činnost, spontánní hra, individuální aktivity, individuální speciálně-pedagogická činnost

10,00 – 11,45 pobyt venku

11,45 – 12,30 oběd, hygiena, příprava na odpočinek

12,30 – 14,30 spánek, odpočinek, klidové aktivity nespících dětí, hygiena, odpolední svačinka

14,30 – 16,00 odpolední zájmová činnost, spontánní hra, individuální aktivity dětí, pobyt venku, odchody

5.5 Spolupráce

5.5.1 Spolupráce se zákonnými zástupci

Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče. Všichni učitelé jsou pracovní školního poradenského pracoviště a poskytují základní sociální a odborné pedagogické poradenství.

Konzultační dny se konají obvykle 4x ročně, konzultační hodiny s logopedem cca 1x za 2-3 týdny, konzultace s oftalmopedem 4x ročně. Předávání základních informací "mezi dveřmi" probíhá každodenně. Vznikne-li jakýkoliv problém, učitelé nebo ředitel sjednávají osobní schůzku, pokud možno neprodleně, nejpozději ale do 1 týdne. Škola poskytuje prostor pro konzultace s dalšími institucemi, zejména SPC, SVP a NNO. Rodičům aktivně nabízí kontakty na odborníky v oblastech

pedagogiky, zdravotnictví, psychologie, rodičovských kompetencí, krizovou intervencí apod.

Škola dlouhodobě realizuje projekt **Rodiče vítáni**, splňuje většinu požadovaných kritérií.

1) Rodičům umožňujeme bez problémů vstoupit do prostor mateřské školy.

U vstupních dveří je viditelně umístěn označený zvonek, rodiče po zazvonění do školy vpustí pověřená osoba. Třídy a pracovny jsou kdykoliv během dne přístupné rodičům, pokud nenarušují průběh vzdělávání. Aktivně zveme rodiče k aktivitám s dětmi na začátku a na konci dne.

2) S rodiči aktivně komunikujeme. Komunikace je obousměrná a partnerská.

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství. Všichni zaměstnanci školy se snaží s rodinami vytvářet pozitivní a funkční vztahy, společně pracovat na rozvoji dětí a vytvářet podmínky pro jejich zdravý rozvoj. Jsou respektovány odlišnosti a individuální potřeby jednotlivých rodin. Pokud to zvláště významně nenarušuje chod školy, vychází všichni zaměstnanci vstříc potřebám rodiny. Všichni zaměstnanci vytvářejí pozitivní a bezpečné prostředí úsměvem, vhodným chováním a otevřeností.

Škola má vytvořena pravidla komunikace s rodiči:

- Rodič je partner, komunikujeme spolu s otevřeností a respektem.
- Společně pracujeme na výchově a vzdělávání dětí. Naší snahou je působit jednotně při nácviku nových dovedností.
- Rodiče mají možnost spolupráce.
- Rodiče jsou ve škole vždy vítáni.
- Respektujeme soukromí rodiny, její světonázor a hodnotové postoje (pokud nenarušují chod školy).
- S rodiči komunikujeme denně. Nedáváme nevyžádané rady.
- Důležité věci se projednávají za zavřenými dveřmi.

Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět a nabídnout službu, která by vyhovovala jejich potřebám (vč. zprostředkování kontaktu). V případě, že to podmínky umožňují, vytvoří zázemí pro spolupráci ve známém prostředí školy. Škola umožní návštěvy organizací, které se podílejí na vzdělávání dítěte (školská poradenská zařízení, NNO, raná péče...). Pokud to významně nenaruší provoz školy, umožní i přítomnost dalších pomocníků

(canisterapeutický pes, asistenční pes, osobní asistent). Škola se vždy snaží volit vstřícný přístup a hledá možnosti, jak požadavky rodin splnit.

Mezi mateřskou školou a rodiči je možná komunikace s využitím komunikačních technologií, k dispozici je telefon, školní a třídní e-maily, aplikace Naše MŠ, případně další přístupy dle potřeb rodičů (Zoom).

3) Rodiče mají k dispozici informace o tom, co a kdy se ve škole děje.

Informace o akcích školy jsou zveřejněny na školní nástěnce, na facebookové skupině, v aplikaci Naše MŠ. Třídní akce zveřejňují učitelé na třídních nástěnkách, v Naše MŠ, na FB skupině. Informace pro veřejnost jsou umísťované na webových stránkách školy www.mssidlistni.cz. Dlouhodobý plán akcí školy dostávají rodiče v papírové podobě na začátku školního roku a je po celý rok k dispozici na nástěnce.

O aktivitách ve škole jsou rodiče informováni nejméně 5 dní před plánovanou akcí, obvykle ale v měsíčním cyklu. Třídní informace vč. týdenního tematického plánu jsou zveřejňovány na třídních nástěnkách.

Výtvarná a kreativní díla a pracovní listy jsou vyvěšovány na třídních výstavkách, jsou přístupná rodičům, později si děti všechna individuální díla odnášejí domů.

4) Poskytujeme rodičům konzultační schůzky a zaručujeme, že při nich neprobíráme okolnosti týkající se jejich dítěte před ostatními rodiči a dětmi.

Denně se věnujeme krátké výměně informací „mezi dveřmi“ o stráveném dnu. Rodičům jsou nabízeny pravidelné konzultace (1x 2-3 týdny logopedické, 4x ročně s třídním učitelem, 4x ročně oftalmopedické). V případě potřeby se sjedná schůzka bez zbytečného prodlení, učitelé nabídnou termín nejpozději do 1 týdne. V případech, kdy komunikace vážne, je přizváno vedení školy, případně další instituce, které mohou pomoci (OSPOD, SAS, chůvy, raná péče, psycholog, SVP...).

Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Zaměstnanci jsou si vědomi kompetencí, které jim náleží a nepřekračují jejich rámec. Jednají s rodiči ohleduplně a taktně, nabízejí pomocnou ruku. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rady. Učitelé a asistenti provázejí rodiče předškolním vzděláváním. Je úkolem učitelů, ve spolupráci se ŠPZ, postupně připravit rodiče na možné problémy, které dítě mohou provázet do dalšího vzdělávání. Učitelé dlouhodobě pracují na informovanosti rodičů v oblasti integrace, speciálního školství, podpůrných opatření a služeb pro děti s postižením. Empaticky a nezkresleně poskytují rodičům informace o výkonech dítěte vč. pohledu na očekávané výsledky.

Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení, využívají se diagnostická portfolia, diagnostické záznamy (upravené pedagogické diagnostiky dle Bednářové, Edukačně hodnotící profil u dětí s PAS, logopedická diagnostika, diagnostika zrakových funkcí) videodokumentace a pozorování. Na konzultacích s rodiči se podílejí všichni zainteresovaní učitelé a speciální pedagogové. Učitelé se domlouvají s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání, pokud to nenarušuje chod školy, snaží se být v postupu jednotní. Učitelé se aktivně podílejí na přenesení fungujících metod i do rodinného prostředí. Jsou nápomocni při zavádění strukturovaného denního režimu a vizualizace do domácího prostředí, vytváří pro děti komunikační a zážitkové deníky.

5) Se záměrem přihlásit se ke značce Rodiče vítáni jsme seznámili rodiče dětí, které využívají služeb naší školy. Rodiče souhlasí s údaji uvedenými v certifikačním formuláři a jsou ochotni to potvrdit.

Splňujeme.

7) Dbáme na to, aby zahájení docházky do mateřské školy bylo pro děti a jejich rodiče příjemnou událostí.

Dětem, které vstupují do MŠ je vytvořen doporučený adaptační režim, který se upravuje individuálně podle potřeb dítěte a jeho rodiny. Od přijetí dítěte do MŠ jsou vytvořeny podmínky na seznámení se školou a učiteli (hrací odpoledne, společné akce školy). Každý rodič nově nastupujícího dítěte se podílí na jeho individuálním nastavení podle potřeb dítěte a rodiny. Adaptační doba je individuálně nastavována ve spolupráci s rodiči. Učitelé citlivě pracují s dětmi po delších nepřítomnostech, zařazují upravený adaptační režim po vánočních prázdninách. Cílem pedagogů je vytvářet podmínky pro plynulý přechod dětí z rodiny do školy.

8) U „předškoláků“ účinně spolupracujeme s rodiči tak, aby děti přechod na základní školu úspěšně zvládly.

Celý průběh školní docházky směřuje k dosažení kompetencí pro úspěšné zvládnutí přechodu z MŠ do ZŠ. V průběhu docházky jsou opakovaně diskutovány vhodné přístupy, možnosti rozvoje či nabídka terapií. Dětem v povinném předškolním vzdělávání a dětem s OŠD jsou připravovány Plány plnění podpůrných opatření nebo IVP s akcentem na nabytí dovedností důležitých pro přechod do ZŠ. S rodinami předškoláků se intenzivně komunikují potřeby dítěte i v oblasti výběru druhu školy, využití terapií či nutných procesů pro nastavení PO pro školu. Probíhá spolupráce se školami a komunikace s budoucími pedagogy, aby se přechod do ZŠ dětem co nejvíce usnadnil.

Škola realizuje program Edastim v podobě upravené pro děti nastupující do základních škol běžného typu a pro děti nastupující do paragrafových škol, či do integrace s vyšší mírou podpory.

9) Konfliktní situace ve školce řešíme tak, aby se příslušného setkání mohli zúčastnit všichni, jichž se záležitost týká, včetně rodičů a dítěte/dětí.

Škola vychází z principu, že co se stalo mezi dětmi ve školce, má se ve školce uzavřít. Rodič, který nebyl konfliktní situaci přítomen, může být o konfliktu informován, není po něm ale vyžadováno řešení. Rodiče informujeme zejména v případě fyzického dopadu, vážného dopadu nebo v případech, kdy hrozí nějaké dlouhodobější potenciální riziko. Vystane-li potřeba řešit dlouhodobě konfliktní situaci mezi dětmi, jsou k řešení přizváni všichni, jichž se to týká (tedy i rodiče obou stran). Pedagog v tomto případě funguje jako moderátor diskuse. Při jakémkoliv řešení konfliktů je dbáno na rovné rozložení sil.

Konflikty dětí s učiteli si učitelé vyřeší s dětmi. Rodiče mohou informovat, uznají-li za vhodné.

Konflikty dospělých osob se řeší za zavřenými dveřmi, bez přítomnosti dětí, věcně, bez vypjatých emocí a s úctou k druhé straně. O konfliktu se zaměstnanci školy musí být informována ředitelka, která se může jednání účastnit nebo stranu zaměstnanců zastupovat.

Jakákoliv konfliktní situace nevede k vyčleňování dítěte a nemá vliv na vzdělávání.

10) Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (ŠVP) zpřístupňujeme na webu mateřské školy.

Veškeré dokumenty důležité k objektivnímu zhodnocení kvality školy zveřejňujeme na webových stránkách a v listinné podobě na chodbě školy.

11) Nabízíme rodičům pomoc při zajištění konzultace pedagogicko-psychologického poradce.

Škola sleduje náplň Doporučení školských poradenských zařízení (ŠPZ) a včas informuje rodiče o potřebě konzultace v SPC/PPP. Škola poskytuje součinnost všem ŠPZ. V případě potřeby doporučuje konzultace v dalších SPC, předjednává situaci a zprostředkovává kontakty.

Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět a nabídnout službu, která by vyhovovala jejich potřebám (vč. zprostředkování kontaktu). V případě, že to podmínky umožňují, vytvoří zázemí pro spolupráci ve známém prostředí školy.

Škola umožní návštěvy organizací, které se podílejí na vzdělávání dítěte (školská poradenská zařízení, NNO, raná péče...). Pokud to významně nenaruší provoz školy,

umožní i přítomnost dalších pomůcek a pomocníků (canisterapeutický pes, asistenční pes, osobní asistent). Škola se vždy snaží volit vstřícný přístup a hledá možnosti, jak požadavky rodin splnit.

12) Rodičům umožňujeme ovlivňovat způsob stravování jejich dětí v mateřské škole (skladbu jídelníčku v jídelně, individuální volbu „vynechaných“ pokrmů...).

V případě specifických stravovacích potřeb a diet umožňujeme rodičům donášku vlastní stravy. Respektujeme stravovací návyky dětí a v případě specifických stravovacích zvyklostí rodiny (vegetariánství, veganství), respektujeme vynechávání některé ze složek pokrmů. Děti nenutíme k dojíždání, umožňujeme vynechat některou z neoblíbených potravin.

Zároveň ale vedeme děti k ochutnávání neznámých jídel a rozšiřování jídelníčku.

13) Zveme rodiče (prarodiče) do školky, aby se aktivně zúčastnili společné práce se svým dítětem (vnoučetem). Pořádáme akce pro rodiče v termínech a hodinách, které jim umožní se jich opravdu zúčastnit. Organizujeme akce, na kterých mohou rodiče a další rodinní příslušníci spolupracovat s dětmi a potkávat se s učiteli.

Škola organizuje celou řadu akcí pro široké rodiny, které jsou naplánovány tak, aby se jich mohly účastnit všechny děti, vedly k propojování rodin a vytvářely prostředí pro neformální setkávání s učiteli.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů. Programy jsou organizovány tak, aby docházelo k podpoře rodinných vztahů a vytváření neformálních skupin. Termíny a čas akcí se snažíme nastavit tak, aby umožňovat přítomnost co největšího množství rodičů.

Rodiče se mohou spolupodílet na plánování programu MŠ, zapojit se do aktivit a her svých dětí, obohacovat program a podílet se na úpravách prostředí. Nejméně 1x ročně je naplánována akce, která má úpravu prostředí školy v hlavní náplni.

14) Pořádáme vzdělávací semináře pro rodiče na téma výchovy a vzdělávání.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu, podporuje rodiče v trávení volného času s dětmi a pomáhá rodičům v péči o dítě. Nabízíme rodičům poradenství i nejrozličnější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí, cíleně nabízíme vzdělávání, workshopy a kurzy NNO v okolí a obvykle 1x ročně organizuje vzdělávání v oblasti rodičovských kompetencí v MŠ. Škola vytipovává ohrožené rodiny a poskytuje jim vyšší míru podpory - zajištění pomoci ze strany NNO, zapojení do projektů bezplatného stravování apod.

5.5.2 Spolupráce s externími subjekty

Mateřská škola v případě potřeby zajišťuje spolupráci s odborníky mimo oblast školství. Prosazuje koncept Tým okolo dítěte a aktivně zve ke spolupráci odborníky.

Škola vytváří podmínky pro speciálně-pedagogická centra, aby mohla speciálně-pedagogická či psychologická vyšetření probíhat ve známém prostředí školy. Poskytujeme plnou součinnost všem spolupracujícím SPC a PPP. Úzce spolupracujeme zejména s SPC pro vady řeči, SPC Kyjov, SPC pro vady sluchu, SPC pro zrakové vady, SPC Štolcova, PPP Hodonín, SVP Hodonín.

Aktivně spolupracujeme s ranou péčí, sociálně aktivizačními službami, osobní asistencí a dalšími sociálními službami, které doprovázejí rodiny.

Středním a vysokým školám, které vzdělávají speciální pedagogy, předškolní pedagogy a asistenty pedagoga, umožňujeme realizaci praxí a náslechové hodiny. Jsme fakultní školou Univerzity Palackého v Olomouci.

Spolupracujeme s VIM, poskytujeme skupinovou praxi frekventantům kurzu Logopedický asistent a Asistent pedagoga.

Spolupracujeme s mateřskými školami v regionu, poskytujeme jim konzultace v oblasti administrativní i praktické poradenství v oblasti práce s dětmi s postižením, včetně náslechu a pomoci při úpravách prostředí.

Spolupracujeme se ZŠ Vančurova a ZŠ B. Martinů a dalšími základními školami v regionu na plynulém přechodu z MŠ do ZŠ. Umožňujeme náhled do vzdělávání a konzultace s třídními učiteli.

Spolupracujeme s dalšími organizacemi a odborníky, kteří poskytují pomoc při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí (NNO, OSPOD, sociální služby apod.).

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem Jihomoravským krajem a dalšími orgány státní správy a samosprávy - zejména s Městem Hodonín a obcemi v ORP Hodonín, Kyjov a Břeclav na rozvoji školy a koncepčních aktivitách v oblasti speciálního vzdělávání.

Vedení školy se podílí na rozvoji vzdělávacích a sociálních služeb aktivní účastí na komunitním plánování, řídicím výboru MAP, expertní skupiny MAP pro inovace ve vzdělávání a dalších rozvojových aktivitách.

5.6 Plán rozvoje – podmínky vzdělávání

Podpora adaptace nově přijatých dětí – herní odpoledne, společná akce s rodiči	2027
Zavedení pravidla pro vnášení vlastních hraček pro celou MŠ	2027

Rozšíření vizualizovaného systému v režimu barevných obrázků/piktogramů pro orientaci v prostorách MŠ	Od 2027
Obnova úložných systémů ve skladech pomůcek	Průběžně od 2026
Obnova nábytku ve třídách – Zelená herní kout, Červená relaxační kout a knihovna, Žlutá – vestavěná skříň	2026-29
Instalace klimatizace do tříd	Dle majitele budovy 2027
Výměna osvětlení za LED technologii	2026-28
Rekonstrukce elektroinstalace	2027 a 2028
Příprava – rekonstrukce vodo-topo	2029
Revitalizace dětských toalet v přízemí, zajištění soukromí dětí	2028
Úprava systému zabezpečení budovy	2026-27
Realizace bezpečnostních opatření pro zamezení neoprávněného pohybu po budově	2026-28
Nákup pomůcek a hraček pro děti mladší 3 let	podle potřeby
Nákup zahradního prvku pro děti mladší 3 let	podle potřeby
Nákup didaktických pomůcek a hraček dle požadavků učitelů	každoročně
Úprava skladovacích prostor na zahradě	2027-28
Obnova herní prvky v tělocvičně směrem k senzorické integraci	Dle dotačních titulů
Usilovat o prostor pro klidový režim dětí (leháren) – souvisí s potřebou větších prostor pro realizaci vzdělávacích aktivit	
Usilovat o zavedení bezlepkové stravy do portfolia vývařovny	průběžně
Realizace projektu Rodiče vítáni a naplňovat jeho výstupy	průběžně
Zlepšení komunikaci v oblasti vize školy a obsahu ŠVP směrem k rodičům	2026

6 Charakteristika vzdělávacího programu

6.1 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Náš školní vzdělávací program plně respektuje Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Shoduje se s rámcovými cíli a záměry předškolního vzdělávání. Velký důraz je kladen na osvojení základů postojů a hodnot, na nichž je založena naše společnost. Vede děti k získání schopností, dovedností, osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost a rozvíjet smysluplně svůj potenciál. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání má probíhat přirozeně, radostně a vytvářet pozitivní vztah k dalšímu učení.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami jejich naplňování přizpůsobujeme tak, aby maximálně vyhovovalo každému z dětí, jejich potřebám i možnostem.

Ke své práci využíváme zejména prožitkové učení a vytváření pedagogických situací, společně s dětmi hledáme a zkoumáme, vytváříme a budujeme vztahy a vazby. Zažíváme dobrodružství, sdílíme společné zážitky a hledáme nové možnosti, jak se dozvědět něco nového. Spolupracujeme nejen s odbornými pracovišti, ale také se širokou veřejností. Respektujeme individualitu potřeb a možností dítěte.

Naším průvodcem na cestě za poznáváním světa jsou smysly. Pomáhají nám vnímat svět celostně a ukazují nám netušené souvislosti. Pro děti s postižením je zprostředkování světa skrze smysly zvlášť důležité a je pro ně přirozené. Naše putování do světa provází spousta chutí, vůní, zvuků i barev.

ŠVP je koncipován pro tříletý cyklus, během kterého je akcentována každá klíčová kompetence z více pohledů. Podtémata jsou stanovena lineárně, aby většina dětí prožila radost z objevování každé oblasti. Směřují k tomu, aby se každé dítě seznámilo se světem z různých úhlů a našlo si svoji vlastní objevitelskou cestu. Podtématům jsou podřízeny zejména motivační aktivity, projektové dny, výlety apod.

Podtéma 1. Putování krajinou přírody

Dítě je... přírodovědec – objevitel života

Děti se vydávají na cestu krajinou lesů, luk, vody a živiů. Poznávají svět všemi smysly, pečují o živé tvory, objevují zákonitosti přírody a učí se být její součástí.

Hlavní oblasti

- rostliny a zvířata
- lidské tělo jako součást přírody
- počasí a roční období
- voda, vzduch, půda
- ekologie
- zahrada
- pěstitelství
- environmentální výchova
- smyslové objevování

Podtéma 2. Putování krajinou lidí

Dítě je... tvůrce – stavitel světa

Putování probíhá ve světě lidí. Děti poznávají, jak lidé odedávna tvoří svůj svět – staví domy, vyrábějí nástroje, vymýšlejí stroje, vytvářejí umění i tradice. Samy se stávají malými tvůrci a konstruktéry.

Hlavní oblasti

- řemesla
- materiály
- stavby
- doprava
- povolání
- polytechnická výchova
- kultura
- tradice
- výtvarné a pracovní činnosti

Podtéma 3. – Putování krajinou objevů

Dítě je... badatel objevitel budoucnosti

Děti vstupují do krajiny plné pokusů, techniky a velkých objevů. Hledají souvislosti, experimentují, zkoumají vesmír i moderní technologie a učí se, že svět se neustále mění díky lidské zvědavosti.

Hlavní oblasti

- experimenty
- fyzikální jevy
- jednoduché technologie
- vesmír
- energie
- matematické myšlení
- digitální svět
- programování
- vynálezy

6.1.1 Dlouhodobé cíle ŠVP:

- vést děti k získávání klíčových kompetencí důležitých pro celoživotní vzdělávání
- doplnit rodinnou výchovu a nabízet jí nové příležitosti k zapojení do dění ve škole
- propojovat rodiny ve formálních i neformálních vztazích
- vytvářet ze školy místo pro získávání nových kompetencí pro děti, rodiče i pedagogy
- zkvalitňovat podmínky pro vzdělávání dětí s postižením a hledat nové způsoby a metody, jak zlepšovat jejich vzdělávání
- vytvářet pozitivní vztah k přírodě a pomáhat k její ochraně

Usilujeme, aby dítě zpravidla dokázalo, umělo, zvládlo:

- uplatňovat získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- řešilo problémy na základě zkušenosti, umělo si poradit v náročnějších situacích, umělo si vybrat funkční řešení
- dokázalo komunikovat srozumitelnou formou, dokázalo vyjádřit své potřeby a pocity, komunikovalo vhodně a bez zábran
- respektovalo dohodnutá pravidla, uplatňovalo společenské návyky a chovalo se ohleduplně
- využívalo právo volby a za svá rozhodnutí neslo odpovědnost
- podílelo se svým chováním na zlepšování přírodního i společenského prostředí
- ke změnám přistupovalo jako k příležitostem

(viz Profil dítěte odcházejícího z MŠ – příloha 1.)

Základní principy vzdělávání a prostředky k jejich naplňování:

Dítě	respekt ke každému dítěti a k přirozeným lidským potřebám
	individuální přístup
Rodina	oboustranná spolupráce (ŠVP, společné aktivity, přítomnost rodičů ve škole, podpora rodin v oblasti SVP)
	zajištění informací (konzultace, informovanost, přednášky)
	podpora neformálních vztahů mezi rodinami
Vzdělávání	spolupráce se základními školami
	nabídková činnost, předškolní příprava
	projektové aktivity, zážitkové a experimentální metody, problémové učení
Hra a učení	vytváření pozitivního a bezpečného prostředí
	podnětné vzdělávací prostředí, kvalitní hračky, individuální přístup
	integrované učení (propojování témat)
Společnost	vytváření návyků a automatizace
	vytváření a respektování pravidel
	kommunikace a spolupráce
Já	sebehodnocení
	individuální potřeby, specifické potřeby, kompenzace
Individualizace	pozorování a diagnostika
	individuální plánování (IVP, Plán plnění PO)
	diferencovaná míra podpory

6.2 Metody a formy vzdělávání

6.2.1 Formy vzdělávání:

Východiskem pro efektivní vzdělávání je uspokojování potřeb dítěte předškolního věku a vytváření podmínek pro jejich naplnění v každodenní práci školy. Škola při jejich naplňování vychází z Maslowovy hierarchie potřeb a Modelu potřeb malého dítěte podle Matějčka, Langmeiera.

Hierarchie potřeb dle Maslowa:

1. hygienické a fyziologické potřeby
2. potřeby pocitu bezpečí: (jistoty, stálosti spolehlivosti, pořádku, pravidel, mezí, osvobození od strachu, úzkosti a chaosu)
3. potřeba sounáležitosti (lásky, náklonnosti, shody a ztotožnění, potřeba někam patřit)
4. potřeba uznání, spravedlnosti (sebedůvěry, sebeúcty)

5. potřeba seberealizace (sebenaplnění)

Model potřeb malého dítěte (Matějček, Langmeier):

1. **stimulace** – potřeba určitého množství, kvality a proměnlivosti vnějších podnětů
2. **smysluplný svět** – potřeba určité stálosti, řádu a smyslu v podnětech
3. **citový vztah** – potřeba prvotních citových a sociálních vztahů
4. **osobní identita** – potřeba společenského uplatnění a společenské hodnoty, seberealizace
5. **otevřená budoucnost** – potřeba radostné životní perspektivy

Konstruktivistický model vzdělávání

Východiskem pedagogické práce je konstruktivistický model vzdělávání. Vycházíme ze zkušeností a prožitků dítěte, jeho zvědavosti, touze objevovat, zkoušet a experimentovat. Posilujeme pozitivní motivaci k aktivnímu, samostatnému učení a formou zpětné vazby vedeme děti k sebehodnocení. Snažíme se nepředávat dětem hotové myšlenky, učíme je vyvozovat a hledat řešení.

- neklademe důraz na objem vědomostí, ale na schopnost jejich praktického využití a uvádění do vztahů, respektujeme blízké zkušenosti dítěte, umožňujeme dítěti navázat vždy na to, co již zná
- rozvíjíme komunikační dovednosti ve všech jejích formách,
- podporujeme rozvoj samostatnosti a odpovědnosti, vytváříme situace, v nichž se dítě učí prostřednictvím vlastní činnosti a uplatňuje získané dovednosti
- podporujeme mravní rozvoj, tvořivost, míru a úroveň seberealizace a sebezpoznávacích schopností i stylu učení
- vytváříme podmínky pro styk s vrstevníky a možnosti získávání sociálních zkušeností, učíme děti reagovat a brát ohled na druhé
- vedeme reflektivní dialog - učíme děti, jak se navzájem domluvit (pozorně naslouchat a snažit se porozumět, mluvit zřetelně a srozumitelně, být stručný, neodbíhat od tématu)

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích formou spontánních, polořízených a řízených aktivit. Didakticky cílená činnost je naplňována formou záměrného i spontánního učení za aktivní účasti dítěte (nabídková činnost, prožitkové činnosti, experimentování apod.) a s využitím motivačních aktivit (dramatizace, úprava prostředí, zážitkové aktivity, individuální učení). Všechny činnosti jsou koncipovány jako zábavné, hravé a tvořivé. Usilujeme o propojování témat a uplatnění více vzdělávacích oblastí v jedné aktivitě. Škola realizuje individuální, skupinovou a hromadnou formu vzdělávání.

- individuální - vychází z dobré znalosti dítěte, respektuje individualitu dítěte
- skupinová - práce v různě velkých a různě složených skupinách
- frontální (hromadná) - okrajové využití, během diskusních a komunitních kruhů, při společných akcích

6.2.1.1 Řízené aktivity:

Aktivity přímo řízené a motivované pedagogem vedou k získávání znalostí a dovedností a rozvoji kompetencí. Jejich hlavní složkou je vhodná motivace a zážitkové učení.

Frontální aktivity:

Jsou zařazovány zejména při speciálně-pedagogické intervenci, při nácviku nových dovedností, při budování znalostního základu. Obvyklé jsou při diskusních kruzích, evaluaci, nácviku nové písně či básně, při vysvětlování pracovního postupu apod. Zařazují se promyšleně, v co nejmenší míře.

Skupinové aktivity:

Jedná se zejména o herní a vzdělávací aktivity. Složení skupin se pravidelně mění, podporují se vztahy, nepodporuje se soutěživost. Učitel využívá různé strategie pro rozdělení do skupin. Ve skupinových aktivitách je využívána strategie win-win. Spontánně vzniklé skupinové aktivity jsou vhodně doplňovány a podporovány. Vzdělávací nabídka a motivace směřuje k zapojení všech dětí a podporuje přirozené přijetí role. V případě potřeby se využívá se formativní hodnocení. Využívá se zejména v tělovýchovných aktivitách, didakticky zacílených stanovištích, při výtvarných a pracovních činnostech, při společenských hrách.

Individuální aktivity:

Respektují individualitu dětí, jsou upravovány "na míru" jednotlivým dětem. Směřují k rozvoji oslabených oblastí, rozvíjí kompetence a upevňují nabyté dovednosti. V předškolním věku směřují k podpoře pozornosti a práce schopnosti. Využívají silných stránek dítěte. Jsou nezbytnou součástí vzdělávání ve spec. ped. pracovnách. Nezbytná je spolupráce s rodiči.

6.2.1.2 Nepřímo řízené aktivity:

Jedná se o aktivity připravené pedagogem, které slouží k naplňování vzdělávacích cílů, rozvoji dovedností a schopností dětí, vztahují se k tématu. Při výběru a realizaci aktivit pedagog do procesu nezasahuje a neovlivňuje směřování aktivity. Jedná se

zejména o úpravu prostředí, cílená nabídka hraček a didaktických pomůcek (nabídková činnost), nabídka knih, rozhovory s dětmi apod.

6.2.1.3 Spontánní aktivity:

Aktivity, které děti samy vymyslí, jsou v co nejvyšší míře podporovány. Jsou vytvářeny záměrné situace, aby děti rozvinuly spontánní hru. Pokud to umožňují prostorové podmínky, měly by děti mít možnost se ke hře vrátit i v dalších dnech. Pedagog by během spontánní hry měl zasahovat co nejméně, jako účastník by měl vytvářet nové situace, které hru posunou, jako pozorovatel by měl nabízet podmínky pro realizaci nápadů.

Základní výchovné a vzdělávací strategie jsou:

- Hra (spontánní, sociální, didaktická, tématická, sportovní...)
- Komunikace (hudba, četba, dramatizace, diskuse, komunitní kruh, rozhovor, vysvětlení, logopedické chvíle...)
- Práce - s důrazem na vedení k samostatnosti (PL, strukturované úkoly, didaktické hračky a stavebnice, myšlenková mapa, interaktivní tabule, předškolní dovednosti, pracovní...)
- Kreativní a tvořivá aktivita (výtvarné a pracovní činnosti)
- Kooperativní hry a činnosti (dramatizace, skupinové hry, pohybové hry, společenské hry, individualizované činnosti, skupinová výtvarná díla...)
- Experimenty (řízené, spontánní, učení venku, exkurze)
- Psychomotorická cvičení - (hemisférová cvičení, jóga, zdravotní cviky, překážkové dráhy, dětská hřiště, pohybové hry, spontánní pohyb)
- Výlety a vycházky
- Hodnocení (rozhovor, portfolio, diagnostika)

6.2.2 Metody vzdělávání:

Metody učení jsou užívány tak, aby co nejlépe splňovaly pedagogický záměr učitele. Učitel má při volbě metod volnost. Záměrem školy je vzdělávat děti přirozeně a hravě, převažují proto prožitkové a situační aktivity, pedagogové se snaží podporovat spontánnost a kooperativní činnosti. Veškeré činnosti a aktivity organizujeme tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě, experimentování, samostatnosti, komunikaci, hodnocení a sebehodnocení, spolupráci a vytvářely možnosti realizace pro všechny typy inteligence. Volíme takové organizační formy a metody, které zohledňují vývojové potřeby dětí, aktuální úroveň osobního rozvoje dětí ve třídě, zdravou životosprávu, psychohygienu, individuální zvláštnosti a

individuální tempo dítěte. Učitelky pomáhají organizovat dětem aktivity, motivují je ke splnění práce. Podporujeme sebehodnocení, zpětnou vazbu.

6.2.2.1 Metody učení:

- prožitkové učení - objevování, kreativita, spontaneita, aktivní přístup dítěte, organizace práce a komunikace s kamarády, konkrétnost a názornost, využití všech smyslů
- kooperativní učení - spoluobjevování, komunikace, organizace práce, přijetí role
- situační učení – pozorování, nápodoba, imitace, identifikace (ztotožnění) a sociální posilování (přirozené důsledky)
- sociální učení - tolerance, respekt, spolupráce

Dále jsou využívány metody např.:

- Strukturalizace – předvídatelnost v čase a prostoru, strukturovaný denní režim, strukturované úkoly, učivo rozfázovat, oddělit a základní a rozšiřující informace
- Vizualizace – označování pro zajištění orientace v prostoru a čase, komunikace s vizuální podporou, nastavení pravidel, procesní a pracovní schémata, využívat různá barevná označení, zpřehlednit zadání
- Individuální přístup – individuální práce, respektování individuálních potřeb, úprava pomůcek a úkolů podle individuálních potřeb a preferencí, individuální motivace, ověřovat porozumění zadání
- Motivace – využívat kladnou motivaci, oceňovat každý úspěch, vyzdvihovat pozitivní reakce, postupně otužovat v přijetí neúspěchu, aplikovat pozitivní motivační systém
- Metoda přiměřenosti – respektovat rozdílnou vývojovou úroveň v různých oblastech, přizpůsobit průběh aktivity schopnosti udržet pozornost, respektovat pracovní tempo
- Metoda postupných kroků – stanovit dílčí cíle, rozkrokovat zadání, zpřehlednit úkoly, aktivity, situace, které povedou k dosažení dílčího cíle, postupně nastavovat obtížnost
- Metoda povzbuzování – posilovat pozitivní reakce a aktivitu
- Metoda zpevňování – odměna, ocenění, pochvala, podpora při každé aktivitě, ujistit jednoznačně o správnosti jednání, ukazovat a učit správné vzorce

6.2.2.2 Vzdělávací nabídka:

- integrované bloky a jejich tematické oblasti: tvoří základní nabídku
- školní akce a projekty: odrážejí regionální podmínky a průběh roku, reflektují běžné dětské aktivity, obohacují vzdělávací nabídku
- režimové aktivity: každodenní rituální aktivity, usnadňují orientaci v čase, poskytují jistotu - přivítání, cvičení, logopedická chvilka, jídlo, odpočinek

Tradiční školní akce a projekty:

- den seniorů
- adventní koledování
- mikulášský rej
- fašaňk
- velikonoční jarmark
- návštěva knihovny
- návštěva ZŠ
- Modrý den a Den Země
- den rodiny
- sportovní dopoledne
- Den hudby
- rozloučení s předškoláky

6.3 Systém pedagogického diagnostikování

Škola považuje pedagogickou diagnostiku za stěžejní pro zjišťování individuálních potřeb dětí. Vzhledem k náročné skladbě dětí jsou učitelé obeznámeni s celou řadou obvyklých i méně obvyklých projevů spojených s různými onemocněními či životními událostmi. Velmi citlivě posuzují aktuální možnosti dítěte a přizpůsobují se potřebám dětí v každém okamžiku. Na základě Doporučení ŠPZ plánují formou Plánu plnění podpůrných opatření dosahování cílů. Díky diagnostice se cíle upravují a přizpůsobují reálným možnostem dětí.

Díky dobré znalosti dětí a jejich potřeb, dovedností a schopností jsou využívány silné stránky dětí a posilovány ty oslabené. Pedagogické diagnostikování probíhá systematicky, dlouhodobě a jsou z něj vyvozovány závěry pro další práci.

Stěžejní část probíhá formou nestrukturovaného pozorování, ze kterých si učitelé dělají krátké poznámky podle svých potřeb a později je vyhodnocují.

Strukturovaná pozorování probíhají zejména v případech, kdy učitel potřebuje popsat konkrétní jev nebo hodnotit pokroky jednotlivých dětí. Provádí se zejména při individuální práci ve třídách a v pracovních. Formát strukturovaného pozorování je dán potřebou a upravuje se individuálně.

Škola pro diagnostiku využívá výběrové portfolio, které slouží k porovnávání konkrétních výsledků dětí v čase. Portfolia jsou dělena podle potřeb jednotlivých

tříd. Obsahují obvykle výsledky činností dětí z oblastí kresba a grafomotorika, zrakové vnímání, sluchové vnímání, jazyk a řeč, předmatematické představy, hrubá motorika, sebeobsluha, sociální dovednosti a hra. Obsahují také sebehodnocení dětí a rozvojové plány dětí. Složku s výtvarnými pracemi, fotografiemi, textovými záznamy, zvukovými záznamy, pracovními listy a dalšími výsledky učení si děti berou k zápisu do základní školy a na konci docházky si ho odnáší domů.

Dvakrát ročně probíhá standardizované diagnostické posuzování v baterii úloh, kterou si škola upravila podle svých potřeb. Diagnostická baterie vychází z Klokana kufru (Bednářová), částečně se inspirovala diagnostikou I-sophi. Závěry z těchto diagnostik slouží mj. jako východiska pro srovnatelnost výkonů ve škole, pro potřeby konzultací s rodiči a pro zpracování informací pro školská poradenská pracoviště.

Závěry z průběžných a jednorázových diagnostik jsou zpracovávány obvykle 2x ročně – před zápisem do ZŠ a na konci školního roku, kdy jsou přílohou vyhodnocování podpůrných opatření.

V případě, že dítě projevuje nezvyklé dovednosti v některé z oblastí, využívá škola test NOMI k detekci nadání, případně ve spolupráci s psychologem z SPC doporučuje dítě k důkladnější diagnostice.

V oblasti logopedie využívá paní logopedka testy TEPRO – Test produkce slovní zásoby a TEPO – Test porozumění větám. Tyto testy mohou používat výhradně učitelé s absolvovanou jednooborovou logopedií.

Typ diagnostikování	Průběh a četnost
Nestrukturované pozorování	Průběžně, učitel si dělá poznámky o důležitých jevech, které průběžně vyhodnocuje
Strukturované pozorování	Podle potřeby, obvykle při individuální práci v pracovních (logopedie, oftalmopedie) nebo při práci na strukturovaných úkolech; vyhodnocuje se průběžně
Diagnostické sběrné portfolio dítěte	Soustavné, dlouhodobé ukládání výsledků učení z různých oblastí, které slouží k porovnávání výsledků v čase
Školní standardizované testování	2x ročně – obvykle říjen a duben
NOMI	Test pro detekci nadání
TEPRO a TEPO	Logopedické testy

6.4 Klíčové kompetence a výchovné a vzdělávací strategie

Klíčová kompetence		Rizika	Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení			
Při učení využívá strategie pokusu a omylu	Dítě se nebojí chybovat a má radost z odstranění chyby. Vyhodnocuje své činnosti, přichází na chybu a odstraní ji. V některých případech chybu přijme a využije jako alternativní řešení. Formativní přístup spočívající v oceňování procesu učení, poskytování popisné zpětné vazby pozitivně ovlivňuje učení dítěte. Další podporou je skupinová práce, při které děti sdílejí své nápady a postřehy.	- Poukazování na chybu jako problém. - Ulpívání na jednom způsobu řešení. - Nedostatek prostoru a času pro učení.	- do vzdělávací nabídky zařazujeme experimentování a pokusy - učíme děti pracovat s chybou tak, aby ji mohlo samostatně vyhledat, poznat a napravit, k chybě přistupujeme jako k příležitosti - vyzdvihujeme pozitivní výsledky učení a kreativní přístupy k řešení problému - poskytujeme dětem popisnou zpětnou vazbu, hodnotíme formativně - zařazujeme skupinové aktivity - vedeme děti ke sdílení nápadů a postupů ve skupině
Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost	Dítě se nejlépe soustředí na základě vnitřní motivace. Pokud je činností zaujaté, nenechá se vytrhnout. K záměrnému soustředění dítě potřebuje znát smysl a cíl činnosti. Dokončuje započatou činnost, a to i pro něj méně atraktivní.	- Nevhodná vnější motivace. - Přerušování započatých činností. - Zlehčování volby dítěte. - Nedostatek času nebo jeho špatná organizace.	- vytváříme bohatou a atraktivní vzdělávací nabídku rozvíjející více oblastí - zohledňujeme individuální zájem dětí, činnosti volíme s ohledem na individuální schopnosti a možnosti dětí - činnosti plánujeme společně s dětmi (evokace) - dáváme dětem dostatek času a prostoru na dokončení činnosti, organizujeme čas předvídatelně, vizualizujeme časové úseky - vytváříme prostor pro plnění individuálních úkolů v klidném prostředí (koutek, pracovna, využití protihlukových sluchátek)

			• vedeme děti k dokončování úkolů (minutky, motivační/ žetonový systém), prodlužujeme výdrž • využíváme strukturované a krabicové úkoly
Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje	Dítě má hlubší znalosti o věcech, činnostech a oblastech, které ho zajímají. Klade otázky, hledá na ně odpovědi, pátrá po příčinách a souvislostech. Hledá vysvětlení jevů, které pozoruje nebo které zažívá. Zajímá se o knihy a dožaduje se jejich čtení. Zajímají ho příběhy vrstevníků, propojuje je s vlastním životem a zkušenostmi. Oceňování iniciativy dítěte, naslouchání jeho názoru, citlivé korigování nesprávného či zkresleného prekonceptu napomáhá dítěti v motivaci k dalšímu poznávání.	• Poučování a předávání hotových poznatků. • Zlehčování a zesměšňování odpovědí dítěte. • Nucení do činností.	• vytváříme dětem podnětné prostředí, upravujeme prostředí třídy a zahrady tak, aby podporovalo badatelství a experimentování • nabízíme dostatek informačních zdrojů pro získávání nových informací (encyklopedie, aplikace, technické pomůcky) • knihy, časopisy, pomůcky a další materiály jsou přístupné dětem • podporujeme děti ve specifických zájmech, pomáháme jim v jejich rozvíjení • respektujeme názor každého dítěte, oceňujeme snahu a iniciativu • podporujeme zájem o čtení – zařazujeme denní čtení před spaním, čtení s porozuměním v průběhu řízených aktivit • využíváme knihy jako motivaci při řízené činnosti • nepředáváme hotové poznatky, vedeme děti k hledání odpovědí a souvislostí
Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích	Dítě používá získané poznatky a zkušenosti v nových souvislostech. Předává je vrstevníkům i svým blízkým. Zvnitřněná pravidla užívá v běžných situacích i ve hře.	• Neefektivní komunikační způsoby.	• Zprostředkováváme dostatek zážitků a různorodých situací (využíváme situační a zážitkové učení) • používáme popisnou zpětnou vazbu • učíme děti samostatně řešit problémy na základě získaných poznatků a zkušeností

	Podmínkou transferu dovedností, vědomostí, a především návyků do praxe je popisná zpětná vazba, která je dítěti poskytována v průběhu činností.	• Předávání nevhodných vzorců chování.	• vedeme děti k předávání informací o postupu spolužákům, sdílení dobré praxe • hrajeme společenské a skupinové hry, vedeme děti k dodržování pravidel • jsme příkladem v oblasti vzorců chování a vhodné komunikace
Klíčová kompetence komunikační			
Vyjadřuje se různými způsoby	Dítě srozumitelně vyjadřuje své myšlenky, pocity a názory verbálně i neverbálně, gestem, postojem, pohybem. Projevuje se i různými uměleckými prostředky.	• Nedostatečný prostor pro vyjádření. • Negativní přijetí či odmítnutí sdělení dítěte.	• dáváme dětem prostor ke komunikaci (ve skupině vrstevníků i s dospělými) • podporujeme děti ve verbálním i neverbálním vyjadřování • vytváříme podmínky pro umělecké vyjádření (tanec, zpěv, hudební nástroje, divadlo, malba...) • zařazujeme nácvik sociálních situací, dramatizaci a poučení z příběhů • zařazujeme logopedické chvíle • aktivně rozšiřujeme slovní zásobu v souvislosti s probíraným tématem • v případě potřeby využíváme AAK • využíváme totální komunikaci
Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny	Dítě sdílí své zážitky. Hovoří o svých zájmech a očekáváních. Vyjadřuje svá přání. Hodnotí své i skupinové činnosti a výsledky práce. Vyzdvihuje pozitiva a pojmenovává problémy, se kterými se setkala.	• Necitlivý přístup k projevům dítěte.	• vedeme děti ke spolupráci a sebehodnocení • vedeme děti ke sdílení zážitků s ostatními, zapojujeme rodiče (putovní kronika, fotopovídání, portfolio)
Klade otázky a hledá na ně odpovědi	Dítě projevuje zájem o svět a jeho zákonitosti kladením otázek. Nevyhýbá se ani existenciálním otázkám. Aktivně	• Přehlížení a zlehčování otázek.	• vedeme děti ke vzájemné diskuzi, naslouchání druhým • vedeme evokační rozhovory při plánování činností

	vyhledává zdroje a informace, které mu pomohou najít odpovědi.	Negativní reakce na otázky.	- vyhledáváme informace z různých zdrojů a porovnáváme výsledky - nevyhýbáme se kontroverzním a složitým tématům (smrt, sexualita, náboženství, politika, násilí...), o tématu informujeme nezkresleně, dětským způsobem
Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává	Dítě efektivně využívá dostupné prostředky k získávání informací a ke komunikaci. Pracuje s knihami, časopisy, encyklopediemi. Spolu s učitelem využívá k získávání informací nebo vzdálené komunikaci internet.	Omezený přístup k informačním zdrojům	- děti mají volný přístup ke knihám, encyklopediím - společně pracujeme s digitálními technologiemi - reagujeme na aktuální mediální témata, zasahují-li do života dětí - podporujeme práci s dětskými časopisy - navštěvujeme knihovnu
Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace	Dítě s respektem a zájmem aktivně naslouchá ostatním. Vede kultivovaný dialog a uplatňuje zásady efektivní komunikace.	- Absence komunikačních pravidel. - Přehlížení sdíleného.	- společně vytváříme <u>komunikační</u> pravidla - učíme děti vést dialog a naslouchat druhým - vizualizujeme postup při řešení vzájemného konfliktu mezi dětmi - vedeme děti k používání popisného jazyka - uplatňujeme respektující komunikaci
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti			
Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí.	Dítě si uvědomuje, že je součástí přírody a že ji svým chováním může ovlivňovat. Vztah k přírodě si vytváří prožitkem z pobytu v přírodě a vhodnými vzory ze svého okolí. Nejde jen o poznávání přírody, ale o porozumění, jak se v přírodě chovat a chránit ji.	- Nevhodný vzor chování v přírodě. - Omezený pobyt v přírodě.	- prostřednictvím pobytu v přírodě vedeme děti k sounáležitosti s přírodou - učíme děti žít v souladu s přírodou a chránit ji - jsme dobrým příkladem v oblasti ekologického chování - jsme denně dostatečně dlouho venku, při pobytu venku poznáváme různé biotopy

Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji.	Dítě diskutuje o tom, jak naše chování ovlivňuje náš život i život dalších generací. V každodenních situacích přispívá svým chováním k udržitelnému rozvoji.	- Nevhodný vzor chování k nápodobě. - Nedostatečná osvěta tématu.	8x ročně zařazujeme učení venku - vedeme děti k ochraně přírody a k ekologickému chování a myšlení - spolupracujeme s ekocentry - pěstujeme jedlé plody na zahradě - v MŠ chováme zvířata a staráme se o ně - vytváříme místa pro bohatý život na zahradě (kompost, hmyzí domečky, pítka pro ptáky, krmítka...) - setkáváme se se zvířaty terapeuticky (canisterapie, hiporehabilitace)
Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí.	V činnostech, o kterých si dítě rozhodlo samo, je zodpovědné za svou volbu a realizaci. Nese důsledky svých rozhodnutí.	Nedostatek příležitostí pro samostatné rozhodování.	- Upravujeme prostředí třídy a zahrady, aby děti mohly samostatně rozhodovat o výběru aktivit - učíme děti zodpovědnosti za své chování a rozhodnutí, uplatňujeme přirozené následky - vedeme děti k rozhodování o množství při jídle (samostatné nalévání polévky, bufetový přístup k hlavnímu jídlu, mazání pomazánek)
Přispívá k fungování společenství v mateřské škole	Dítě se svým chováním podílí na harmonickém, bezpečném a příjemném klimatu. Prostřednictvím vzájemné podpory, spolupráce a respektu k ostatním přispívá k pocitu zodpovědnosti a sounáležitosti všech zúčastněných.	- Protěžování nebo naopak ignorování dítěte a jeho schopností. - Nedostatek příležitostí převzít odpovědnost za některé činnosti a úkoly dětmi.	- vedeme děti ke vzájemné spolupráci - učíme děti respektovat druhé - vedeme děti, aby si řešili konflikty samy, způsob řešení vizualizujeme - vytváříme společně pravidla soužití a důsledně je respektujeme - vedeme děti k odpovědnosti za svěřený úkol - vytváříme společnou výzdobu třídy/školy - společně slavíme narozeniny a svátky - vedeme děti k zodpovědnosti za školu, děti spolurozhodují o aktivitách školy

Respektuje dohodnuta pravidla a práva druhých	Dítě se podílí na vytváření pravidel, což mu umožňuje jejich lepší pochopení a následné dodržování. Dítě respektuje názor, osobní prostor i volbu ostatních.	- Absence pravidel. - Prosazování předem daných pravidel. - Nerespektování jazyka dětí, uchylování se k univerzálním označením.	- vytváříme společně pravidla soužití a důsledně je respektujeme (pravidla stanovujeme pozitivně) - pravidla vizualizujeme, zpracováváme pravidla s dětmi, dětským způsobem - vedeme děti ke vzájemnému respektu - jsme dobrým příkladem v oblasti respektování pravidel a práv druhých - vedeme děti k respektování pravidel v jiných prostředích (jiné třídy, divadle, dopravních prostředcích)
Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat	Rozpoznává a reflektuje nespravedlivé situace a hledá způsoby jejich konstruktivního řešení. Dětem pomáhá k porozumění příčinám a řešení nastalých situací používání popisného jazyka.	- Osobní zaujatost. - Přehlížení, zlehčování nespravedlnosti.	- učíme děti rozpoznat nespravedlivé situace a hledat způsoby jejich řešení - využíváme situační učení, dramatizaci, poslech příběhů, pohádek a jejich následný rozbor - vedeme děti k důvěře v blízkého dospělého, kterému je možné se svěřit - využíváme popisný jazyk, vedeme děti k jeho využívání
Klíčová kompetence osobnostní a sociální			
Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci	Dítě rozpozná a pojmenuje, co je mu příjemné a co ne. Stanoví si hranice a nedovolí je druhému překročit odmítnutím nebo požádáním o pomoc.	- Nevhodné vzory, reakce. - Potírání práv dítěte.	- vedeme děti k tomu, aby se samy snažily nastavovat hranice - ukazujeme dětem vhodné komunikační normy, nacvičujeme odmítnutí i požádání o pomoc a vhodné reakce na ně - vytváříme prostředí důvěry - využíváme sociální učení
Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého	Dítě se obrací o pomoc v případě, kdy si neví rady, jak situaci samo řešit nebo cítí obavy.	Zlehčování situace nebo problému.	- budujeme u dětí důvěru k ostatním dětem i dospělým - učíme děti nebát se požádat o pomoc

		• Odmítání pomoci. • Řešení problému za dítě.	• pomáháme dětem, aby dokázaly vyřešit řešitelné problémy samy nebo ve vrstevnické skupině • vedeme děti, aby rozpoznaly, kdy si říct o pomoc
Pojmenuje vlastní silné stránky	Dítě na základě svých zkušeností i hodnocení ostatních posuzuje, co se mu daří. Prezентuje své dovednosti a zájmy.	• Poukazování na slabé stránky a chyby. • Porovnávání výkonů dětí. • Nekonkrétní zpětná vazba.	• vedeme děti k sebehodnocení, využíváme formativní hodnocení • zařazujeme reflektivní kruh nejméně 1x týdně • reflektujeme výsledky učení i proces • vedeme děti k tomu, že každý je individualita, děti mezi sebou nesrovnáváme • průběžně poskytujeme popisnou zpětnou vazbu
Projevuje důvěru v sebe sama	Dítě je sebejisté, zapojuje se do her a činností. Přijímá výzvy a projevuje zájem o nové věci. Je hrdé na svou práci i sebe sama, věří svým schopnostem.	• Znevažování dítěte. • Absence skupinových a kooperativních činností, které by dětem umožnily spolupracovat.	• podporujeme zapojování dětí do činností dle vlastního výběru • učíme děti vzájemné kooperaci a spolupráci s ostatními • zařazujeme kooperativní aktivity • podporujeme sebehodnotu dítěte pozitivní zpětnou vazbou, vyzdvihujeme silné stránky dítěte
Vyjadřuje svůj názor	Dítě prezentuje svůj názor na prožívané i pozorované situace. Sděluje svůj názor spontánně i na požádání ostatních, vysvětluje ho a obhajuje.	• Nerespektování, zlehčování či zesměšňování názoru. • Nedostatek prostoru k vyjadřování vlastních názorů.	• vedeme děti ke komunikaci • učíme děti, aby dokázaly sdělit svůj názor a obhájit si ho • vytváříme dostatek prostoru pro neformální komunikaci s dětmi • vytváříme možnosti (kontaktní deník, fotografické pondělí, komunitní kruh), aby děti mohly sdílet rodinné zážitky

Chova se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým	Dítě si uvědomuje své vlastní emoce a na jejich základě vnímá emoce druhých. Naslouchá ostatním, podporuje je a pomáhá jim. Problémové situace řeší citlivě, s ohledem na druhé.	• Zlehčování, popírání emocí. • Absence příkladů empatického a ohleduplného chování.	• dáváme dětem prostor pro vyjádření emocí • respektujeme individualitu • vedeme děti k naslouchání druhých a pomoci druhým • pracujeme na chápání emocí vlastních i druhých • vedeme děti k pomoci druhým (ve třídě, účast na charitativních akcích, spolupráce se stacionářem Vlaštovka)
Rozlišuje vhodné a nevhodné chování	Dítě si všímá a posuzuje přiměřenost chování v různých situacích. Diskutuje o významu projevů vhodného chování a jeho pozitivním přínosu pro společnost, stejně jako o důsledcích nevhodného chování.	• Nevhodný vzor. • Přehlížení vhodného i nevhodného chování a jednání.	• pomocí příběhů, dramatizace a situačního učení učíme rozlišovat vhodné a nevhodné chování a reakce na ně • využíváme pomůcky pro rozpoznávání vhodného a nevhodného chování • vizualizujeme vhodné a nevhodné chování • vyzdvihujeme vhodné chování, nevhodné chování spíše přehlízíme, nebo řešíme v soukromí • vedeme děti k tomu, aby uměly vyhodnotit situace a jejich následky • využíváme metodu přirozených následků
Chová se v souladu se základními společenskými pravidly	Dítě se řídí základními pravidly etikety, ovládá vhodné společenské chování. Rozlišuje mezi chováním doma a ve škole, a chováním ve společnosti.	• Nevhodný vzor. • Nedostatek příležitostí k fixování správného společenského chování.	• učíme děti společenskému chování s ohledem na různé prostředí a situace • nabízíme dětem rozličné situace a prostředí • jsme vhodným vzorem pro děti
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní			
Přichází s vlastními nápady	Dítě uplatňuje své myšlenky a nápady, kreativitu	• Nedostatečný prostor k realizaci	• respektujeme různorodost zájmů jednotlivých dětí

	při různorodých činnostech a ve hře. Plánuje, navrhuje, jakým tématům se věnovat, co se chce naučit, co ho zajímá. Přináší nápady na činnosti. Je iniciativní.	spontánních her a činností. • Absence příležitostí své nápady vyjádřit.	• plánování témat i obsahu vzdělávání probíhá s dětmi (evokace, práce s myšlenkovými mapami) • vytváříme prostředí podporující kreativitu – děti mají volný přístup k pomůckám a materiálům • oceňujeme přístup a nápady, nikoliv výsledek • připravujeme bohatou vzdělávací nabídku • podporujeme děti v tom, aby si vybíraly podle svých zájmů • Vedeme děti, aby formulovaly, co by chtěly dělat a jak postupovat • pozitivně hodnotíme tvořivost, nápady a aktivitu dítěte, nikoli pouze výsledek práce • podporujeme odvahu zkoušet nové postupy, experimentovat a nebát se chyb. • poskytujeme zpětnou vazbu, že vlastní nápady jsou hodnotné.
Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností	Dítě realizuje činnosti dle vlastních představ či v souladu se zadáním. Vybírá materiál a pomůcky na základě vlastního uvážení i předchozí zkušenosti. Vybírá si partnery ke spolupráci.	• Nepodnětné prostředí, nedostatek pomůcek a materiálů. • Předávání jednotných šablon, materiálů a postupů. • Nedostatek prostoru	• vytváříme podnětné prostředí, • děti mají volný přístup k pomůckám, materiálům a herním koutkům • podněcujeme děti k tomu, aby přispívaly svou iniciativou ve skupině (např. navrhnout pravidla hry, rozdělení rolí) • necháváme na dětech výběr hraček, pomůcek při různých činnostech • při skupinových činnostech si děti vybírají partnery do týmu podle různých kritérií

		pro vlastní výběr a volbu.	
Ke změnám přistupuje jako k příležitostem	Dítě se flexibilně přizpůsobuje změnám plánovaným i nečekaným, pozitivně je přijímá. Podílí se na plánování změn. Kreativně přistupuje k řešení nenadálých změn. Uplatňuje své nápady ke změnám.	- Mnoho změn najednou. - Komunikace změny jako problému a ohrožení.	- učíme děti přijímat změnu a přizpůsobit se jí - využíváme dětské nápady, kreativitu a fantazii - realizujeme denní/týdenní plánování, změny komunikujeme citlivě a včas - změna je prezentována jako příležitost k novým zážitkům - nacvičujeme sociální situace, co by se stalo kdyby...
Dokáže měnit cesty k dosažení cíle	Dítě dokáže pro splnění cíle měnit strategie, pomůcky, materiál i tým, se kterým pracuje.	- Předkládání hotového řešení. - Jednotný postup. - Zlehčování volby dítěte.	- necháváme děti hledat různá řešení - pracujeme s chybou i s tím, že jedna věc může mít různá řešení - experimentujeme s materiály i situacemi - chyba je vnímána jako cesta k dalším objevům - podporujeme děti, aby si samy volily svůj tým spolupracovníků
Dokonči, co započalo	Dítě dokončuje i činnost, kterou si samo nevybralo. Překonává překážky. Prokazuje vytrvalost a odhodlání. V případě potřeby osloví kamaráda.	- Násilné přerušování činností a hry. - Spěch a tlak na výkon. - Striktní představa, jak má dokončená činnost vypadat. - Vyžadování dokončení bez ohledu na kontext,	- podporujeme děti při dokončování činností - snažíme se je motivovat tak, aby se z vnější motivace stala i vnitřní - vedeme děti ke spolupráci s druhými - upozorňujeme s dostatečným předstihem na potřebu dokončit činnost - postupně prodlužujeme výdrž u úkolů pomocí motivace, motivačních systémů, minutek, struktury... - chováme se předvídatelně - vedeme děti ke spolupráci mezi sebou - jsme citliví na individuální potřeby dětí

		potřeby a možnosti jednotlivých dětí.	
Organizuje a realizuje svoje činnosti	Dítě si vytvoří plán pro danou činnost, připraví potřebné kroky k jejímu provedení a poté ji uskuteční. Pravidelně hodnotí své činnosti a jejich výsledky. Tím se zlepšuje a zvyšuje svou efektivitu.	• Převaha řízených činností. •	• učíme děti plánování a postupným krokům k dokončení činnosti a úklidu po sobě • děti mají dostatek pomůcek k realizaci svých činností • vedeme děti k sebehodnocení • hodnotíme formativně • pracujeme s myšlenkovými mapami a plány
Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi	Dítě vyhledává příležitost ke společné hře a činností. Předkládá své návrhy. Domlouvá se s ostatními. Diskutuje o různých možnostech a zvažuje různé pohledy, podílí se na rozhodnutí. Dodržuje domluvené. Přijímá různé role. Uplatňuje své nápady i nápady ostatních.	• Nedostatek prostoru pro skupinové činnosti.	• učíme děti spolupracovat s ostatními, rozdělovat si role v týmu • vedeme děti k vzájemnému domlouvání se, diskuzi, k řešení různých návrhů • učíme děti tolerovat nápady a názory druhých a domluvit se s druhými na daném postupu • hrajeme společenské a skupinové hry s pravidly • koncipujeme jednu nabídkovou činnost denně jako skupinovou
Spolupodílí se na společných rozhodnutích	Dítě se aktivně zapojuje do procesu společného rozhodování, vyjadřuje své názory a naslouchá názorům ostatních.	• Nedostatek příležitostí pro participaci dětí.	• děti bereme jako partnery, kteří se navzájem od sebe učí a dokážou se domluvit na společném rozhodnutí • učíme je vyjádřit svůj názor a vyslechnout si názor druhých • aktivity plánujeme společně • děti se podílejí na evaluaci školy
Oceňuje práci i úsilí druhých	Dítě projevuje uznání a respekt k práci i úsilí ostatních. Vyjadřuje pozitivní zpětnou vazbu.	• Nevhodný vzor poskytování zpětné vazby.	• učíme děti hodnotit nejen sebe, ale vhodně sdělovat hodnocení druhých

			• učíme děti hodnotit výsledky, používat popisný jazyk • učíme společenským pravidlům a slušnému chování • jsme vhodným vzorem
Klíčová kompetence k řešení problémů			
Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů.	Dítě konstruktivně pracuje s chybou a využívá ji jako příležitost ke zlepšování. Je otevřené novým přístupům a myšlenkám navzdory chybování. Vysvětlí, jak chyba vznikla a napraví ji.	• Negativní hodnocení chyb. • Přílišné zaměření na chyby.	• chybu bereme jako příležitost • na chybu zbytečně neupozorňujeme, zaměřujeme se na pozitivní hodnocení • učíme děti přijmout jiný názor • využíváme pomůcky s možností vlastní kontroly chyb
Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti	Dítě přizpůsobuje své chování a jednání na základě dříve získaných zkušeností. Na základě předešlých výsledků upravuje své metody a strategie tak, aby byly efektivnější.	• Předkládání hotových řešení. • Nedůvěra k dítěti. • Neadekvátní náročnost řešeného problému.	• pro práci a řešení problémů učíme děti využívat jejich předchozí zkušenosti • využíváme příležitosti zprostředkovat dětem zážitky, aby se mohly učit v různých sociálních situacích • nacvičujeme sociální situace v napodobivé hře • nevystavujeme děti neřešitelným situacím
Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje.	Dítě aktivně hledá vysvětlení jevů, které ho obklopují. Všímá si detailů ve svém okolí, sleduje rozmanitosti, prozkoumává nové prostředí a situace. Bádá, stanovuje si a ověřuje hypotézy, provádí pokusy.	• Nedostatek příležitostí, materiálů a pomůcek k experimentování a bádání.	• práci s dětmi stavíme na prožitkovém a experimentálním učení, zařazujeme badatelské činnosti • věnujeme dostatek času volné hře • upravujeme prostředí třídy a zahrady, aby nabízelo dostatek aktivit k experimentování • do experimentů dětí nezasahujeme • vyhledáváme a vytváříme situace, které vedou děti k pozorování

			vyhledáváme nové situace a prostředí pro poučení dětí (exkurze, projektové dny)
Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací	Dítě postupuje cestou pokusu a omylu. Vymýšlí řešení problémů, která mohou být i neobvyklá. Nenechá se odradit, hledá a prověřuje nová řešení.	- Kritizování a odmítání nápadů dětí. - Podsouvání hotových řešení.	necháváme dětem prostor pro jejich tvořivost a pro to, aby si na řešení přišly samy metodou pokusu a omylu
Voli adekvátní řešení vedoucí k cíli	Dítě zná cíl, ke kterému směřuje, zvažuje různé možnosti, jejich výhody i nevýhody. Vybírá to nejvhodnější řešení.	- Omezování dítěte v rozhodování. - Nezohledňování individuálních schopností a potřeb dítěte.	- při řešení problémů a různých situací vedeme děti k využití svých předchozích zkušeností - děti informujeme o očekávaném cíli - vytváříme bohatou vzdělávací nabídku
Tvořivě pracuje s informacemi	Dítě hledá, porovnává a ověřuje informace. Sdílí je a diskutuje s ostatními, utváří si vlastní závěry. Prověřuje je na základě vlastní zkušenosti i prostřednictvím dalších zdrojů.	- Nedostatek nebo nadbytek informací. - Nedostatek příležitostí samostatně nacházet, zpracovávat a vyhodnocovat informace.	- vytváříme prostor pro získávání informací z různých zdrojů - učíme děti orientovat se v získaných informacích - využíváme pomůcky a bohaté informační zdroje - cíleně vytváříme problémové situace, které je potřeba vyhodnotit z více zdrojů
Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů	Dítě manipuluje s reálnými autentickými předměty a materiály, využívá zdroje z přirozeného prostředí. Vyhledává informace z různorodých tištěných materiálů. Využívá i digitální	- Převaha jednoho ze zdrojů informací. - Předávání hotových informací. - Nevhodné či nadměrné	- děti mají dostatek informačních zdrojů (knihy, encyklopedie...) - využíváme digitální technologie pro poučení - využíváme autentické předměty, fotografie, ilustrace - vedeme děti ke správnému využívání reálných předmětů nebo jejich herních

	pomůcky učitelem.	doporučené	využívání digitálních zdrojů.	napodobenin (nenarušuje.li to kreativitu děti)
Klíčová kompetence kulturní				
Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí	Dítě si vytváří vztah k uměleckým a kulturním hodnotám, které má ve svém okolí. Seznamuje se s kulturním děním, tradicemi, svátky, regionální uměleckou tvorbou. Vyhledává umělecké objekty ve svém okolí.	- Nedostatek přímých zážitků a jejich nahrazování vyprávěním nebo obrazovým materiálem. - Nedostatek příležitostí k poznávání kultury a umění (autorské čtení, divadelní představení, beseda s výtvarníky, historiky).	- seznamujeme děti s tradicemi, zvyky, s kulturním děním - vytváříme dostatek příležitostí pro setkání s kulturou /hudba, divadlo, kino, výtvarné umění) - vytváříme vkusnou výzdobu školy a třídy - podporujeme místní tradice, vytváříme příležitosti seznámit se s místními tradicemi a kult. Bohatstvím - s kulturou a tradicemi se seznamujeme průběžně, zejména v místech jejich obvyklého výskytu (divadlo, galerie, skanzen) - podporujeme setkávání s nositeli tradic (maléřečky, zdobení perníků, oblékání krojů) - podporujeme komunitní aktivity - zdobíme vánoční stromeček ve městě, rozesíláme ručně vyráběná PF, organizujeme sousedské zpívání	
Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty	Dítě vyjadřuje a sdílí pocity a dojmy, které v něm vyvolaly různé umělecké či kulturní zážitky. Spontánně a autenticky reaguje na různé formy umění. Všimá si zajímavých a hodnotných podnětů. Respektuje subjektivitu vnímání. Dítě promítá své zážitky do spontánních činností a hry.	- Jednostranná nabídka podnětů, absence reflexe. - Nedostatek příležitostí k vyjádření pocitů a dojmů. - Předkládání vlastního vnímání	- vedeme děti k vyjadřování kulturních a uměleckých zážitků různou formou - využíváme terapeutického působení umění (muzikoterapie) - vytváříme multisenzorické prostředí - nehodnotíme vkus dětí a jejich subjektivní prožívání - vytváříme vzdělávací nabídku ke zpracování uměleckého dojmu	

		jako jediného správného.	
Zapojuje se do tvůrčích činností	Tvůrčí činnosti jsou pro dítě jedním ze způsobů vyjádření vztahu ke světu a prostředkem komunikace. Dítě vyhledává tvůrčí činnosti odpovídající jeho zájmu, schopnostem a talentu. Proces tvorby je pro něj důležitější a přínosnější, než výsledek. Projevuje v nich radost a zaujetí, přináší mu pocit uspokojení. Oceňování úsilí, podpora sebedůvěry, plánování a realizace činností jako skupinových a kooperativních pomáhají dítěti odbourávat obavy a nechuť zapojovat se do tvůrčích činností.	• Důraz na produkt. • Zasahování do procesu tvorby dítěte. • Upravování výsledku učitelem.	• podporujeme tvořivost • nabízíme dětem volný přístup k různým pomůckám • necháváme děti volně tvořit, neovlivňujeme je naší představou • nepoužíváme šablony v nadměrné míře • vytváříme podmínky pro volnou tvorbu dětí v oblasti výtvarného a hudebního umění • využíváme zkušenosti dětí z neformálního vzdělávání • nepřerušujeme tvůrčí proces (flow) • zařazujeme skupinové a kooperativní aktivity • vytváříme příležitost předvést vlastní tvorbu (rodičům, spolužákům, učitelům)
Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních	Dítě se seznamuje s jedinečností dětí a dospělých ve svém okolí. Přirozeně přijímá jejich tělesné, kulturní jazykové i jiné odlišnosti. Spolupracuje se všemi dětmi bez rozdílu. Snaží se porozumět různými způsoby. Pomáhá nově přichozímu osvojit si pravidla, je chápající a respektující. Rozmanitost dětí ve třídě a činnosti, které umožňují zapojení všech, jsou pro dítě obohacující.	• Xenofobní přístup k jedincům z jiného prostředí.	• vedeme děti k tomu, že všichni jsou jedineční • vedeme děti k respektu k jedinečnosti dětí i dospělých • učíme děti spolupracovat a podporovat se navzájem, pomáhat si • vytváříme podporující a respektující prostředí • zařazujeme projektové dny k poznání jiných kultur • vytváříme aktivity tak, aby se do nich mohly zapojit všechny děti podle svých schopností
Klíčová kompetence digitální			

Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe	Dítě využívá digitální technologie jako doplněk k získávání informací a k vlastnímu učení. Doplní si tím informace, které nemůže získat jinak. S pomocí digitální mapy dítě plánuje, prochází nebo kontroluje trasu, zaznamenává značky/piktogramy. Digitální lupu nebo mikroskop používá k prozkoumávání detailů různých objektů. Získané poznatky ze svých objevů porovnává s informacemi z jiných zdrojů a dosavadními zkušenostmi. Výsledky svého bádání ověřuje. K zachycování událostí, činností a změn používá digitální fotoaparát nebo tablet.	• Nedostatečné materiální vybavení mateřské školy podnětnými pomůckami (digitální lupa, digitální mikroskop). • Pasivní sledování v počítači či na tabletu. • Nadměrné využívání technologií.	• do badatelských činností zapojujeme různé digitální technologie • učíme děti využívat tyto technologie při získávání informací • využíváme mapu pro plánování vycházek • využíváme mikroskop a lupy k prozkoumávání detailů • vedeme děti k zaznamenávání událostí, činností pomocí fotky, videa, obrázku, záznamu • digitální technologie využíváme aktivně, ne k pasivnímu sledování obsahu • vedeme děti k přiměřenému využívání technologií, • informujeme o rizicích spojených s nadužíváním digitalizace
Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií	Dítě vnímá digitální technologie, se kterými se běžně setkává, nejen jako zdroj zábavy, ale i jako zdroj informací, užitečného pomocníka v běžných životních situacích, pracovní nástroj nebo prostředek komunikace. Rozlišení užitečnosti a nástrah používání digitálních technologií usnadňují dítěti příběhy, sdílení zkušeností, diskuse. Vizualizace času a nastavení pravidel mu pomáhají regulovat čas strávený u obrazovky. Dítě se seznamuje	• Nedostatečný prostor pro poznávání přínosů a rizik užívání technologií. • Absence pravidel pro trávení času u obrazovky. • Sdílení nevhodného obsahu.	• učíme děti využívat technologie v rozumné míře • při práci s digitálními technologiemi nastavujeme společně s dětmi pravidla • nástrahy digitálního světa zprostředkováváme dětem skrze příběhy • seznamujeme děti s reklamou, vysvětlujeme její přínosy i rizika

	s působením a riziky reklamy, etickými pravidly.		
Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy	Dítě systematicky posuzuje různá řešení, volí to nejvhodnější pro danou situaci. Plánuje a řídí svoje činnosti. Rozpozná podstatné od nepodstatného pro řešení problémů nebo situace. Vybírá, které aspekty problému jsou podstatné pro jeho řešení. Získává, zaznamenává, uspořádává, strukturuje data a informace, předává je druhým. Využívá instrukce vedoucí k cíli. Určuje a dodržuje pořadí jednotlivých kroků. Orientuje se ve čtvercové síti.	Nedostatek příležitostí k rozvoji informatického myšlení.	- na základě vlastních zkušeností vedeme děti ke třídění informací, k využití informací - pracujeme s algoritmy, učíme děti poznat souvislosti a vzorce - vedeme děti k pochopení krokování - využíváme čtvercovou síť - vedeme děti ke strukturování/třídění dat
Matematická gramotnost	Dítě řeší problémy s využitím matematických úkonů a logických přístupů. Zajímá se o geometrické tvary plošné i prostorové a umí je vhodně pojmenovat, využít je při konstrukčních a logických hrách. Dítě třídí podle různých kategorií, vybírá podle více kritérií a porovnává velikosti, rozměry, hmotnosti. Dítě chápe pojmy víc, méně, o kolik víc v oboru čísel do 6. Dítě má zájem přirozeně počítat prvky. Dítě zvládá mechanicky číselnou řadu. Dítě		- Třídíme podle různých kategorií - Rozpoznáváme základní geometrické tvary a správně je pojmenováváme - Rozpoznáváme základní 3D tvary (krychle, kvádr, koule, válec, jehlan) a přiměřeně je pojmenováváme - Vedeme děti k chápání pojmů více, méně, o kolik - Experimentujeme s množstvím, hmotností, tvary - Využíváme hry s možností porovnávání, měření a vážení - Hrajeme logické hry (Mindok) - Vedeme děti k pochopení počtu do 6 - Nacvičujeme číselnou řadu do 10

	zvládá hry s hrací kostkou. Přiřadí odpovídající počet k bodům a označí odpovídající počet pomocí znaků (bodů, čárek). Rozpozná číslo od písmene.		• Zprostředkováváme kontakt s čísly • Zařazujeme hry s hrací kostkou • Zařazujeme hry pro orientaci ve sloupci a řádku • Využíváme hlavolamy
Čtenářská gramotnost	Dítě zachází s knihami vhodně, umí listovat po jednotlivých listech. Dokáže poslouchat čtený text. Podle obrázků rozpozná příběh a dokáže ho jednoduše převyprávět. „Přečte“ s dopomocí příběh malovaného čtení. Má vztah ke knihám, příběhům a pohádkám. Má vytvořen návyk pro čtení zleva doprava. Rozpozná některá písmena a odliší je od jiných znaků. Rozvíjí slovní zásobu.		• Pravidelně čteme pohádky a příběhy během odpočinku • Zařazujeme práci s knihou do nabídkových aktivit • Umožňujeme dětem přístup ke knihám • Systematicky pracujeme na nácviku čtecích pohybů zleva doprava • Zařazujeme cvičení na rozvoj očních pohybů • Hrajeme hry s hláskami a se slovy • Využíváme dětské časopisy • Čteme příběhy malovaného čtení • Navštěvujeme knihovnu • Nastavujeme pravidla pro práci s knihami, vedeme děti k listování po jednotlivých listech • Vyprávíme zážitky, příběhy s vizuální podporou • Vedeme děti k chápání posloupnosti • Zařazujeme den s oblíbenou knížkou • Zařazujeme aktivity s písmeny

7 Vzdělávací obsah

7.1 Integrované bloky

7.1.1 Putování za hvězdičkou

Integrovaný blok „Putování za hvězdičkou“ provází děti během celého roku a přirozeně je seznamuje s tradicemi, slavnostmi a významnými dny. Vychází z prožitkového učení a klade důraz na společné sdílení radosti, spolupráci a vytváření pozitivních vztahů. Vychází z principů prožitkového učení a klade důraz na aktivní zapojení dětí, sdílení zkušeností, spolupráci a vede k chápání vztahů, buduje sounáležitost s regionem a podporuje chápání tradic a cykličnosti roku.

Integrovaný blok je koncipován jako otevřený a flexibilní celek, který umožňuje reagovat na aktuální potřeby dětí, situace ve třídě i přirozený rytmus roku. Vychází z tematických slov, jejichž význam není pevně vymezen, ale naopak nabízí prostor pro různé interpretace a vzdělávací příležitosti. Jednotlivá slovesa tak neslouží jako striktní tematické celky, ale jako inspirační rámec, který může pedagog naplňovat podle aktuálního kontextu.

Navržená témata využívající slovesnou podobu vytvářejí symbolickou rovinu pro prožívání tradic, slavností a významných okamžiků. Mohou odkazovat k mezilidským vztahům, k proměnám v přírodě, k vnitřnímu prožívání i ke společným činnostem. Díky tomu lze jejich význam přizpůsobovat – jednou mohou vést k tématu rodiny, jindy k lidovým tradicím, jindy k přírodním cyklům nebo ke komunitním událostem ve třídě.

Láskujeme – zaměřuje se na rozvoj mezilidských vztahů. Podporuje vnímání vztahů mezi lidmi, schopnost projevovat náklonnost, přátelství a vzájemnou pomoc. Vede děti k prožívání vztahů v rámci vrstevnické skupiny i rodiny.

Čarujeme – vyjadřuje kouzlo tradic, zvyků a lidových obyčejů, vede k poznávání magické atmosféry některých svátků. Umožňuje dětem poznávat atmosféru svátků a současně podporuje tvořivost, fantazii a vlastní iniciativu při činnostech.

Těšíme se / Chystáme se – rozvíjí vnímání času a očekávání budoucích událostí. Děti se učí prožívat radost z očekávání a aktivně se zapojovat do příprav na nové zážitky a společné aktivity.

Vyhlížíme – podporuje orientaci v časové posloupnosti a vnímání změn (např. v přírodě, počasí či v průběhu roku). Vede děti k uvědomění si souvislostí mezi událostmi a k rozvoji odpovědnosti za vlastní jednání.

Zdobíme – rozvíjí estetické vnímání a tvořivost. Děti se podílejí na úpravě prostředí (třída, škola, tematická výzdoba) a učí se vytvářet prostředí odpovídající aktuálnímu období či slavnosti. V přeneseném významu může vyjadřovat i prezentaci úspěchů dětí nebo školy.

Sklízíme – vyjadřuje proces završení činnosti a uvědomění si výsledků vlastní práce. Vede děti k pochopení vztahu mezi úsilím a výsledkem, a to jak v oblasti praktických činností, tak osobního rozvoje.

Oslavujeme – seznamuje děti s významem společenských a kulturních událostí (např. narozeniny, svátky, tradiční slavnosti). Podporuje osvojení základních pravidel společenského chování a rozvoj schopnosti sdílet radost s ostatními.

Probouzíme – vztahuje se k vnímání nových začátků a proměn, v souvislosti s přírodou i vnitřním prožíváním. Podporuje rozvoj vnímavosti, motivace a pozitivního přístupu k novým situacím.

Slavíme – rozvíjí schopnost aktivního prožívání společných událostí prostřednictvím hudby, pohybu a hry. Posiluje pocit sounáležitosti a sdílení radosti ve skupině i mimo ni.

Vítáme – podporuje otevřenost vůči novým situacím, lidem a zkušenostem. Vede děti k vytváření přátelského a bezpečného prostředí a k přijímání druhých.

Okruh - Název	Očekávaný výsledek učení - Znění	Očekávaný výsledek učení - Komentář
Dítě a jeho tělo		
Pohyb, hrubá a jemná motorika	Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel. DJT-PHJ-000-PV1-004	Jemná motorika se pojí s drobnými pohyby a lze ji rozvíjet při zacházení s běžnými předměty a při každodenních činnostech. Zdokonalování v oblasti jemné motoriky se odráží v sebeobsluze dětí, při tvořivých činnostech z rozmanitých materiálů, při používání různých nástrojů a pomůcek. Rozvinutá motorika mluvidel je jedním z předpokladů správné výslovnosti. Jednoduché hry a cvičení určené k rozvoji mluvních orgánů vedou ke zdokonalování pohyblivosti mluvidel a správným artikulačním pohybům. Přispíváme tak k rozvoji řečových dovedností. Příklady: Zapojujeme děti do běžných každodenních činností, podporujeme je v jejich samostatnosti (šroubování, zapínání zipů a knoflíků, stříhání, krájení). Přizpůsobujeme volbu pomůcek a materiálů úrovni jemné motoriky každého konkrétního dítěte. Prostřednictvím pestré nabídky činností podporujeme zdokonalování jemné motoriky i tvořivost, představivost a spolupráci dětí (muchlání, navlékání, lepení, stavění ze stavebnic, vyšívání). Formou hry a situačního učení zvyšujeme u dětí pohyblivost rtů a jazyka i uvolnění ramen, krku a čelistí (foukání, kloktání, olizování, prskání). Rozvíjíme motoriku mluvidel pěveckými činnostmi, podporujeme tak i správné dýchání do břicha a hrudníku.
Pohyb, hrubá a jemná motorika	Zvládá základy grafomotoriky. DJT-PHJ-000-PV1-005	Grafomotorika je soubor účelně vykonávaných pohybů, které umožní dítěti graficky se projevovat. Odvívá se od dobře uvolněné paže a ruky i posílených svalů prstů. Tyto dovednosti jsou důležité pro správné držení kreslicího a psacího náčiní i pro přiměřený tlak na něj. Nabízíme dětem různorodé činnosti, které podporují zdokonalování jemné motoriky. Pracovní listy představují až poslední krok při rozvoji grafomotorických dovedností. Příklady: Zařazujeme manipulativní činnosti s různými materiály (mačkání a trhání papíru, válení a koulení plastelíny, keramické hlíny, hnětení těsta). Podporujeme děti v činnostech, při kterých zpřesňují jemnou motoriku a spontánně uvolňují rameno, loket a zápěstí (přenášení materiálů špetkovým úchopem, manipulace s pinzetami a kolíčky na prádlo, kresba na velkou plochu, kresba ve stoje a v kleče, kresba prstem do písku, mouky, sněhu). Pro grafické vyjádření nabízíme dětem i netradiční pomůcky (klacíky, molitanové houbičky, barva nanesená na kolech autíčka, na provázku). Zařazujeme

		psychomotorická cvičení, která napomáhají k rozvoji grafomotorických dovedností. Dbáme na správné sezení, úchop náčiní a správné dýchání.
Pohyb, hrubá a jemná motorika	Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu. DJT-PHJ-000-PV1-007	Podmínkou pro opakování pohybu podle vzoru či pokynu je správná zraková a sluchová analýza a dostatečná schopnost koordinace pohybu. Při kopírování pohybu či provádění pohybu podle pokynu citlivě pracujeme s chybou, průběžně provádíme korekce a následnou úpravu. Příklady: Provádíme jednoduché pohyby, které dítě může napodobit. Nabízíme pohybové hry a činnosti, při kterých pokyn zadáme a zároveň pohyb ukážeme (vlastním příkladem, pomocí loutky, na obrázku a piktogramu). Zařazujeme srozumitelné pokyny, podle kterých mohou děti pohyb vykonat bez zrakové opory. Pracujeme s názvoslovím, které je stručné a názorné. Pro kontrolu provedených pohybů využíváme zrcadlové plochy. Vytváříme příležitosti, kdy vzor pro určitý pohyb vykonají nebo pokyn zadají děti samostatně.
Praktický život	Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, náradím, náčiním a dalšími pomůckami. DJT-PZI-000-PV1-002	Připravujeme prostředí a pracovní prostory, které podněcují samostatnou činnost dítěte a umožňují i spolupracovat. Nabízíme skutečné a funkční náradí, nástroje a pomůcky, které jsou ve vhodné velikosti pro děti předškolního věku. Domlouváme pravidla pro jejich postupné ovládání a bezpečné užívání. Volíme činnosti pozitivně ovlivňující vztah dětí k práci, k vědě, technice i životnímu prostředí. Příklady: Podporujeme děti ve zkoušení různých pracovních a polytechnických činností (konstruování, montáž, demontáž, zatloukání hřebíků, smrkování, manipulace s různými typy uzávěrů, karabin a přípojek). Nabízíme materiály a pomůcky, které oslovují všechny smysly a nabízejí nové poznatky prostřednictvím praktických činností, vlastních vjemů a zkušeností. Nabízíme příležitosti k jednoduchým úklidovým pracím i k činnostem kultivujícím prostředí (úklid ateliéru, hrabání listí, aranžování květin, leštění zrcadel).
Dítě a jeho psychika		
Sebepojetí, autonomie a emoce	Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám. DJP-SAE-000-PV1-003	Vytváříme dětem emocionálně bezpečné prostředí, s adekvátním množstvím rozmanitých podnětů, které jim umožní jejich emocionalitu a prožívání kultivovat ve vztahu k sobě i druhým. Využíváme přirozeně vzniklých situací a nabízíme činnosti, které umožní dítěti rozvíjet pozitivní emoční ladění ve vztahu k sobě, druhým dětem a dospělým. Poskytujeme dětem vzory pro vhodné prožívání emocí a způsobů jejich naplňování. <u>Příklady:</u> Seznamujeme děti s různou úrovní důvěrnosti vztahů s ostatními a odlišnostmi emočního chování v kontaktu s různě blízkými lidmi. Analyzujeme způsoby, jak jiné osoby

		jednaly v konkrétních situacích a jaké by byly další vhodné možnosti zpracování konkrétní emoce. Vytváříme situace, v nichž se děti mohou učit reagovat za rozmanitých okolností. Využíváme dramatizaci příběhů, v nichž postavy prožívají určité emoce jako následek jednání druhých. Hledáme různé varianty řešení situací. Děti přivádíme k uvědomění, že emoce mají různou intenzitu, kterou je nutné volit v návaznosti na konkrétní sociální situaci. Ve spolupráci s rodinou zajišťujeme dětem prostředí, které není přehlcené podněty, aby nedocházelo k přetížení jejich emocionálního prožívání.
Sebepojetí, autonomie a emoce	Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění. DJP-SAE-000-PV1-005	Přijmout a vyjádřit ocenění je důležité pro budování vztahů k ostatním i sobě. Individuálně i ve skupině proto pozitivně komentujeme situace, kdy se děti projevují žádoucím chováním. Oceňujeme dítě, když se mu něco podaří, dosáhne svého cíle nebo překoná překážku. Vytváříme tím vzor pro děti, jak reagovat a vyjadřovat ocenění sobě i druhým. Pomáháme dětem formulovat ocenění vlastní činnosti i druhého. <u>Příklady:</u> Aktivně vyhledáváme situace v životě dětí, které můžeme ocenit. Dbáme na objektivní hodnocení činnosti dítěte tím, že používáme popisný jazyk. Pravidelně zařazujeme reflektivní rozhovory o činnosti dítěte, a to individuálně i se skupinou. Dokumentujeme pokroky dítěte vizualizací rozmanitých výsledků činností v prostorách třídy a vkládáním do jeho portfolia spolu s ním.
Myšlenkové operace a procesy	Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu. DJP-MOP-000-PV1-005	Soustředíme se na prvotní vnímání kauzality, kdy dítě získává cennou zkušenost s příčinou a důsledkem při každém svém jednání. Podporujeme kauzální myšlení při různorodých činnostech v běžných situacích a při hře. Příklady Využíváme situací z běžného života, kdy vedeme děti k uvědomění si příčin a důsledků svého jednání (pokud příliš nakloní talíř s polévkou, polévka se vylije). Zařazujeme hry, kdy dítě rozliší příčinu a důsledek a použije tuto zkušenost ve své herní strategii (schovávaná; Člověče, nezlob se). K uvědomování si souvislostí můžeme děti vést pomocí pokládání otázek. Čerpáme z širokého spektra života dítěte, a to včetně příležitostí k nabývání socioemočních dovedností (Proč jste mne teď neslyšeli? – děti vysvětlují a zdůvodňují - byl tu velký hluk). Využíváme příběhy postav z dětské literatury. Hledáme příčiny a důsledky jejich chování. Sledujeme děje příběhů. V průběhu odhadujeme, jak by mohl příběh pokračovat. Vytváříme/zprostředkováváme dětem podněty pro zkoumání a objevování souvislostí a vztahů, uvědomování/odhalování příčin a důsledků. Při badatelských činnostech se zaměříme i na vysvětlení pozorovaného jevu.

Představivos, fantazie, tvořivost	Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie. DJP-PFT-000-PV1-002	Seberealizace dítěte, tedy vyjádření prostřednictvím vlastní fantazie, podporuje jeho učení a naplňuje jeho potřeby. Nenarušujeme tvořivý proces dítěte. Ve vhodných situacích podporujeme fantazii dítěte otevřenými otázkami, které stimulují další rozvoj fantazijních představ či činností. Vytváříme prostor pro sdílení výsledků činností dětí mezi sebou. Tím obohacujeme zkušenosti dětí a rozvíjíme jejich tvořivost. Připravujeme pro děti širokou paletu vyjadřovacích prostředků, materiálů a technik. Poskytujeme dětem podnětným prostředím otevřené příležitosti pro zkoumání materiálů, experimentování a tvorbu v návaznosti na jejich vnitřní potřebu vyjádření. <u>Příklady:</u> Vytváříme vhodné podmínky a uspořádání prostoru, zajišťujeme dostatek času a vhodných podnětů pro rozvoj fantazie dětí. Podporujeme individuální aktivitu dítěte, ale také kooperativní činnost, kdy děti společně tvoří a komunikují spolu o svých nápadech. Oceňujeme, když dítě sdílí a vyjadřuje svou fantazii v různých oblastech. Jako hodnotu spatřujeme, že každé dítě je charakteristické jinou podobou fantazijních představ. Podporujeme takto individuální projev a tvořivost dítěte. Přínosem je originální vyjádření dítěte, protože v něm se odráží jeho fantazie a tvořivost.
Jazyk a řeč	Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat. DJP-JAR-000-PV1-004	Paměť je schopnost uchovávat a vybavovat si informace a vjemy. Dobře rozvinutá paměť má vliv na celkový průběh vzdělávání a je nezbytná pro fungování v běžném životě. Kultivováním sluchové paměti zefektivňujeme proces zapamatování a vybavování. Zvyšujeme také kapacitu krátkodobé i dlouhodobé paměti. <u>Příklady:</u> Podporujeme děti v zapamatování a opakování říkadel, básní, rozpočítadel a písní. Nabízíme příležitosti vyřídit vzkaz. Povzbuzujeme děti k vybavování toho, co se stalo v nedávné minulosti a k reprodukci zážitků. Zařazujeme dramatizaci krátkých pohádek, příběhů i prožitých situacích. Podporujeme děti, aby sdílely zážitky z mateřské školy s rodiči.
Jazyk a řeč	Rozpozná rým, rytmizuje. DJP-JAR-000-PV1-006	Zařazováním rytmtů, rytimizací a reprodukcí rytmtů rozvíjíme osvojování jazyka. Využívání rytmtů obecně podporuje efektivnější zapamatování. <u>Příklady:</u> Vytváříme příležitosti ke tvoření rýmů dětmi. Podporujeme děti v rytimizování říkadel, rozpočítadel a využíváme rytimizované pohádky. Nabízíme dětem hra a činnosti, ve kterých mají poznat a najít k sobě slova, která se rýmují. Experimentujeme se slovy a doplňujeme chybějící slova rýmů.
Jazyk a řeč	Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.	Pro akceptování slovních i obrazových instrukcí je nutné, aby se na ně dítě soustředilo a dostatečně jim porozumělo. Porozumění průběžně ověřujeme. Postupně zařazujeme i složitější instrukce z hlediska obsahu i struktury.

	DJP-JAR-000-PV1-008	<u>Příklady:</u> Nabízíme činnosti umožňující práci podle slovního, obrázkového i grafického návodu, ze zvukového i video záznamu: instrukce využíváme bezprostředně, ale i s časovou prodlevou, náročnost instrukcí stupňujeme v návaznosti na schopnosti dětí (po částech/vcelku, jednodušší/složitější struktura instrukcí a slovních formulací), slovní i obrazové instrukce zařazujeme i při kooperativních a skupinových činnostech, kdy děti instrukce analyzují a zpracovávají společně.
Předčtenářské dovednosti	Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav. DJP-PDO-000-PV1-003	Analýzou děje přispíváme k jeho hlubšímu pochopení. Využíváme děj k rozpoznávání charakteristik postav a jejich vztahů, k rozlišování dobra a zla. Dáváme dětem prostor pro vyjádření vlastního porozumění děje, hodnocení jednání postav i průběhu děje. Motivujeme děti k vyjádření shod či rozdílů mezi tím, co čteme a jejich vlastními zkušenostmi. <u>Příklady:</u> Společně s dětmi analyzujeme děj, jeho části a klíčové momenty příběhu. Diskutujeme o variantách řešení jednotlivých situací v příběhu. Dáváme dětem prostor pro vyjádření vlastní interpretace na základě dosavadních zkušeností a znalostí. Povzbuzujeme děti ve sdílení osobních pohledů, čímž podporujeme vrstevnické učení. Podporujeme děti, aby při shrnutí děje zaměřily pozornost na důležité informace a porozuměly jim.
Dítě, ten druhý a společnost		
Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti	Ovlivňuje směřování společné činnosti. DDS-ASO-000-PV1-004	Vytváříme příležitosti, kdy děti spolurozhodují o činnostech či společném programu. Pozorujeme a podporujeme děti při kooperativních a spontánních činnostech. Podporujeme zájem dítěte účastnit se rozhodování o společných činnostech. Vedeme děti k odpovědnosti za svá rozhodnutí v rámci rozhodovacího procesu ve skupině a třídě. <u>Příklady:</u> Nabízíme prosociální činnosti, v nichž se děti učí společně realizovat aktivitu a samostatně upravovat její směřování i průběh. Vytváříme příležitosti pro aktivní zapojení dětí do plánování programu třídy (hlasování, formulace preferencí dětí k programu, volba tématu pro komunitní odpoledne s rodiči, vybírání pohybových her, volba materiálů). Vedeme děti k převzetí odpovědnosti za rozhodnutí a realizaci dohodnutých činností.
Svět lidí a kultury	Spolupodílí se na udržování regionálních tradic. DDS-SLK-000-PV1-002	Mateřská škola je otevřenou institucí, je součástí komunity a obce. Spolupodílí se na akcích a slavnostech, které podporují kulturní tradice a zvyky, setkávání a mezigenerační vztahy. <u>Příklady:</u> Vyhledáváme příležitosti spolupráce mateřské školy s místními organizacemi a

		spolky s možností aktivního zapojení dětí. Připravujeme s dětmi akce podporující regionální tradice, kterých se může účastnit i veřejnost. Sledujeme kulturní dění v našem okolí a využíváme jej jako příležitost k vrůstání do komunity. Navštěvujeme s dětmi památníky a muzea v okolí. Tvoříme s dětmi s využitím potenciálu regionálních tradic. Seznamujeme děti prostřednictvím praktických činností s životem předchozích generací. Využíváme k tomu tradiční nástroje, pracovní postupy a techniky.
Svět lidí a kultury	Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými. DDS-SLK-000-PV1-004	Využíváme přirozeně vzniklých situací. Pomocí situačního učení a dramatických činností pomáháme dětem porozumět reálným situacím, s nimiž se mohou potkat v běžném životě. Upozorňujeme na možná rizika a diskutujeme o způsobech, jak se zachovat s ohledem na vlastní bezpečí. Spolupracujeme s odborníky zaměřujícími se na bezpečné chování v rizikových situacích. <u>Příklady:</u> Využíváme modelové situace, abychom děti připravili na možné varianty při setkání s cizím člověkem. Využíváme dětskou literaturu i zkušenosti dětí pro diskusi nad různými způsoby vhodného chování v rizikových situacích. Vedeme děti k rozlišení, kdo je cizí člověk a kdo je blízká osoba.
Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování	Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech. DDS-ZKV-000-PV1-002	Využíváme činnosti zaměřené na poznávání a rozlišování různých rolí. Vytváříme prostředí inspirující děti k improvizaci a ke spontánní dramatické hře ve skupině. <u>Příklady:</u> Nabízíme dětem takové podněty pro dramatickou hru, které jim připraví bezpečné prostředí pro spontánní a tvořivé jednání v nejrůznějších situacích, postavách či rolích. Nabízíme jednoduché příběhy a známé situace, ve kterých se děti dobře orientují. V nich mají možnost zažít jednoduché herní akce, počátky vstupu do fiktivních rolí a jednání v nich. Podporujeme možnost autenticky reagovat na jednoduché herní a dramatické podněty. Využíváme nástroje, předměty, rekvizity, loutky, kostýmy a jejich části, hudební a výtvarné podněty k dramatické hře. Zapojujeme děti do tvorby kulís, využíváme hru světla. Podporujeme vlastní aktivní komentář dětí k danému tématu. Využíváme tělo, gesta, mimiku, zvuky a hlas jako nástroje sdělení. Propojujeme divadelní zážitky s aktivitami spojenými s rozbořem a vytváříme dětem prostor pro hodnocení postav, prostředí, zápletek, dramatických situací a pointy.
Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování	Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech. DDS-ZKV-000-PV1-005	Využíváme běžné situace a příležitosti pro rozvoj zručnosti dětí, nabízíme k tomu reálné nástroje a nářadí, dbáme na bezpečnost. Poskytujeme náměty pro konstrukční, robotické a polytechnické činnosti. Využíváme hry, didaktické pomůcky a vhodná robotická zařízení. <u>Příklady:</u> Rozvíjíme zručnost při ovládání pracovních nástrojů (nůžky, pinzeta, pilník,

		šroubovák, kladívko, kleště, pilka). Zapojujeme děti do péče o zahradu a okolí a podporujeme jejich schopnost pracovat s vhodným nářadím (hrábě, lopaty, smetáky, motyčky, sázecí kolíky). Nabízíme dětem při konstrukčních činnostech kostky, tradiční a kreativní stavebnice. Vytváříme objekty s využitím běžných předmětů. Při polytechnických a konstrukčních činnostech využíváme podnětné didaktické pomůcky a robotická zařízení.
Dítě a svět		
Poznávání světa a přírody	Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi. DAS-PSP-000-PV1-004	Nabízíme dětem badatelské a zážitkové činnosti, které podporují přirozený zájem o pozorování, zkoumání, hledání principu, vlastností a způsobu fungování věcí a jevů. Společně s dětmi hovoříme o procesu a výsledcích naší činnosti, pojmenováváme jevy a děje. Příklady Pravidelně sledujeme počasí, pojmenováváme jevy a proměny v přírodě, následně je zaznamenáváme a navzájem porovnáváme. Pozorujeme a popisujeme jevy a informace získané z prostředí či krajiny. Využíváme přírodní jevy a děje jako motivaci k aktivitám. Spolupracujeme s odborníky, zařazujeme vzdělávací programy.
Bezpečné chování	Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích. DAS-BCH-000-PV1-001	V modelových situacích a rozmanitých činnostech se děti učí rozeznávat možná rizika, seznamovat se s bezpečnostními pokyny a správně na ně reagovat. Příklady Pozorujeme chování dětí, popisujeme a diskutujeme s nimi o tom, které situace jsou rizikové a kdy je třeba dbát zvýšené opatrnosti. V rizikových situacích komentujeme, pozitivně hodnotíme a posilujeme správné reakce a chování. Společně s dětmi domlouváme signály a pokyny pro rizikové situace. Ověřujeme porozumění a reakce dětí při modelových rizikových situacích.

7.1.2 Putování za sluníčkem

Integrovaný blok „Putování za sluníčkem“ je koncipován jako otevřený a flexibilní vzdělávací celek, který provází děti během celého roku a přirozeně je seznamuje s proměnami ročních období a provádí je poznáváním regionu a blízkých kamarádů až po cestování po celém světě a seznámení s kulturami a přírodou celého světa. Pomáhá dětem objevovat minulost i budoucnost. Vychází z principů prožitkového učení a klade důraz na aktivní zapojení dětí, sdílení zkušeností, spolupráci a rozvoj pozitivních vztahů.

Blok je strukturován prostřednictvím tematických sloves, jejichž význam není pevně vymezen, ale naopak vytváří široký prostor pro pedagogickou interpretaci. Jednotlivá slovesa nepředstavují uzavřené tematické celky, ale slouží jako inspirační rámec, který umožňuje pružně reagovat na aktuální potřeby dětí, situaci ve třídě i přirozený rytmus roku.

Navržená slovesa vytvářejí symbolickou rovinu pro poznávání regionu, objevování světa a vnímání proměn přírody v průběhu ročních období. Mohou odkazovat k pohybu v prostoru, poznávání nových míst, k vlastní aktivitě i k vnitřnímu prožívání. Díky své otevřenosti umožňují tematické variace – mohou být naplňována v kontextu místního prostředí, výletů, cestovatelských zkušeností, ale také v souvislosti s přírodními cykly a každodenními situacemi.

Cestujeme – podporuje orientaci v prostoru a rozvoj poznávání blízkého i vzdáleného okolí. Vede děti k objevování regionu, uvědomování si souvislostí mezi místy a vytváření vztahu k prostředí, ve kterém žijí. Zahrnuje také symbolickou rovinu cestování v čase – do minulosti i budoucnosti.

Zkoumáme – rozvíjí zvědavost a schopnost nahlížet na svět z různých perspektiv. Děti poznávají vztahy, proměny a děje v přírodě i společnosti, a to v rámci vlastního regionu, i jiných zemí. Vede k objevování historických souvislostí a podporuje badatelství.

Vzlétáme – podporuje odvahu a otevřenost vůči novým a neznámým situacím. Vede děti k překonávání nejistoty a k pozitivnímu přístupu k novým zkušenostem.

Vydáváme se – směřuje k aktivnímu poznávání prostřednictvím výprav do blízkého i vzdálenějšího okolí. Děti se seznamují s novými situacemi a učí se orientovat v různých prostředích.

Míříme – vyjadřuje směřování k cílům, ať už v rovině osobních úspěchů, vztahů nebo poznávání. Podporuje vnímání vlastního pokroku i budování sociálních vazeb.

Uspáváme – vede k pochopení cykličnosti přírodních jevů a ročních období. Děti se seznamují s jejich charakteristickými znaky a učí se vnímat proměny přírody.

Vyplouváme – symbolicky označuje začátek nových činností, vztahů a objevování. Podporuje aktivní přístup k novým zkušenostem a situacím.

Pouštíme se – rozvíjí samostatnost, odvahu a iniciativu při zapojování do známých i neznámých činností. Děti se učí přijímat výzvy s nadšením a otevřeností.

Shrabujeme / Pěstujeme – podporuje zapojení do praktických činností spojených s ročními obdobími. Děti poznávají proměny přírody, rozvíjejí pracovní dovednosti a vztah k místu, kde žijí.

Ochuťnáváme – umožňuje poznávání různých regionů prostřednictvím chutí a vůní. Děti využívají zkušenosti z cestování, seznamují se se sezónními potravinami a učí se je zpracovávat.

Plánujeme – rozvíjí schopnost předvídání a organizace činností. Děti se učí zvažovat, co je potřeba před uskutečněním aktivit (např. výletů), a plánovat čas i činnosti s ohledem na aktuální podmínky a roční období.

Okruh - Název	Očekávaný výsledek učení - Znění	Očekávaný výsledek učení - Komentář
Dítě a jeho tělo		
Pohyb, hrubá a jemná motorika	Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost. DJT-PHJ-000-PV1-002	Hra a přirozený pohyb v různorodém prostředí pomáhají efektivně rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti dětí. Cíleně nabízíme pohybové činnosti, které vedou k orientaci v prostoru, rozvoji obratnosti a flexibility, bezpečnému zvládnutí pohybu v terénu a dalšímu motorickému učení. Vytváříme příležitosti pro volný i organizovaný pohyb s důrazem na pohyb v přírodě a rozmanitém terénu. <u>Příklady:</u> Nabízíme pestré, podnětné a bezpečné prostředí, vhodné pro volný pohyb dětí. Využíváme zahradu, hřiště, okolí školy a volnou přírodu. Podporujeme pohyb dětí v přírodním i uměle vytvořeném terénu (chůze a běh do kopce i z kopce, podlézání, přeskakování, klouzání, brodění, přelézání). Nabízíme dětem činnosti rozvíjející jejich obratnost (rovnovážná, rytmická a koordinační cvičení, hry podporující orientaci v prostoru). Vedeme děti k pohybu na nerovnostech i na různém povrchu (tráva, sníh, led, písek, kameny, voda). K pohybovým hrám využíváme různé pomůcky (herní prvky na zahradě, lana, boby, lopaty na sněhu).
Pohyb, hrubá a jemná motorika	Vyhledává příležitosti k pohybu. DJT-PHJ-000-PV1-008	Aktivní přístup dětí k pohybu podporujeme nabídkou pestrých činností, podnětného prostoru a různorodých pomůcek. Preferujeme spontánní pohybové činnosti dětí. Hledáme společně možnosti pohybového vyžití. Povzbuzujeme děti v osobitých přístupech k pohybu. Samozřejmostí je zajištění a kontrola bezpečnosti. <u>Příklady:</u> Umožňujeme volný přístup k herním prvkům, pomůckám, nářadí či náčiní. Motivujeme děti k vlastním pohybovým činnostem, především ve venkovním prostředí. Návrhy dětí na pohybové činnosti oceňujeme a snažíme se je realizovat. Reflektujeme s dětmi bezpečnost a nároky jejich nápadů na pohybové činnosti.
Praktický život	Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem. DJT-PZI-000-PV1-003	Prostředí připravujeme tak, aby podporovalo samostatnost a nezávislost dětí. Dětem jsou všechny sebeobslužné pomůcky plně k dispozici. Motivujeme děti k převzetí vlastní aktivity při řešení různých situací. Iniciativu dětí cíleně oceňujeme, a tak podporujeme vnitřní zájem dítěte o rozvoj vlastní aktivní role. <u>Příklady:</u> Jsme příkladem v řešení běžných denních situací (utírání rozlitého čaje, úklid svého stolu). Děti se podílejí na přípravě některých jídel (mazání, krájení, strouhání) a samostatně se stravují (dbáme na správný úchop lžice, vidličky a nože). Děti si připravují místo ke stolování (prostírou si, nalijí si nápoj, skládají ubrousky, přinesou si židli). Děti se samostatně starají o čistotu svého zevnějšku (převléknou si polité tričko, zašpiněné kalhoty,

		očistí si boty). Děti využívají úklidové pomůcky a samostatně pečují o pořádek (zametou drobky, uklidí hračky).
Fyzická zdatnost	Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost. DJT-FZD-000-PV1-001	Fyzická zdatnost, tedy schopnost vyrovnat se s vnějšími vlivy a zátěží, je důležitá pro zdraví člověka po celý život. Vytrvalost, sílu a odolnost dětí se optimálně rozvíjí při spontánním pohybu v dostatečně velkém prostoru uvnitř i venku. Zásadní je i široká nabídka pomůcek, které jim poskytnou možnosti k různorodému pohybu. <u>Příklady:</u> Nabízíme dětem činnosti podporující jejich odolnost (pobyt v přírodě i za nepříznivých podmínek). Pravidelně dětem nabízíme hry a činnosti, které vedou k dynamickému pohybu po delší dobu (honičky, cvičení na stanovištích, tanec, delší chůze a běh v přírodě). Společně s dětmi vymýšlíme a realizujeme činnosti, ve kterých mohou prohlubovat vytrvalost a sílu (jízda na koloběžce, hledání pokladu, stopování, úkolové hry).
Fyzická zdatnost	Překonává fyzické překážky. DJT-FZD-000-PV1-002	Schopnost překonávat fyzické překážky podporuje sebevědomí dítěte. Vyrovnat se s vnějšími vlivy, překonat nepříjemné pocity a překážky souvisí s psychickou zdatností dětí. Nabízíme dětem hry a činnosti, které jim umožňují koordinovat lokomoci a udržovat stabilitu. Podporujeme spontánní všestranný pohyb dětí. <u>Příklady:</u> Pro pohyb využíváme přírodní prostředí (hry v lese, běh mezi stromy, lezení přes kameny). Připravujeme ve vnitřním i venkovním prostředí nabídku pohybových činností, která umožňuje dětem překonávat různé překážky. Podporujeme děti ve vlastním vytváření překážkových drah, nabízíme jim rozmanité nářadí, náčiní a jiné pomůcky. Vedeme děti k vzájemné pomoci při přípravě i v průběhu pohybových činností.
Dítě a jeho psychika		
Myšlenkové operace a procesy	Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi. DJP-MOP-000-PV1-002	Dobrou průpravou na životní situace včetně školního prostředí je aktivní vyhledávání vztahů a porozumění souvislostem, především na základě vlastních zkušeností dítěte. Nabízíme různé soubory, kde existují společné a odlišné znaky objektů a dítě je může identifikovat na základě smyslového vnímání. Využíváme příležitosti a předkládáme materiály ke zkoumání, odhalování shodných, podobných či rozdílných znaků. Děti mohou materiály posoudit a posléze pojmenovat shodu, podobu nebo odlišnost. <u>Příklady:</u> Nabízíme i společně s dětmi vytváříme hry, ve kterých děti vyhledávají shodu prostřednictvím hmatových, zvukových, čichových a zrakových podnětů. Využíváme příběhy a pohádky pro vyhledání postav se shodnými projevy, vlastnostmi, charaktery. Využíváme vhodných situací pro vyhledávání rozdílných objektů, jevů, rozdílných charakterů osob a jejich vzájemných vztahů a souvislostí. Při práci s lupou,

		mikroskopem nebo digitálním zařízením se dítě aktivně seznamuje s principem podobnosti (zvětšení, zmenšení). Připravujeme dvojice objektů, které jsou na první pohled stejné, ale při zkoumání jiné vlastnosti zjistíme rozdíly. Připravujeme i dvojice objektů, které jsou na první pohled rozdílné, ale při zkoumání jiné vlastnosti zjistíme shodu. Dobrou příležitostí po tuto skutečnost může být diskuse nad různými řešeními dětí či modelovými řešeními. Nabízíme a využíváme činnosti, kdy dítě cíleně nebo spontánně vyhledává stejný, podobný či rozdílný materiál, nebo dílky stavebnice.
Myšlenkové operace a procesy	Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají. DJP-MOP-000-PV1-003	Při posouzení skupiny předmětů či jevů vedeme děti k pozorování a postřehu tak, aby rozpoznávaly, čím jsou předměty, objekty, jevy a situace charakteristické, jakou mají společnou vlastnost. Můžeme využít každodenních situací, pohádek, příběhů a pobytu venku. Cíleně zařazujeme také vytřídění objektů, které danou vlastnost nemají. Při vzdělávacích aktivitách se děti učí zdůvodnit své řešení a argumentovat. <u>Příklady:</u> Tvoříme jednoduché hádanky, ve kterých děti zobecňují na základě charakteristických vlastností předmětů, zvířat nebo postav. Připravíme skupiny drobných předmětů z různých materiálů. Dítě vytřídí předmět, který není vyroben ze zadaného materiálu. Připravíme skupinu objektů jedné charakteristické vlastnosti (měkké, tvrdé, drsné, hladké, pevné, křehké) a dítě se pokusí společnou vlastnost objektů odhalit. Popíšeme situaci a dítě z nabídky vybere, čím je daná situace charakteristická (humorná, veselá, nebezpečná, napínavá, dramatická, kamarádská) a zdůvodní svůj výběr. Při běžných činnostech a hrách vedeme děti k pozorování objektů a jevů, u kterých můžeme najít společnou vlastnost (všechny děti mají na vycházce na hlavě čepici; při hře Člověče, nezlob se všem hráčům náhodně zbývá jedna figurka na startu).
Myšlenkové operace a procesy	Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. DJP-MOP-000-PV1-004	Využíváme a navozujeme situace, kdy lze posoudit reálnost jevů i vlastností, a tím lépe porozumět světu a dění v něm. Vedeme děti k posouzení jisté míry pravděpodobnosti na jednoduchých příkladech. Tak vytváříme základ pro vnímání pravděpodobnosti jevů. Je velmi cenné se věnovat i zdůvodnění, a tím u dětí budovat základy argumentace. Jde o příležitosti k rozvíjení a posílení kauzálního a kritického myšlení. <u>Příklady:</u> Využíváme situací ze života dětí, které dobře znají. Umožňujeme jim posuzovat, zda některá situace může/nemůže nastat, případně s jakou mírou jistoty (Budeme mít dnes rajskou omáčku, když byla k obědu včera?). V různých situacích uvažujeme o míře jistoty, s jakou můžeme tvrzení vyjádřit (v případě předpovědi počasí si zcela jistí být nemůžeme). Vycházíme i ze situací, které mohou děti rozhodnout jednoznačně.

		Posouzení míry jistoty jevu záleží na zkušenostech a znalostech dětí (Bude zítra pondělí, když je dnes středa?).
Myšlenkové operace a procesy	Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání. DJP-MOP-000-PV1-006	Ve spontánních činnostech, nepřímo řízených i řízených, se objevují takové, ve kterých děti pracují s jednou či více podmínkami. Tyto podmínky mívají podobu mluveného slova, obrázku nebo gesta. Při komunikaci s dětmi je důležité si uvědomit, jak složitý/jednoduchý jazyk používáme, včetně toho, s jakým počtem podmínek pracujeme. Při vytváření společných pravidel pro život v dětském společenství si nejprve stanovíme podmínky, které považujeme pro dobré soužití za podstatné a následně z toho vyvozujeme pravidla. <u>Příklady:</u> Nejprve se dítě učí splnit jednu podmínku, a to i ve svém jednání (před obědem si umyje ruce). Postupně pracujeme s více podmínkami (vezmi si na stolečku červený hrneček). Zařazujeme záměrně i podmínky negativní (vezmi si na stolečku hrneček, který není červený). Uklízíme hračky do přihrádek podle podmínek, které můžeme stanovit společně s dětmi nebo připravit schéma jako předlohu. Využíváme herních situací, kdy jsou podmínky zaznamenány symbolickým jazykem. Nabízíme didaktické pomůcky a hračky, které pracují s mřížkou, tabulkou, schémata a podmínkami.
Myšlenkové operace a procesy	Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech. DJP-MOP-000-PV1-007	Rozvíjení analytického a syntetického myšlení zvyšuje schopnost řešit běžné situace a problémy, rozhodovat se racionálně. Tím posiluje sebedůvěru a samostatnost dítěte. Myšlenková analýza a syntéza vede k hlubšímu porozumění světu a jeho fungování, podporuje tak schopnost se v něm lépe orientovat. Využíváme situace a činnosti, které vyžadují zrakovou nebo sluchovou analýzu a syntézu, střídáme zadání ústní i zadání s předlohou. <u>Příklady:</u> Využijeme běžné značky a piktogramy, jejichž interpretace vyžaduje zrakovou analýzu a posouzení významu značky. Nabízíme činnosti, kdy děti pomocí sluchu odhadují, odkud se ozývá zvuk, využívají tak sluchovou analýzu. Střídáme různé zvukové zdroje. Nabízíme dětem puzzle, tangramy, pentamina a mozaiky v přiměřené obtížnosti, kterou postupně zvyšujeme. Zařazujeme činnosti, kdy dítě využívá předlohu. Tím si rozvíjí analyticko-syntetické myšlení.
Myšlenkové operace a procesy	Ověří správnost řešení. DJP-MOP-000-PV1-010	Ověřování správnosti řešení rozvíjí u dětí kritické myšlení i vhodnou práci s chybou. Při ověřování vlastního řešení se učí analyzovat a hodnotit vlastní práci. Případné nalezení chyb dává dětem příležitost učit se, jak chybu napravit. To je velmi významné jako podpora učení, samostatnosti a odpovědnosti. Umožňujeme dítěti ověřovat svá řešení pomocí manipulace, nejen odhadem. Podporujeme ověřování správnosti řešení ve skupinových činnostech, čímž rozvíjíme sociální a komunikační dovednosti dětí. Dáváme

		příležitost k vrstevnickému učení. <u>Příklady:</u> Využíváme běžných situací, pozorujeme u dítěte schopnost ověřování správnosti řešení (při zapínání košile si dítě zkontroluje, že mu žádný knoflík ani díрка nepřebývá). Vedeme děti k odhadu a jeho následnému ověření pomocí manipulace. Při určování shodnosti rovinných útvarů je velmi účinné jejich shodnost ověřovat překrytím. V tomto případě je nutná manipulativní činnost, kdy dítě posoudí, že co se kryje, je shodné.
Jazyk a řeč	Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. DJP-JAR-000-PV1-002	Bohatost jazyka umožňuje dítěti lépe a přesněji se vyjadřovat. Slovní zásoba je důležitá pro kvalitní a srozumitelnou komunikaci. Podporujeme děti v obohacování slovní zásoby a v jejím aktivním používání. Vedeme děti k rozšiřování množství slovních obrátů. Vytváříme příležitosti pro sociální interakce a konverzace. <u>Příklady:</u> Podporujeme děti v určování a pojmenovávání předmětů a jevů ve svém okolí. Vycházíme od skutečných objektů, navazujeme zástupnými předměty, 3D modely a obrázky. Vedeme děti k používání širokého spektra výrazů běžně používaných v jeho prostředí. Přibližujeme dětem i některá slova méně frekventovaná nebo významově složitější. Vybízíme děti k vyjadřování myšlenek, nápadů, mínění, pocitů a prožitků. Povzbuzujeme je a umožňujeme jim popsat situaci, událost, komentovat zážitky a aktivity. Vytváříme příležitosti poznávat, vyhledávat a užívat slova nadřazená i podřazená, slova protikladného či stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.
Jazyk a řeč	Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově. DJP-JAR-000-PV1-005	Sluchové vnímání ovlivňuje řeč, myšlení a je nástrojem komunikace. Důležité je, aby děti zvládly nejen naslouchat sdělení, ale také mu porozuměly a správně ho interpretovaly. Během každodenních činností i prostřednictvím her napomáháme kultivaci sluchového vnímání a rozlišování. <u>Příklady:</u> Nabízíme dětem příležitosti k rozpoznávání zvuků, určování zdroje zvuku i směru pohybu zvuku. Vedeme děti k rozlišování zvuků (shodné, odlišné, krátké, dlouhé, hluboké, vysoké, příjemné, nepříjemné). Využíváme běžných situací a volíme činnosti vedoucí k identifikaci zvuků. Podporujeme vyčleňování konkrétních zvuků od okolních. Zařazujeme rozpoznávání známých písní či melodií. Nabízíme jazykové hry, ve kterých s dětmi určujeme první hlásku ve slově či reagujeme na domluvené akustické signály.
Jazyk a řeč	Rozliší český jazyk od jiných jazyků. DJP-JAR-000-PV1-010	Děti připravujeme na život ve vícejazyčné společnosti. Využíváme přirozených situací, které přináší život dítěte i konkrétní dění v mateřské škole. Umožňujeme dítěti získat zkušenost s jazykovou rozmanitostí v naší společnosti a uvědomit si existenci jiných jazyků. <u>Příklady:</u> Reflektujeme s dětmi situace, kdy poznávají, že lidé se dorozumívají různými

		jazyky, a že je možno se jím učit. Pokud máme ve třídě vícejazyčné děti, začleňujeme jejich jazyky do každodenních činností, spolupracujeme s jejich rodinami. Vícejazyčnost prezentujeme jako přínos pro dorozumívání ve společnosti. Využíváme příležitosti, kdy děti mohou postřehnout jednoduché popěvky či písničky v jiném jazyce.
Předčtenářské dovednosti	Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav. DJP-PDO-000-PV1-003	Analýzou děje přispíváme k jeho hlubšímu pochopení. Využíváme děj k rozpoznávání charakteristik postav a jejich vztahů, k rozlišování dobra a zla. Dáváme dětem prostor pro vyjádření vlastního porozumění děje, hodnocení jednání postav i průběhu děje. Motivujeme děti k vyjádření shod či rozdílů mezi tím, co čteme a jejich vlastními zkušenostmi. <u>Příklady:</u> Společně s dětmi analyzujeme děj, jeho části a klíčové momenty příběhu. Diskutujeme o variantách řešení jednotlivých situací v příběhu. Dáváme dětem prostor pro vyjádření vlastní interpretace na základě dosavadních zkušeností a znalostí. Povzbuzujeme děti ve sdílení osobních pohledů, čímž podporujeme vrstevnické učení. Podporujeme děti, aby při shrnutí děje zaměřily pozornost na důležité informace a porozuměly jim.
Předčtenářské dovednosti	Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci. DJP-PDO-000-PV1-005	Pro dobrou orientaci v běžném životě je užitečné dětem postupně ve vhodných situacích zprostředkovat porozumění jednoduchým symbolickým jazykům, piktogramům i znakům. <u>Příklady:</u> Využíváme piktogramy pro vytvoření schématu (záznam počasí, program dne). Zaměříme pozornost na symboly, piktogramy a znaky v okolí školy. Nabízíme dětem a podle potřeb s nimi vytváříme nové piktogramy. Odhadujeme jejich význam a diskutujeme o něm. Při pobytu venku využíváme k označení místa nebo směru různé typy šipek a další dohodnuté znaky.
Předmětové představy	Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností. DJP-PMP-000-PV1-001	Využíváme situace a zařazujeme činnosti na různá témata tak, aby se dalo provádět párování, třídění a vytřídění. Dítě zkoumá objekty z pohledu různých vlastností jedním nebo více smysly. Hledá dvojici, která k sobě významově patří nebo je shodná (páruje). Na základě svého pozorování a zkoumání vytváří skupiny objektů (třídí). Vybírá objekty dané vlastnosti nebo určuje ty, které danou vlastnost nemají (vytřídí). Nabízíme náměty a situace, kde dítě může hledat různé varianty sestav, pořadí a provádět změnu pořadí. Rozvíjíme tak jeho schopnost kombinovat. <u>Příklady:</u> Nabízíme soubory objektů vhodných pro vyhledávání dvojic, které k sobě významově patří. Zařazujeme skládání půlených obrázků, které nejsou nutně symetrické, ale dílky patřící k sobě tvoří celek. Připravujeme soubory objektů na třídění podle různých kritérií. Obtížnost gradujeme ve smyslu kritéria (barva, druh dopravního prostředku, původ zvířat) i počtu objektů. Využíváme příležitosti k argumentaci, kdy dítě rozhodne a zdůvodní,

		který objekt do dané skupiny nepatří. Volíme soubory vhodných objektů, které lze třídit pomocí jednoho ze smyslů. Z nabídky triček a kalhot děti vytvářejí různé kombinace oblečení.
Předmětové představy	Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času. DJP-PMP-000-PV1-002	Na příkladech ze života dětí i činností v mateřské škole vedeme děti k rozpoznávání a uspořádávání objektů podle různých posuzovaných vlastností. Zařazujeme chronologické uspořádání děje, pracovního postupu, denního cyklu. Soustředíme se i na rozfázování děje. Podporujeme rozvoj informatického myšlení. <u>Příklady:</u> Sadu různě dlouhých pastelů dítě uspořádá podle velikosti nebo podle barevné škály s využitím vzoru. Děti uspořádají kartičky s fotografiemi nebo obrázky a skládají rozfázovaný děj (příběh, pohádku, píseň, vývoj motýla, růst hrášku, postup při skládání origami). Společně s dětmi vyfotografujeme jednotlivé fáze děje (stavíme hrad, kreslíme obrázek, ukusujeme banán). Vytvořené fotografie využijeme pro rekonstrukci děje, který jsme s dětmi prožili.
Předmětové představy	Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění. DJP-PMP-000-PV1-003	Zaměřujeme se na určení počtu reálných předmětů a postupně zařazujeme zástupné modely (prsty, puntíky na hrací kostce, žetony). Rozmístění předmětů záměrně měníme tak, aby dítě nefixovalo počet předmětů na jejich rozmístění (vzor hrací kostky). Podporujeme v různých situacích vazbu „kolik – tolik“, která je pro vnímání stejného počtu zásadní. Respektujeme individuální způsob určení počtu, sledujeme u dítěte vývojovou řadu: hmat, metoda prodlouženého prstu, zrak. Při určování počtu pracujeme i s pohybem a zvukem. <u>Příklady:</u> V průběhu spontánních činností a v běžných situacích využíváme situace pro určení množství. Využíváme běžné situace pro podporu ukotvení vazby „kolik-tolik“. Hrajeme hry, ve kterých podporujeme určování počtu kroků a zvukových signálů. Hrajeme deskové hry s hrací kostkou, vytváříme hrací plánky společně s dětmi.
Předmětové představy	Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary. DJP-PMP-000-PV1-005	Zaměřujeme se na rozlišení a popis vlastností objektů, který je základem pro objevování společných/odlišných znaků geometrických objektů. Respektujeme předmětné pojmy (střecha, věžička, měsíc, pyramida). Učitel důsledně odlišuje pojmenovávání prostorových objektů od názvů rovinných útvarů (3D objekt ze stavebnice není trojúhelník). <u>Příklady:</u> Hledáme a popisujeme tvarově zajímavé vlastnosti objektů, se kterými se dítě běžně setkává v přírodě i v blízkém okolí (kláda, kámen, ulita, dlažba, tyč u dopravní značky). Komunikace mezi dětmi je pro identifikaci dominantních vlastností efektivní. Volíme a umožňujeme hry ve dvojici, kdy jeden druhému popisuje, který stavebnicový díl

		má využít. Prostřednictvím modelování zajistíme rozlišování prostoru a roviny (z vystřížených 2D částí sestavíme 3D objekt).
Předmětové představy	Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy. DJP-PMP-000-PV1-006	Orientace v prostoru je pro dítě prvotní, nejprve dítě vztahuje vše vůči sobě a vlastnímu tělu. Orientaci v rovině zařazujeme postupně, nejprve na obrázku, na volné ploše, pak v mřížce a tabulce. Zařazujeme vzájemnou polohu dvou a více objektů v prostoru a v rovině podle obtížnosti (nad, pod, v, mezi, na, u, nahoře, dole, vedle). Relativní pojmy (vpravo od, vlevo od, před, za) je třeba vyhodnotit vzhledem k situaci (vůči čemu, komu, v jakém směru polohu popisujeme). Vyžadujeme i zdůvodnění, které mnohdy obhájí řešení dítěte, a můžeme tak předejít nedorozumění. <u>Příklady:</u> Vycházíme z běžných situací nejbližšího okolí dítěte a podporujeme jeho orientaci ve třídě, šatně, zahradě a v okolí. Využíváme pobytu i mimo mateřskou školu, v blízkém okolí či na výletě. Při procházce do okolí se ptáme, kudy půjdeme, kam odbočíme, co vidíme za křižovatkou. Z důvodu bezpečnosti opakujeme, kterými směry se rozhlížíme při přecházení silnice. Při komunikaci využíváme slovních spojení určujících polohu (postav se vedle, sedni si mezi, polož knihu nahoru do police, lžici dej vpravo od talíře). Určení vzájemné polohy může být nejednoznačné a má více řešení. Citlivě vyhodnocujeme řešení dítěte v konkrétním případě (instrukci „postavte se před skluzavku“ lze vyhodnotit několika způsoby, neexistuje jedna možnost). Volíme slovní pokyny pro dokreslování, dolepování obrázků, zdobení 3D objektů (dortů, karnevalových čepic).
Předmětové představy	Sestavuje prostorové objekty podle předlohy. DJP-PMP-000-PV1-007	Nabízíme předlohy podporující rozvoj zrakové a sluchové analýzy, vnímání vztahů a souvislostí, využívání zkušeností a zručnosti dítěte. Pracujeme s rovinnou předlohou 3D objektu (pohled na objekt z jedné strany, fotografie, kresba v perspektivě). Podporujeme tak čtení prostoru z roviny jako důležitou průpravu pro prostorové vidění. <u>Příklady:</u> Předlohy pro stavbu prostorových objektů střídáme a citlivě gradujeme pro zajištění individualizace při konstrukčních činnostech. Předlohy mohou být zadané 3D vzorem, kdy dítě sestavuje stejnou nebo naopak odlišnou stavbu ze stejných dílků; obrázkem nebo fotografií (prostorový pohled nikoliv pouze nárys); schématem půdorysu pro stavbu kostkových staveb s vyznačením počtu kostek; zvukovou předlohou (ústně zadávané pokyny s podmínkami vztahů a souvislostí).
Dítě, ten druhý a společnost		
Adaptace v novém prostředí	Začlenění se do skupiny. DDS-ASO-000-PV1-002	Vedeme děti k odpovědnosti za své jednání ve vztahu k druhému a za své rozhodování. Vytváříme příležitosti pro dítě, kdy může přijmout a spoluvytvářet společná pravidla, zvyklosti a prostředí, a tak podporujeme začlenění a sounáležitost. Podporujeme

a socializace ve společnosti		u dětí prosociální chování k ostatním lidem a vytváření postojů jako jsou tolerance, respekt, empatie. <u>Příklady:</u> Nabízíme činnosti a hry, v nichž se děti učí být k sobě otevření, respektující a přijímající. Hovoříme s dětmi o pravidlech ve společenství třídy a mateřské školy. Společně reflektujeme jejich přínos pro náš společný život. Nabízíme různé činnosti, které umožní porozumět právům a povinnostem členů společenství třídy, mateřské školy i společnosti. Vedeme děti k pochopení významu přijetí druhého, akceptace názoru, potřeb či postupu jiných dětí a dospělých.
Základy etikety a morální hodnoty	Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití. DDS-ZEH-000-PV1-003	Reflektujeme s dětmi potřeby jednotlivců i nás jako společenství. Pomáháme dětem rozpoznat jejich vlastní potřeby a naplňovat je s ohledem na ostatní. Využíváme běžných situací a činností k reflexi vzorců chování dětí ve skupině. Společně s dětmi vytváříme vlastní pravidla a vyhodnocujeme jejich efektivitu. Oceňujeme, pokud někdo jedná spravedlivě. Učíme se nahlížet otázky spravedlnosti v různých situacích kolem nás. Pravidla společenského soužití vnímáme jako široký pojem, pod který patří sociální pravidla, morální hodnoty, práva, povinnosti a odpovědnost každého v aktuální situaci a své roli. <u>Příklady:</u> Diskutujeme s jednotlivci i skupinou dětí jejich potřeby a způsoby naplnění. Pravidla ve třídě formulujeme spolu s dětmi v návaznosti na aktuálně vzniklé situace, společně vytváříme vizualizaci a vyvěsíme ji na viditelném místě. Učíme děti pracovat s pravidly. Pozorujeme, zda si děti pravidla zvnitřnily a hovoříme s dětmi o tom, jak se nám daří se podle pravidel řídit, co potřebujeme upravit a co už jsme zvládli. Podporujeme děti v uvědomění významu pravidel pro harmonické soužití v třídě, ale také v přesahu na pravidla soužití ve společnosti.
Svět lidí a kultury	Pojmenuje místo a zemi, ve které žije. DDS-SLK-000-PV1-001	Podporujeme rozvoj povědomí dítěte o místě, kde žije. Napomáháme rozvoji kladného vztahu dítěte k obci, regionu a zemi. Příklady Objevujeme s dětmi okolí mateřské školy a pojmenováváme místa, kde se nacházíme, co vidíme v okolí. Pokud se přirozeně setkáme s mapami či orientačními tabulemi, využíváme je pro rozvoj představ dětí o jejich okolí a orientaci v něm. Využíváme vlastní mapy, plány a schémata krajiny při plánování a realizaci činností. Motivujeme děti k tvorbě vlastních map. Pozorujeme a dokumentujeme změny v našem regionu a místě. Navštěvujeme kulturní, přírodní i technické památky v okolí. Rozvíjíme povědomí dětí o České republice, státních symbolech a historii naší země.
Svět lidí a kultury	Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.	Vycházíme z rozmanitosti dětí a dospělých v naší třídě a mateřské škole. Reflektujeme ji s dětmi jako přirozenou charakteristiku v naší komunitě a zdroj pro náš rozvoj. Vyhledáváme příležitosti pro seznamování dětí s různými aspekty rozmanitostí lidí, rodin,

		generací, kultur, jazyků, zemí a tradic. Škola vytváří prostředí podporující respekt, porozumění a otevřenost vůči různorodosti každého jeho člena. Přirozeně vzniklé situace využíváme k tomu, abychom u dětí posilovali otevřený a respektující postoj k rozmanitosti. <u>Příklady:</u> Všimáme si rozmanitostí, mluvíme s dětmi o jedinečnosti každého z nás. Využíváme knihy, pohádky a příběhy a vedeme děti k porovnávání s jejich osobní zkušeností. Mateřská škola se může zapojit do mezuregionální i mezinárodní spolupráce škol. Tím dává dětem příležitost přímého kontaktu s jinými přístupy a zvyky, podněcuje k hledání společného i uvědomění si odlišností. Objevujeme spolu s dětmi naši rozmanitost, rozmanitost lidí ve společnosti v širším kontextu. Využíváme prožitkové a situační učení, spolupracujeme s rodinami dětí.
Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování	Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin. DDS-ZKV-000-PV1-004	Nabízíme příležitosti pro tvůrčí činnosti a podporujeme experimentování s rozmanitými materiály. Podporujeme tvoření z improvizovaných, tradičních a přírodních materiálů. Podporujeme fantazii dětí, kultivujeme estetické vnímání a třibení vkusu. <u>Příklady:</u> Využíváme při tvoření přírodní materiály získané při pobytu venku. Nabízíme k vytváření jednoduché náměty, a to včetně obrazových návodů. Podporujeme experimentování s různými materiály, nabízíme k tvoření dostupné modelovací hmoty a barvy. Připravujeme s dětmi vlastní modelovací hmoty a zkoumáme vlastnosti vytvořených výrobků. Zařazujeme rozmanité projekty, v nichž děti projevují svoji fantazii a využívají své zkušenosti.
Dítě a svět		
Poznávání světa a přírody	Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci. DAS-PSP-000-PV1-001	Poznáváme školu, její okolí, obec. Seznamujeme děti s místem, kde žijí. Využíváme častý pobyt venku pro přímý kontakt dětí s přírodou. <u>Příklady:</u> Seznamujeme děti ve třídě a v mateřské škole se všemi místy, prostory a vybavením, vyvozujeme společně, co k čemu slouží. Pozorujeme okolí, komentujeme, co vidíme. Při sdílení zkušeností využíváme to, co už děti znají. Pořádáme s dětmi výpravy do okolí, zařazujeme tematicky laděné vycházky, prohlídky, exkurze, návštěvy veřejných míst, kulturních, sportovních a společenských akcí. Sestavujeme modely z krabic, kostek, stavebnic, a vytváříme plánky třídy, mateřské školy a jejího okolí.
Poznávání světa a přírody	Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy.	Vytváříme příležitosti pro získávání prožitků a osobních zkušeností dětí. Slovně popisujeme okolí, činnosti, jevy, a tím vytváříme základ pro znalosti a bohatou slovní zásobu. <u>Příklady:</u> Podněcujeme děti k poznávání prostřednictvím všech smyslů, nabízíme dětem dostatek příležitostí k manipulaci při objevování živé i neživé přírody. Při pobytu v přírodě sbíráme přírodniny, které dále využíváme ke zkoumání a tvoření. Vedeme děti k

	DAS-PSP-000-PV1-002	porovnávání svých zkušeností s různými zdroji informací, pracujeme s dětskými encyklopediemi a vzdělávacími materiály. Nabízíme a využíváme pro spontánní i řízenou činnost 3D modely zvířat a přírodnin a podporujeme používání jejich správných názvů.
Poznávání světa a přírody	Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi. DAS-PSP-000-PV1-004	Nabízíme dětem badatelské a zážitkové činnosti, které podporují přirozený zájem o pozorování, zkoumání, hledání principu, vlastností a způsobu fungování věcí a jevů. Společně s dětmi hovoříme o procesu a výsledcích naší činnosti, pojmenováváme jevy a děje. <u>Příklady:</u> Pravidelně sledujeme počasí, pojmenováváme jevy a proměny v přírodě, následně je zaznamenáváme a navzájem porovnáváme. Pozorujeme a popisujeme jevy a informace získané z prostředí či krajiny. Využíváme přírodní jevy a děje jako motivaci k aktivitám. Spolupracujeme s odborníky, zařazujeme vzdělávací programy.
Životní prostředí a jeho ochrana	Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim. DAS-ZPO-000-PV1-001	Pozorujeme a objevujeme rozmanitost a změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Porovnáváme různá přírodní prostředí a jejich proměny i v důsledku činnosti člověka. Podporujeme schopnost dětí přizpůsobovat se změnám v přírodě i ve svém okolí. <u>Příklady:</u> Pozorujeme a porovnáváme změny v přírodě v průběhu ročních období, při vlivu počasí nebo činnosti člověka. Vedeme děti k utváření kladného vztahu ke konkrétnímu místu v přírodě. Sledujeme proměny stejného místa v průběhu času. Porovnáváme podobu blízkého okolí v současnosti a v historii. Všímáme si a diskutujeme s dětmi o tom, jak se lidé přizpůsobovali změnám v přírodě v minulosti a jak se jim přizpůsobujeme my.
Bezpečné chování	Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání. DAS-BCH-000-PV1-003	Při pohybu mimo mateřskou školu učíme děti se chovat bezpečně. Nabízíme činnosti a modelové situace na téma dopravy a dopravních situací. <u>Příklady:</u> Seznámíme děti s pravidly při pohybu na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání. Pozorujeme a oceňujeme bezpečné jednání. Diskutujeme s dětmi o ochranných prostředcích a společně vyhodnocujeme, proč a jaké ochranné prostředky používáme při přepravě a pohybu na komunikacích. Umožňujeme dětem pohyb na koloběžkách, odrážedlech a kolech a dbáme při tom na používání ochranných pomůcek. Cestujeme s dětmi hromadnou dopravou. Navštívíme dopravní hřiště, kde si děti prakticky vyzkouší samostatný a bezpečný pohyb na komunikacích.

7.1.3 Putování za větrem

Integrovaný blok „Putování za větrem“ je koncipován jako otevřený a flexibilní vzdělávací celek, který provází děti během celého roku a přirozeně podporuje poznávání vlastního těla, prožívání emocí, rozvoj vztahů i pohybových dovedností. Vychází z principů prožitkového učení a klade důraz na aktivní zapojení dětí, sdílení zkušeností, spolupráci a vytváření pozitivních sociálních vazeb.

Integrovaný blok umožňuje dětem objevovat sebe sama i své okolí prostřednictvím pohybu, prožitku a sociální interakce. Podporuje adaptaci na různé situace, posiluje pocit bezpečí a sounáležitosti a vede děti k aktivní péči o sebe i o druhé.

Vzdělávací obsah je zaměřen na postupné uvědomování si vlastního těla, jeho potřeb a možností, na rozvoj pohybových schopností a na podporu zdravého životního stylu. Současně vede děti k poznávání vlastních emocí, jejich vyjadřování a regulaci, stejně jako k porozumění emocím druhých. Důležitou součástí je také budování vztahů ve skupině, rozvoj empatie, respektu a schopnosti spolupráce.

Blok je strukturován prostřednictvím tematických sloves, jejichž význam není pevně vymezen, ale naopak vytváří široký prostor pro pedagogickou interpretaci. Jednotlivá slovesa nepředstavují uzavřené tematické celky, ale slouží jako inspirační rámec, který umožňuje pružně reagovat na aktuální potřeby dětí.

Poznáváme – podporuje uvědomování si vlastního těla, jeho potřeb a funkcí. Děti se seznamují se sebou samými, svými pocity a prožitky a postupně rozvíjejí schopnost sebereflexe.

Seznamujeme se – vede k navazování kontaktů a orientaci v sociálním prostředí. Děti se učí poznávat druhé, respektovat odlišnosti a vytvářet první vztahy.

Scházíme se – podporuje vnímání skupiny a společného sdílení. Děti se učí fungovat v kolektivu, dodržovat pravidla a rozvíjet pocit sounáležitosti.

Smajlíkujeme – rozvíjí schopnost rozpoznávat, pojmenovávat a vyjadřovat emoce. Děti se učí porozumět vlastním pocitům i emocím druhých a vhodně na ně reagovat.

Léčíme se – vede k uvědomování si významu péče o zdraví. Děti poznávají, jak předcházet nemocem, jak reagovat na drobná poranění a jak pečovat o své tělo.

Posilujeme – podporuje rozvoj fyzické zdatnosti a odolnosti organismu. Děti si osvojují pohybové návyky a učí se vnímat význam pravidelného pohybu.

Hýbeme se – rozvíjí přirozenou potřebu pohybu a koordinaci těla. Děti získávají radost z pohybových aktivit a zdokonalují své motorické dovednosti.

Nastavujeme – směřuje k vytváření a respektování pravidel chování. Děti se učí stanovovat hranice, regulovat své chování a přizpůsobovat se společným dohodám.

Pomáháme, chráníme – rozvíjí prosociální chování a odpovědnost vůči sobě i druhým. Děti se učí pomáhat, chránit zdraví své i ostatních a vnímat důležitost bezpečí.

Sžíváme se – podporuje adaptaci na nové prostředí a situace. Děti si postupně osvojují nové role, vztahy a pravidla soužití ve skupině.

Sportujeme – vede k aktivnímu pohybu a osvojování základů sportovních činností. Děti rozvíjejí spolupráci, fair play a radost z pohybu.

Prožíváme – podporuje uvědomování si vlastních emocí a jejich sdílení. Děti se učí reflektovat své zážitky a vyjadřovat je přiměřeným způsobem.

Pečujeme – rozvíjí vztah k vlastnímu tělu a zdraví. Děti si osvojují hygienické návyky a učí se pečovat o sebe i své okolí.

Přizpůsobujeme se – vede k rozvoji flexibility a schopnosti reagovat na změny. Děti se učí přizpůsobovat své chování různým situacím, prostředím i potřebám druhých.

Okruh - Název	Očekávaný výsledek učení - Znění	Očekávaný výsledek učení -Komentář
Dítě a jeho tělo		
Tělo, smysly a biologické potřeby	Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce. DJT-TSB-000-PV1-001	Schopnost vnímat své tělo a co nejpřesněji ovládat jeho jednotlivé části je základem pro veškerý pohyb. Podporujeme pozitivní vztah dětí k vlastnímu tělu a zaměřujeme jejich pozornost na děje, které v něm probíhají. Nabízíme činnosti, které vedou k vnímání sebe sama, k prohlubování znalostí o těle i k šetrnému a bezpečnému přístupu ke svému tělu. Pohybové hry a činnosti orientujeme na seznamování se s vlastním tělem, pojmenovávání jeho částí, včetně vzájemných vztahů a funkcí, i postupné rozeznávání detailů. Výsledky učení v tomto okruhu úzce souvisí s oblastí Dítě a jeho psychika. <u>Příklady:</u> Rozšiřujeme postupně slovní zásobu dětí při pojmenovávání částí těla (rameno, paže, loket, koleno, chodidlo, pata, názvy prstů, čelo, krk, břicho) a vnitřních orgánů (srdce, mozek, plíce, žaludek, střeva). Posuzujeme vzájemné vztahy mezi částmi vlastního těla dítěte (na hlavě máme uši, nos, pusku, oči, ale i tváře, čelo, bradu a rty; hlavu máme na krku). Při pohybových hrách a cvičeních podporujeme orientaci v tělesném schématu dítěte, vyzýváme k popisu i ke konkrétnímu označení (pravou rukou si chytni levé koleno; zavři oči a ukazováčkem se dotkni nosu; postav se na jednu nohu a řekni, na které stojíš). Využíváme písničky a říkadla, skládačky a encyklopedie pro podporu znalostí o lidském těle. Nabízíme činnosti, které vedou k poznatkům o narození, růstu těla, jeho fungování a základních proměnách (zaznamenáváme výšku dětí a porovnáváme ji s minulým obdobím).
Tělo, smysly a biologické potřeby	Zachovává správné držení těla. DJT-TSB-000-PV1-002	V mateřské škole máme jedinečnou příležitost ovlivňovat správné držení těla dětí a zaměřit se na prevenci vadného držení těla. Vytváříme prostor pro pohybové činnosti. Protahovacími i posilovacími cviky a střídáním pohybových a klidových činností podporujeme u dětí správné držení těla. V případě potřeby volíme korektivní cvičení podle druhu oslabení. <u>Příklady:</u> Sledujeme držení těla dětí, podporujeme je ve správných pohybových návycích (při statických polohách jako stání, sezení a ležení i při dynamickém pohybu). Prostřednictvím přirozeného pohybu a vyrovnávacích, posilovacích i protahovacích cvičení u dětí pozitivně ovlivňujeme svalovou souhru a spolupráci, zdokonalujeme ovládání jejich pohybového aparátu. Nabízíme pohybové hry a činnosti, které vedou k vyrovnávání svalových dysbalancí (zkrácené

		a ochablé svaly). Při záměrných pohybových činnostech dbáme na zachovávání správné výchozí polohy i poloh v průběhu cviku. Ve spolupráci s rodiči řešíme případné vznikající nedostatky v držení těla dětí.
Pohyb, hrubá a jemná motorika	Zvládá základní pohybové dovednosti. DJT-PHJ-000-PV1-001	Pohybové dovednosti jsou základem veškerých aktivit v životě člověka (pracovních, odpočinkových, zájmových). Zdokonalování pohybových dovedností je závislé na možnostech jejich provádění. Proto dětem vytváříme příznivé podmínky a poskytujeme jim prostor, čas a pomůcky pro pohybové činnosti. Podporujeme přirozený pohyb dětí, který rozvíjí tělesnou zdatnost a obratnost, zdokonaluje hrubou a jemnou motoriku, orientaci v čase a prostoru. Využíváme různé formy her a pohybových činností pro posilování osobnostních vlastností a postojů i prosociálního chování dětí. <u>Příklady:</u> Podporujeme děti v přirozeném pohybu především při pobytu venku. Nabízíme pohybové činnosti rozvíjející nelokomoční, lokomoční a manipulativní dovednosti (chůze, běh, skákání, lezení, plazení, šplhání, házení, chytání, kopání, cvrkání). Prostřednictvím her a cvičení umožňujeme dětem zaujímat různé polohy a tvořivě je měnit. Zařazujeme také hry rozvíjející rovnovážné polohy. Podporujeme děti v kooperativních pohybových činnostech. Volíme různorodé aktivity, aby byla zachována všestrannost a komplexnost pohybu dětí, minimalizujeme tak brzké jednostranné sportovní zatížení. Vytváříme příležitosti k postupnému ovládnutí sportovních dovedností (základy sportovních her, atletiky, gymnastiky). Nabízíme různé pomůcky k pohybu (odrážedla, tříkolky, koloběžky).
Praktický život	Zvládá sebeobsluhu DJT-PZI-000-PV1-001	Předpokladem pro zvládnutí sebeobsluhy je rozvinutá hrubá i jemná motorika, vizuomotorika a mentální vyspělost. Období, kdy chce dítě dělat většinu činností samo a vše si vyzkoušet, můžeme využít i k rozvoji sebeobsluhy. Trpělivě a důsledně podporujeme automatizaci sebeobslužných návyků. <u>Příklady:</u> Využíváme situačního učení, nabízíme dětem dostatek prostoru pro sebeobsluhu. Podporujeme sebeobsluhu dětí zejména v oblastech hygieny, oblékání, stravování a stolování (smrkání, obouvání, nalévání). Umožňujeme dětem starat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky (ustlání postele, vymytí barvy ze štetců). Nabízíme příležitosti k vrstevnickému učení, a tím podporujeme spolupráci a vzájemnou pomoc dětí (zavazování tkaniček, pletení copánků).
Fyzická zdatnost	Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.	Fyzická zdatnost, tedy schopnost vyrovnat se s vnějšími vlivy a zátěží, je důležitá pro zdraví člověka po celý život. Vytrvalost, sílu a odolnost dětí se optimálně rozvíjí při

	DJT-FZD-000-PV1-001	spontánním pohybu v dostatečně velkém prostoru uvnitř i venku. Zásadní je i široká nabídka pomůcek, které jim poskytnou možnosti k různorodému pohybu. <u>Příklady:</u> Nabízíme dětem činnosti podporující jejich odolnost (pobyt v přírodě i za nepříznivých podmínek). Pravidelně dětem nabízíme hry a činnosti, které vedou k dynamickému pohybu po delší dobu (honičky, cvičení na stanovištích, tanec, delší chůze a běh v přírodě). Společně s dětmi vymýšlíme a realizujeme činnosti, ve kterých mohou prohlubovat vytrvalost a sílu (jízda na koloběžce, hledání pokladu, stopování, úkolové hry).
Ochrana zdraví	Má osvojené základní hygienické návyky. DJT-OZD-000-PV1-001	Téma hygieny je v předškolním vzdělávání velmi důležité, protože si děti vytvářejí hygienické návyky pro celý život. Z hlediska hygieny a péče o zdraví je potřebné znát své tělo i funkce jeho jednotlivých částí. Zvnitřnění základních hygienických návyků a automatizace jejich provádění jsou důležitou součástí rozvoje dítěte v předškolním věku. <u>Příklady:</u> Využíváme rituály a cíleně děti podporujeme v péči o osobní hygienu a porozumění jejímu významu (mytí a utírání rukou, česání vlasů, používání toaletního papíru a splachovacího zařízení, používání kapesníku). Jsme dětem příkladem v uplatňování dalších základních hygienických návyků (kýchání a kašlání se zakrytými ústy). Reagujeme na vzniklé situace a vysvětlujeme dětem nutnost dodržování hygienických zásad (výměna znečištěného oblečení). Hrou, prostřednictvím příběhu nebo příkladem jiného dítěte odstraňujeme nechuť či obavy z některých činností spojených s hygienou.
Dítě a jeho psychika		
Sebepojetí, autonomie a emoce	Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory. DJP-SAE-000-PV1-001	Postupné osamostatnění dítěte je základní podmínkou rozvoje autonomní osobnosti a připravenosti dítěte na vstup do základního vzdělávání. Respektujeme individuální specifika dítěte v rychlosti a rozsahu osamostatňování. Učitel je klíčovým aktérem v podpoře pocitu pohody dítěte v mateřské škole. Podporujeme osamostatnění tím, že nabízíme dítěti otevřený vztah s učitelem/učiteli jako bezpečný most do dětského společenství a k získání autonomní role dítěte ve skupině. Pozitivně s dětmi ve skupině reflektujeme, pokud se jim podaří odloučit od rodičů na kratší i delší časový úsek. Cíleně oceňujeme schopnost být delší dobu bez přítomnosti rodičů. Posilujeme tak sebevědomí a emocionální samostatnost dítěte. <u>Příklady:</u> Sledujeme, jak dítě zvládá odloučení od rodičů v průběhu docházky do mateřské školy. Průběh osamostatňování zaznamenáváme jako součást

		dokumentace dítěte. Nabízíme činnosti podporující aktivní roli dítěte ve dvojici, malé či větší skupině, ve třídě, kdy dítě samo přebírá určitou roli v kooperativní hře, ve skupinové činnosti; reaguje na otevřenou nabídku realizovat konkrétní činnost či úkol. Cíleně nabízíme dítěti možnost předat vzkaz, předmět, informaci jiné skupině dětí ve třídě, učiteli ze sousední třídy, nebo nepedagogickému personálu a sledujeme, jak dítě činnost zvládne. Nabízíme dopolední či celodenní akce a výlety mimo areál školy a umožňujeme tak dětem se osamostatňovat a aktivně vstupovat do dětského společenství. Vícedenní akce umožňuje dětem získat zkušenost s osamostatněním se od rodiny a zvládnout delší odloučení.
Sebepojetí, autonomie a emoce	Navazuje a rozvíjí citové vazby. DJP-SAE-000-PV1-004	Schopnost navazovat a rozvíjet zdravé citované vazby je klíčová pro budoucí život dítěte. Vytváříme příležitosti pro setkávání dítěte s jiným dítětem, setkávání dítěte s dětmi z jiných skupin i tříd. Tím rozšiřujeme jejich možnosti navazovat kamarádské vztahy a citové vazby. V sociální interakci se děti učí překonávat stud, strach, nejistotu a další emocionální bariéry způsobené různými příčinami. Iniciujeme běžný kontakt dětí s dalšími dospělými v mateřské škole. <u>Příklady:</u> Připravujeme situace, kdy dítě vstoupí přirozeně do nových kontaktů s dětmi. Vytváříme příležitost k interakci dětí, které spolu běžně nemají bližší kontakt. Umožníme kontakt dětem z různých skupin v době volné hry otevřením tříd ve stejném patře, speciálními programy pro blízké třídy, cíleným setkáváním v prostoru zahrady. Vědomě pracujeme s programem dětí věkově homogenních a heterogenních tříd tak, abychom využili přínosy a také kompenzovali rizika obou uspořádání. Iniciujeme kontakt s dalšími generacemi a skupinami osob. Nabízíme činnosti a provázíme dítě situacemi, kde se může samo zachovat empaticky.
Sebepojetí, autonomie a emoce	Vyrovná se s neúspěchem. DJP-SAE-000-PV1-006	Schopnost vyrovnat se s neúspěchem je nesmírně důležitá pro spokojenost v osobním, školním i pracovním životě. Podporujeme proto dítě, aby aktivně vstupovalo do her a různých typů činností a vyvíjelo volní úsilí při dosahování svého cíle. Současně ho podporujeme v tom, aby vnímalo jako přirozené, že ne vše se ihned zdaří a že chyba je přirozená součást učení a našeho života. <u>Příklady:</u> Reflektujeme příklady, jak se jiné osoby vyrovnávaly se zkušeností neúspěchu. Hovoříme o tom, jaké jsou vhodné možnosti řešení situace. Využíváme příběhy, literaturu pro děti, obrazový a filmový didaktický materiál a dramatizaci. Pracujeme se situacemi neúspěchu jednotlivců i skupiny. Reflektujeme je jako součást procesu učení. Podporujeme a oceňujeme, pokud děti vstoupí

		opětovně do činnosti, překonávají překážky, hledají jiná a nová řešení. Hledáme společná řešení pro příkladové situace. Společně s dětmi sdílíme jejich zkušenosti z rozmanitých situací učení, při nichž se vyrovnaly s neúspěchem. Podporujeme odolnost dětí v různých životních situacích oceňováním adekvátních přístupů a strategií při řešení neúspěchu.
Myšlenkové operace a procesy	Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře. DJP-MOP-000-PV1-009	Nabízíme hry a činnosti, které dávají možnost pro uplatnění strategie. Při opakování konkrétní hry si dítě upevňuje pravidla a postupně se s nimi ztotožňuje. V tomto procesu učení je prostor pro vytváření herních strategií. Na základě zkušeností a analogie vedeme děti k předvídání situací. Jednání dítěte je dobrou příležitostí pro pozorování jeho pokroků. Naučí-li se dítě hrát pexeso s určitým druhem obrázků, analogicky bude umět hrát i jiné pexeso. Zásadní pro možnost vytváření strategií je individualizace při zvolení obtížnosti zadání. <u>Příklady:</u> Po seznámení dětí s pravidly her si všímáme, jaké herní strategie volí. Pozorujeme, jak se mění volby strategií vzhledem k osobnosti dítěte, ale i typu hry (pohybové hry, deskové hry, kooperativní hry). Pozorujeme, zda děti při hře využívají analogii. Zda pracují výhradně se svojí zkušeností či využívají ve hře i poznatky ze hry ostatních dětí. Opakujeme zařazení her, čímž vytváříme dětem prostor pro práci s vlastní zkušeností. Všímáme si, zda děti opakují/neopakují chyby, zda modifikují použité strategie a jakým způsobem.
Jazyk a řeč	Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty. DJP-JAR-000-PV1-003	Komunikace je jednou z nejdůležitějších lidských schopností. Podporou správného a srozumitelného vyjadřování odstraňujeme či minimalizujeme případné překážky ve vzdělávání a socializaci dítěte. Pestrou nabídkou a různými strategiemi podporujeme řeč dětí a komunikaci. Ve spolupráci s rodiči řešíme správnost jazykových dovedností dítěte. <u>Příklady:</u> Vedeme děti k aktivnímu užívání všech slovních druhů ve správném tvaru, čase, slovosledu a významu. Poskytujeme dětem správný mluvní vzor. Povzbuzujeme děti k navazování řečových kontaktů a rozhovorů, k formulování otázek, námětů, názorů a vyjadřování smysluplných odpovědí. Podporujeme děti ve vyjadřování ve vhodně zformulovaných větách a souvětích.
Jazyk a řeč	Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat. DJP-JAR-000-PV1-004	Paměť je schopnost uchovávat a vybavovat si informace a vjemy. Dobře rozvinutá paměť má vliv na celkový průběh vzdělávání a je nezbytná pro fungování v běžném životě. Kultivováním sluchové paměti zefektivňujeme proces zapamatování a vybavování. Zvyšujeme také kapacitu krátkodobé i dlouhodobé paměti.

		<u>Příklady:</u> Podporujeme děti v zapamatování a opakování říkadel, básní, rozpočítadel a písní. Nabízíme příležitosti vyřídít vzkaz. Povzbuzujeme děti k vybavování toho, co se stalo v nedávné minulosti a k reprodukci zážitků. Zařazujeme dramatizaci krátkých pohádek, příběhů i prožitých situacích. Podporujeme děti, aby sdílely zážitky z mateřské školy s rodiči.
Jazyk a řeč	Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově. DJP-JAR-000-PV1-005	Sluchové vnímání ovlivňuje řeč, myšlení a je nástrojem komunikace. Důležité je, aby děti zvládly nejen naslouchat sdělení, ale také mu porozuměly a správně ho interpretovaly. Během každodenních činností i prostřednictvím her napomáháme kultivaci sluchového vnímání a rozlišování. <u>Příklady:</u> Nabízíme dětem příležitosti k rozpoznávání zvuků, určování zdroje zvuku i směru pohybu zvuku. Vedeme děti k rozlišování zvuků (shodné, odlišné, krátké, dlouhé, hluboké, vysoké, příjemné, nepříjemné). Využíváme běžných situací a volíme činnosti vedoucí k identifikaci zvuků. Podporujeme vyčleňování konkrétních zvuků od okolních. Zařazujeme rozpoznávání známých písní či melodií. Nabízíme jazykové hry, ve kterých s dětmi určujeme první hlásku ve slově či reagujeme na domluvené akustické signály.
Jazyk a řeč	Rozpozná rým, rytmitizuje. DJP-JAR-000-PV1-006	Zařazováním rytmů, rytmitizací a reprodukcí rytmů rozvíjíme osvojování jazyka. Využívání rytmů obecně podporuje efektivnější zapamatování. <u>Příklady:</u> Vytváříme příležitosti ke tvoření rýmů dětmi. Podporujeme děti v rytmitizování říkadel, rozpočítadel a využíváme rytmitizované pohádky. Nabízíme dětem hra a činnosti, ve kterých mají poznat a najít k sobě slova, která se rýmují. Experimentujeme se slovy a doplňujeme chybějící slova rýmů.
Jazyk a řeč	Formuluje instrukce a předá je ostatním. DJP-JAR-000-PV1-009	Schopnost formulovat instrukci v různých situacích a činnostech je důležitá pro učení dítěte i pro jeho interakci s druhými. Komunikační schopnosti se rozvíjejí při předávání informací a instrukcí mezi dětmi. Vytváříme dostatek příležitostí, kdy se dítě postupně nápodobou učí zpracovat a zformulovat instrukci pro druhé. Příklady Volíme jednoduché a krátké instrukce, které děti mají předat druhým. Vytváříme příležitosti a zařazujeme činnosti, kdy dítě může vymyslet a předávat instrukce vrstevníkům. Připravíme obrázky, schémata a symboly, ze kterých děti skládají instrukce pro druhé.
Předčtenářské dovednosti	Rozumí předčítanému textu, vyprávění a	Zaměřujeme pozornost k soustředěnému sledování a porozumění příběhu. Vytváříme prostor k tomu, aby děti příběh prožily, pochopily hlavní myšlenku a zařadily ji do kontextu svého vlastního života. Podporujeme děti v následné reprodukci děje.

	soustředěně sleduje děj. DJP-PDO-000-PV1-002	<u>Příklady:</u> Společně vybíráme dětskou literaturu či divadelní představení, které děti zajímají. Výrazně předčítáme, vyprávíme a recitujeme. Vytváříme prostor pro zaujetí dětí, jejich pozorné a soustředěné sledování a jsme vzorem pro souvislé vyjadřování. Zařazujeme činnosti vázané k příběhu před četbou, během ní i po ní. Tím aktivizujeme děti a umožňujeme jim hlubší porozumění předčítanému. Podněcujeme děti k doptávání, pokud něčemu nerozumí. Doplňujícími otázkami ověřujeme správné porozumění textu.
Předmateri- cké představy	Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů. DJP-PMP-000-PV1-004	Upřednostňujeme manipulaci s drobným materiálem před grafickým záznamem. Respektujeme osobitý způsob určování množství. Grafické záznamy počtu (čárky, kolečka, hvězdičky) zavádíme bez použití číslic, a tak podporujeme upevnění vazby „kolik – tolik“. Ta je podstatná pro průpravu na matematiku v základním vzdělávání. <u>Příklady:</u> Pro porovnávání kvantity využíváme manipulaci s drobným materiálem (žetony, magnety, víčka, kašany). Porovnání množství provádíme nejprve pomocí manipulace a pozorujeme osobitý způsob řešení dítěte (přirazuje systematicky – využívá párování, vytváří řady nebo skupiny). Podporujeme různé druhy zaznamenávání kvantity (při házení míčků do koše si děti zaznamenají úspěšný pokus čárkou, další děti stejný počet zaznamenají na počítadle nebo tvoří hada z kostek). Jednotlivé záznamy porovnáme.
Předmateri- cké představy	Určí míru objektů a porovná je pomocí poměrování. DJP-PMP-000-PV1-008	Porovnávání objektů je jednou ze základních činností. Děti si volí různá kritéria pro porovnávání, a zkoumají vlastnosti předmětů, jevů a postav. Podporujeme vytváření představ dítěte o míře objektů na základě vlastních zkušeností a fyzických manipulací. K měření využíváme vlastního těla dětí (kroky, stopy, lokty, pídě) a příhodných objektů (stuha, provázek, kyblík, krabice). V případě pokládání základů pro měření je dominantním znakem velikost objektů. Můžeme ji vnímat v podobě délky, obsahu či objemu. Ve všech zmíněných případech volíme reálný objekt jako vhodnou „jednotku“ (špejli, kartičku, hrnek). <u>Příklady:</u> Při manipulačních a konstrukčních činnostech využíváme situací, kdy děti potřebují dva stejně velké objekty (dvě stejně vysoké věže, aby přes ně mohly umístit střechu, dvě stejně dlouhé tyčky na základ žebříku, dvě stejné ruličky na výrobu dalekohledu). Porovnáváme dva objekty (jsou stejné, je jeden objekt větší/menší než druhý). Při výrobě zvířátek z kaštanů potřebujeme čtyři stejně dlouhé špejle na nohy koně nebo větší počet stejných špejlí na bodlinky pro ježka. Rozvíjíme představu o obsahu (zkoumáme, jestli se nám na stůl vejdou všechny kartičky pexesa). V rámci

		badatelských činností porovnáváme objem (zkoumáme, zda se nám sklenice plná vody podaří přelit do nádoby jiného tvaru a stejného objemu). Rozvíjíme představu o objemu (při úklidu vkládáme kostky do krabice tak, aby se tam všechny vešly, jde o vyplnění prostoru).
Dítě, ten druhý a společnost		
Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti	Poradí si v nové situaci. DDS-ASO-000-PV1-00	Sledujeme situace, které jsou pro dítě nové. Pozorujeme, jak se zorientuje, jak vyhodnocuje podmínky a zda volí vhodná řešení. Doprovázíme ho celým procesem vyrovnávání se změnou. Iniciujeme situace, ve kterých může dítě prohlubovat získané dovednosti. Podporujeme jeho interakci s dalšími dětmi i dospělými. Specificky doprovázíme dítě po dobu adaptace v mateřské škole a dalšími důležitými momenty přechodů či změn. <u>Příklady:</u> Pozorujeme a dokumentujeme chování a jednání dítěte v průběhu adaptace. Průběžně ho podporujeme v dílčích krocích. Cíleně zaznamenáváme první dny dítěte v mateřské škole a společně vytváříme například knihu „Můj první týden v mateřské škole“ či jiný výstup dokumentace do portfolio. Pozorujeme, jak dítě přistupuje k novým situacím v životě (poznávací, pohybové, umělecké, sociální a další; např. nový druh činnosti v MŠ, nové materiály, hry, chutě, životní situace jako narození sourozence, přechod do nové třídy, vstup do role školáka). Dokumentujeme a vyhodnocujeme strategie dítěte při setkání s novými situacemi. Cíleně podporujeme dítě ve zvládnání nových situací, diskutujeme s ním a reflektujeme je. Podporujeme jeho připravenost příště reagovat na základě stávající zkušenosti.
Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti	Navazuje a udržuje dětská přátelství. DDS-ASO-000-PV1-005	Vytváříme příležitosti pro poznání charakteristik kamarádství, přátelství a vzájemných vztahů. Umožňujeme dětem z různých skupin společná setkávání pro poznávání, vytváření a posilování vzájemných vztahů. Diskutujeme s dětmi o významu přátelství pro lidský život. Hovoříme o hranicích v přátelství, o bezpečných vztazích, důvěře i ochraně před nezdravými vztahy. <u>Příklady:</u> Reflektujeme s dětmi různé podoby kamarádství, přátelství a soudržnosti a vzájemné pomoci lidí. Na příbězích s dětmi vyvozujeme charakteristiky různých podob vztahů ve společnosti. Využíváme příběhy s dětskými hrdiny, bajky, vhodnou filmovou tvorbu pro děti, divadlo. V návaznosti na fiktivní příběhy můžeme podporovat vztahy dětí ve třídě i jejich vztahy s vrstevníky v rodině i v blízkém okolí. Nabízíme prosociální činnosti vedoucí k prevenci rizikových vztahů s vrstevníky.

Základy etikety a morální hodnoty	Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu. DDS-ZEH-000-PV1-002	Hovoříme s dětmi o hodnotě věcí kolem nás. Společně s dětmi hledáme jednotlivé příklady, jak věci vznikají. Zdůrazňujeme také to, že za jejich existencí je lidská práce a spotřebované přírodní zdroje. S dětmi zdůvodňujeme, proč jsou hračky, pomůcky a věci pro nás prospěšné. Vedeme děti k respektu a udržitelnému chápání materiálních hodnot oproti konzumnímu přístupu k věcem. <u>Příklady:</u> Při kontaktu s hračkami, pomůckami a věcmi ve třídě učitel šetrné zacházení demonstruje svým osobním příkladem. Při každodenním pobytu ve třídě posilujeme a pozitivně komentujeme správné zacházení s hračkami, pomůckami a věcmi. V případech, kdy je to možné, ukazujeme dětem, že lze věci opravit, renovovat a znovu používat. Pomůcky či hračky s dětmi společně vyrábíme, umožníme tak porozumět úsilí, které stojí za vznikem věcí.
Základy etikety a morální hodnoty	Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou. DDS-ZEH-000-PV1-005	Iniciujeme činnosti, ve kterých děti zaujímají stanovisko, formulují a obhajují svůj názor, reflektují jej ve vztahu k druhým a navrhují jeho úpravy. Podporujeme děti v naslouchání druhému a řešení konfliktů prostřednictvím sdílení svých názorů, formulování potřeb a domluvy. <u>Příklady:</u> Využíváme přirozeně vzniklé situace a iniciujeme momenty, ve kterých s dětmi diskutujeme o různých pohledech a variantách řešení. Vedeme děti k porozumění, že vždy existuje řada možností, z nichž vybíráme podle situace, názorů a potřeb všech zúčastněných. Vedeme děti k uvědomění, že dělat kompromis je užitečné. Je cestou k naplňování cílů a potřeb společenství i jednotlivců. Názor každého je důležitý bez rozdílu jeho pozice ve skupině, znevýhodnění nebo naopak jeho výsadního postavení.
Základy etikety a morální hodnoty	Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých. DDS-ZEH-000-PV1-004	Hra má edukativní přínos pro děti, protože jim umožňuje rozvíjet celé spektrum dovedností. Patří k nim také osvojování, vytváření a dodržování pravidel. Předpokládáme, že pokud se naučí děti dodržovat pravidla her, spontánních i řízených činností, bude se to promítat i v dodržování pravidel v běžném životě. Při tvorbě pravidel spolupracujeme s dětmi, dbáme na jejich přiměřené množství, konkrétní a pozitivní formulaci, srozumitelnost a kontrolovatelnost. Učitel je dětem při dodržování pravidel příkladem, průběžně na konkrétní situaci ověřuje porozumění pravidlům, pozitivně hodnotí jejich dodržování. <u>Příklady:</u> Pravidla formulujeme v podobě popisu očekávaného chování dětí. Pravidla je vhodné společně s dětmi graficky zpracovat tak, aby jim děti rozuměly. Každý školní rok vytváříme s dětmi pravidla znovu, postupně podle potřeby

		a tak, aby byla srozumitelná všem. V průběhu roku existující pravidla s dětmi revidujeme. V případě porušování pravidel hledáme spolu s dětmi příčiny jejich nedodržování a diskutujeme s nimi o následcích.
Svět lidí a kultury	Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu. DDS-SLK-000-PV1-005	Diskutujeme s dětmi o tom, co jsou citlivé informace a komu je můžeme sdělit. Téma sdílení informací je důležité i v souvislosti s bezpečností ve virtuálním prostředí. Ve spolupráci s rodinou hovoříme o specifických využívání aplikací a sociálních sítí v předškolním věku, seznamujeme děti s možnými riziky. <u>Příklady:</u> Vytváříme povědomí o významu soukromí. Uvádíme konkrétní příklady toho, co je vhodné sdílet s druhým a co ne. S dětmi si cíleně všímáme situací, které se týkají ochrany soukromí a bezpečí jednotlivých dětí, skupin i blízkých osob. Učíme je být všíímaví k sobě navzájem a vytvářet sounáležitost mezi dětmi. Modelujeme situace nebo využíváme situační učení a dramatizaci ke zdůraznění významu soukromí.
Dítě a svět		
Životní prostředí a jeho ochrana	Udržuje pořádek v blízkém prostředí. DAS-ZPO-000-PV1-002	Vedeme děti k samostatné péči o prostředí v mateřské škole a v blízkém okolí. Dáváme dětem možnost prožít pocit radosti z vlastní i společné práce a jejích výsledků. Zdůvodňujeme význam udržování pořádku pro nás i životní prostředí. <u>Příklady:</u> Ukazujeme dětem vlastním příkladem, jak aktivně přistupovat k udržování pořádku a k péči o blízké prostředí. Při používání a pojmenovávání pomůcek i nářadí využíváme zkušenosti dětí. Diskutujeme s dětmi o tom, co nám udržování pořádku přináší. Při pobytu venku dbáme na pořádek, všímáme si případného nepořádku a reagujeme na něj. Používáme ochranné prostředky. Pořádáme akce pro děti a rodiče, zapojujeme je do péče o pořádek v blízkém okolí.
Životní prostředí a jeho ochrana	Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy. DAS-ZPO-000-PV1-005	Vytváříme příležitosti pro pracovní, pěstitelské a chovatelské činnosti. Podporujeme pozitivní vztah a sdílenou radost při péči o rostliny a živočichy. <u>Příklady:</u> Pečujeme o volně žijící zvířata, přizpůsobujeme tomu i prostředí zahrady školy. Společně s dětmi pěstujeme rostliny, pozorujeme je a zjišťujeme, co pro růst potřebují. Ochutnáváme s dětmi výpěstky, využíváme je k dochucování jídel, vaření, zavařování, sušení. Chováme živočichy a pečujeme o ně společně s dětmi. Spolupracujeme s odborníky při péči o rostliny a živočichy.
Životní prostředí a jeho ochrana	Respektuje různé formy života. DAS-ZPO-000-PV1-006	Vedeme děti k poznávání rozmanitých forem života. Nabízíme činnosti umožňující respektující přístup, přispívající k péči o životní prostředí a podporujeme porozumění jejich významu.

		<u>Příklady:</u> Pozorujeme živočichy a rostliny v jejich přirozeném prostředí. Vlastním příkladem ukazujeme dětem respekt ke všem formám života. Umožňujeme dětem být příkladem ostatním a s pomocí vrstevníků překonávat případné obavy z přírody a jejích dílčích součástí. Vysvětlujeme dětem smysluplnost existence každého tvora, vedeme je ke vnímání životního cyklu.
Bezpečné chování	Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami. DAS-BCH-000-PV1-004	Seznamujeme děti s možnými riziky, způsoby ochrany, přivolání a poskytnutí pomoci. Využíváme znalosti a zkušenosti dětí. <u>Příklady:</u> Diskutujeme s dětmi o způsobech ochrany při některých nebezpečných situacích. Seznamujeme děti se složkami integrovaného záchranného systému a způsobem, jak je přivolat a jak s nimi komunikovat. Modelujeme situace, v nichž děti poskytují pomoc druhému.

7.1.4 Putování za duhou

Integrovaný blok „Putování za duhou“ je koncipován jako otevřený a flexibilní vzdělávací celek, který provází děti během celého roku a přirozeně podporuje rozvoj estetického cítění, kulturního povědomí a ekologické odpovědnosti. Vychází z principů prožitkového učení a klade důraz na aktivní zapojení dětí, sdílení zkušeností, spolupráci a vytváření pozitivních sociálních i environmentálních vazeb.

Integrovaný blok umožňuje dětem objevovat svět kolem sebe i své vnitřní prožívání prostřednictvím tvořivosti, prožitku a interakce s přírodou a kulturou. Podporuje citlivost k různým podnětům, posiluje pocit sounáležitosti s domovem a přírodou a vede děti k aktivní péči o své okolí i planetu.

Vzdělávací obsah je zaměřen na postupné uvědomování si krásy kolem nás, v přírodě i v umění, na rozvoj tvořivých schopností a na podporu kulturního cítění. Současně vede děti k poznávání vlastních estetických prožitků, jejich vyjadřování a sdílení, stejně jako k porozumění různým formám uměleckého vyjádření. Důležitou součástí je také budování vztahu k přírodě, rozvoj ekologické empatie, respektu k životnímu prostředí a schopnosti odpovědného jednání.

Vzdělávací obsah vychází z tematických slov, jejichž význam není pevně vymezen, ale naopak nabízí prostor pro různé interpretace a vzdělávací příležitosti. Jednotlivá slovesa tak neslouží jako striktní tematické celky, ale jako inspirační rámec, který může pedagog naplňovat podle aktuálního kontextu.

Muzicírujeme – podporuje rozvoj hudebního cítění, rytmu a pěveckých dovedností. Děti se seznamují s různými hudebními styly a hudebními nástroji, tvoří vlastní zvuky a melodie a postupně rozvíjejí schopnost vnímat a vyjadřovat hudbu.

Objevujeme – vede k poznávání krásy a rozmanitosti světa kolem nás, v přírodě i v lidské tvorbě. Děti se učí všimnout si detailů, objevovat skrytá místa, kulturní památky i přírodu a její bohatství či přírodní úkazy a jevy.

Cítíme – rozvíjí schopnost prožívat krásu, harmonii a umění. Rozvíjí citlivost všech smyslů a vede k chápání jejich důležitosti. Děti se učí pojmenovávat emoce, chápat jejich projevy, sdílet své pocity vyvolané hudbou, obrazem nebo přírodou.

Vnímáme – podporuje citlivost smyslů k vizuálním, sluchovým a dotekovým podnětům. Děti se učí rozlišovat barvy, tvary, textury a zvuky v přírodě i v uměleckých dílech. Vede k porozumění chování a prožívání druhých.

Staráme se – vede k uvědomování si významu péče o životní prostředí. Děti se učí chránit přírodu, pečovat o rostliny a zvířata a rozvíjet pocit odpovědnosti za planetu. Děti vnímají důležitost péče o sebe sama i o druhé. Posilujeme citlivost vůči potřebám slabších a ohrožených.

Volíme – podporuje rozvoj schopnosti činit vědomá a odpovědná rozhodnutí. Děti se učí vybírat šetrné alternativy a vnímat dopad svých činů.

Obdivujeme – vede k úctě a obdivu k přírodnímu a kulturnímu dědictví. Děti se učí oceňovat krásu uměleckých děl, architektury a přírodních scenerií.

Třídíme – rozvíjí praktické dovednosti v oblasti třídění odpadu a recyklace. Děti se učí rozlišovat různé druhy materiálů a chápat význam minimalizace odpadu.

Listujeme – podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti a zájmu o literaturu a ilustrace. Děti se seznamují s různými žánry, autory a knižními ilustrátory. V přeneseném významu podporuje poznávání stromů a jejich vliv v přírodě.

Posloucháme – rozvíjí schopnost soustředěného poslechu hudby, vyprávění a zvuků přírody. Děti se učí rozlišovat tóny, melodie, rytmy a přírodní zvuky.

Pozorujeme – podporuje rozvoj dovednosti detailního pozorování a zkoumání světa kolem nás. Děti se učí všimnout si změn v přírodě, vnímat detaily na obrazech a v architektuře.

Okruh - Název	Očekávaný výsledek učení - Znění	Očekávaný výsledek učení - Komentář
Dítě a jeho tělo		
Tělo, smysly a biologické potřeby	Rozlišuje pomocí všech smyslů. DJT-TSB-000-PV1-003	Smyslové vnímání je pro poznávání světa v předškolním věku zásadní, a proto je ve všech činnostech přiměřeně situacím využíváme a rozvíjíme. Děti jsou leckdy zahlceny zrakovými a sluchovými vjemy, často zprostředkovanými médii. Zrak i sluch se tak mohou stávat méně citlivými k jemnějším podnětům. Proto nabízíme dětem činnosti, které kultivují zrakové i sluchové vnímání a rozlišování. Vytváříme příležitosti pro poznávání světa také pomocí dalších smyslů – hmatu, čichu a chuti. Vnitřní cití a vnímání dotykem prostřednictvím pokožky celého těla dětem rozšiřují poznatky o těle, jeho poloze, napětí a pohybu. <u>Příklady:</u> Pozorujeme a zkoumáme s dětmi různé objekty se zapojením všech smyslů (pozorujeme přírodu, posloucháme zpěv ptáků, čicháme ke květinám, hmatem poznáváme přírodniny). Prostřednictvím her a dalších činností posilujeme hmatovou, sluchovou a zrakovou paměť (postřehové hry, Kimovy hry, hra na tichou poštu). Nabízíme činnosti, při kterých dítě porovnává hmatový a zrakový vjem (nejprve hmatem určí objekt, následně se zrakově přesvědčí o skutečnosti). Využíváme zrakovou i sluchovou analýzu a syntézu (skládání puzzle, hra slovní fotbal). Při ochutnávání podporujeme rozlišování a pojmenování vjemů (slané, hořké, sladké, kyselé, horké, studené, hladké, hrubé, měkké, tvrdé). Využíváme i vytváříme společně s dětmi smyslové a další hry (obrázkové pexeso, ale také čichové, sluchové, hmatové a hmotnostní pexeso). Experimentujeme s chutěmi a vůněmi (nabídka koření při přípravě těsta).
Pohyb, hrubá a jemná motorika	Koordinuje pohyby těla, ruky a oka. DJT-PHJ-000-PV1-003	Koordinace pohybu je schopnost ovládat a sladit různé části těla tak, aby dítěti umožnily provádět komplexní a přesné pohyby. Svalovou koordinaci a zpřesňování pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky děti zdokonalují vlastní aktivitou. Koordinace ruky a oka je důležitá pro úspěšné zvládnutí mnoha každodenních činností. Propojení vizuálního vnímání s pohyby rukou umožňuje přesnější manipulaci s různými předměty. Podporujeme u dětí spontánní pohyb a nabízíme všestranná a pestrá koordináční cvičení. <u>Příklady:</u> Pozorujeme dítě, zda se pohybuje koordinovaně a jistě. Podporujeme činnosti zdokonalující pohyby celého těla. Vytváříme příležitosti pro pohybové hry s náčiním (míče, stuh, švihadla), udržování rovnováhy (chůze na kládě, úzké lávce, kladině, rovnováha při rotačním pohybu). Nabízíme pestré a různorodé podněty

		rozvíjející manipulativní dovednosti, koordinaci očí a končetin (házení, chytání, koulení, kopání, odbíjení). Podporujeme a zařazujeme kooperativní pohybové činnosti ve dvojicích či skupinách. Při pohybových hrách a cvičeních využíváme netradiční pomůcky (přírodniny, drátěnky, víčka od PET lahví, klubíčka vlny, papírové koule).
Pohyb, hrubá a jemná motorika	Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou. DJT-PHJ-000-PV1-006	Spojením pohybu a hudebních výrazových prostředků umožňujeme dětem přirozeným způsobem vyjádřit vlastní pocity. Vzájemné propojení pohybu, rytmu a hudby je dětem přirozené. Přináší jim radost a vede ke zkvalitňování pohybových dovedností, orientace v prostoru a pohybové paměti. Vlastní i společný prožitek pak napomáhá k rozvoji sebedůvěry, ke sdílení a spolupráci dětí i vzájemnému respektu. <u>Příklady:</u> Podporujeme rytmický pohyb dětí. Vedeme je k napodobení, dodržení a vytvoření rytmu. Při pohybových a rytmických hrách podporujeme propojení pohybu se zpěvem. Při zpěvu motivujeme děti k pohybu (tanci, rytmické chůzi, hře na tělo). Nabízíme dětem různorodé hudebně-pohybové činnosti. Podporujeme děti ve vyjádření vlastního pocitu z hudby a pohybových představ (ztvárnění slyšené melodie).
Ochrana zdraví	Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí. DJT-OZD-000-PV1-002	Diskutujeme s dětmi o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy. Seznamujeme děti se zásadami zdravého životního stylu i se základními pojmy užívanými ve spojení se zdravím, pohybem a sportem. Cílem je, aby děti porozuměly základním mechanismům péče o tělo a zdravému životnímu stylu, neboť porozumění je předpokladem pro zvnitřnění návyků péče o zdraví. <u>Příklady:</u> Prostřednictvím konkrétních situací i příběhů demonstrujeme dětem pozitivní účinky pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, střídání činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě a otužování. Seznamujeme děti s faktory poškozujícími zdraví, včetně návykových látek a závislostí. Diskutujeme s dětmi o některých způsobech ochrany zdraví, povzbuzujeme je ve sdílení jejich názorů a zkušeností.
Ochrana zdraví	Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky. DJT-OZD-000-PV1-003	Pro bezpečné chování dětí jsou základním předpokladem srozumitelná a domluvená pravidla, na jejichž tvorbě se děti podílejí. Při činnostech používáme vhodné ochranné pomůcky a jsme dětem příkladem. Vedeme je také k ochraně svého fyzického soukromí a vnímání integrity, hodnoty a jedinečnosti jejich těla. <u>Příklady:</u> Vedeme děti k přiměřenému a bezpečnému chování (vhodná obuv při výletu do přírody, opatrnost při manipulaci s nožem, horkými nápoji). Seznamujeme děti s možnými riziky při pohybu, sportu, praktických i pracovních činnostech a diskutujeme s nimi o způsobech prevence úrazů. Zdůvodňujeme společně s dětmi používání ochranných pomůcek (přilba a chrániče při bruslení, pracovní rukavice a ochranné brýle

		při řezání dřeva), chráníme i své smysly (ochrana očí před vířícím se prachem, pískem, slunečním jasnem, ochrana sluchu při nadměrném hluku, ochrana dýchací soustavy rouškou před nemocemi). Diskutujeme s dětmi o ochraně jejich fyzického soukromí a rozdílech v různých situacích (intimní péče o tělo v soukromí rodiny, v prostředí mateřské školy a vhodné chování na veřejnosti).
Dítě a jeho psychika		
Sebepojetí, autonomie a emoce	Orientuje se v základních emocích a pocitech. DJP-SAE-000-PV1-002	Orientace dítěte v základních emocích a pocitech je klíčová pro jeho socializaci. Nabízíme proto dětem činnosti, při nichž mají zkušenost s jinými osobami, antropomorfizovanými postavami či věcmi, které prožívají určitou emoci. Iniciujeme sdílení, rozhovory s dětmi a diskuse o tom, jak se daní jedinci cítí a jaká může být příčina vysledovaných emocí. Pojmenováváme různé pozitivní i negativní emoce a uvažujeme o nich. Vedeme děti k uvědomění si vlastních emocí, formulování emocionálních potřeb. Poznáváme s dětmi, že emoce jsou přirozenou součástí prožívání a jsou spojeny s fyziologickými projevy. Reflektujeme s dětmi zkušenosti s rozmanitými emocemi, i to, že rozpoznání emocí je základem pro zvládnutí našich pocitů a životních situací. <u>Příklady:</u> Využíváme dětskou literaturu a různé druhy příběhů, které přináší zkušenost postav s emocemi. Identifikujeme emoce a popisujeme je. Rozpoznáváme vzorce prožívání a jednání postav v různých emocionálních stavech. Pro popis emocí hledáme příklady z vlastního života dítěte. Využíváme každodenní situace v mateřské škole a mluvíme s dětmi o tom, co prožíváme, jak se u toho cítíme, co je nám příjemné, co nikoli a proč (porušení pravidel chování, ublížení druhému, veřejné vystoupení, empatické chování).
Myšlenkové operace a procesy	Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie. DJP-MOP-000-PV1-001	Pravidelnosti, rytmus, symetrie a zákonitosti jsou přirozenou součástí mnoha rovin našeho života. Jejich sledování v rozmanitých prostředích a na různých tématech významně obohacuje rozvoj dítěte. Využíváme běžné situace a prostředí pro jejich uplatnění a sledování. Rozvíjíme hloubku myšlení dítěte tím, že iniciujeme činnosti, při nichž dítě postřehne, určí i využije tyto jevy. Odhalení pravidelností umožňuje dětem určit, jak bude daný vzor nebo řada pokračovat. Využíváme vhodně také situační učení. Při rozeznávání i vytváření pravidelností a rytmů, dbáme na vytváření prostoru pro tvůrčí činnosti dětí a podporujeme jejich fantazii. Pravidelnosti a rytmus jsou základním principem existence živých organismů, včetně pravidelného tlukotu srdce, tepu, dechu. To je užitečné sledovat i na svém těle. Proto tento výstup úzce souvisí s oblastí Dítě a jeho tělo.

		<u>Příklady:</u> Vedeme děti ke sledování jevů jejich každodenního života a všímáme si pravidelností, rytmů, symetrií a zákonitostí v nich. Vhodné je postupovat od statických jevů ke krátkodobým časovým úsekům až po dlouhodobé (pozorování přírodnin, vnímání plynutí času) včetně rituálů (pravidelný průběh pobytu v mateřské škole, sledování zákonitostí v přírodě). Při doplňování libovolného pravidelného vzoru v rovině (mozaika, pás) využíváme manipulativních činností, které více podporují práci s chybou i metodu pokus-omyl. Pracujeme s různou složitostí vzoru. Symetrii vnímáme jako jednu z důležitých příležitostí pro zkoumání pravidelností. Připravujeme proto pro děti materiál, na kterém mohou daný jev pozorovat, ale i vytvářet souměrné objekty. Pro doplnění druhé poloviny symetrického obrázku nabízíme varianty různých polovin (levá, pravá, horní, dolní). Dokreslování obrázků není v předškolním věku účelné, nevzniká symetrický obraz. Využíváme rozmanitých oborů pro zkoumání i vytváření pravidelností a rytmů. Například v oblasti zahradnictví (sazení zeleniny – pravidelné mezery, střídání ředkev – kedlubna), rukodělné práce (pravidelně se střídající korálky), hudba (práce s různými rytmickými i melodickými motivy, využití rytmických hudebních nástrojů).
Myšlenkové operace a procesy	Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. DJP-MOP-000-PV1-004	Využíváme a navozujeme situace, kdy lze posoudit reálnost jevů i vlastností, a tím lépe porozumět světu a dění v něm. Vedeme děti k posouzení jisté míry pravděpodobnosti na jednoduchých příkladech. Tak vytváříme základ pro vnímání pravděpodobnosti jevů. Je velmi cenné se věnovat i zdůvodnění, a tím u dětí budovat základy argumentace. Jde o příležitosti k rozvíjení a posílení kauzálního a kritického myšlení. <u>Příklady:</u> Využíváme situací ze života dětí, které dobře znají. Umožňujeme jim posuzovat, zda některá situace může/nemůže nastat, případně s jakou mírou jistoty (Budeme mít dnes rajskou omáčku, když byla k obědu včera?). V různých situacích uvažujeme o míře jistoty, s jakou můžeme tvrzení vyjádřit (v případě předpovědi počasí si zcela jistí být nemůžeme). Vycházíme i ze situací, které mohou děti rozhodnout jednoznačně. Posouzení míry jistoty jevu záleží na zkušenostech a znalostech dětí (Bude zítra pondělí, když je dnes středa?).
Myšlenkové operace a procesy	Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů. DJP-MOP-000-PV1-008	Pro podporu konstrukčního myšlení je nutné střídání činností s předlohou i s využitím fantazie. Nabízíme dítěti možnosti skládání obrázků v rovině a sestavování objektů v prostoru. Předpokladem pro žádoucí individualizaci je vytvoření podmínek pro hru se skládačkami a stavebnicemi různého druhu. Jejich pestrá nabídka vytváří prostor pro vlastní výběr dítěte, který je podstatný pro jeho motivaci, navíc tím umožňujeme různé způsoby práce, a tak i různý způsob konstrukčního myšlení.

		<u>Příklady:</u> Připravíme prostředí tak, že dítě: skládá obrázek z dílků (počet postupně zvyšujeme) podle předlohy, případně bez předlohy, skládá obrázek, sestavuje objekt podle pokynů zadávaných ústně, a to i dětmi, vytváří vlastní konstrukci a komentuje svůj výtvar (co sestavilo, jak to funguje, k čemu to slouží), sestavuje prostorový objekt podle plánu, schématu různého druhu (2D i 3D), přiřadí plán, schéma k prostorovému objektu, vytvoří/dotvoří plán, schéma prostorového objektu a objekt podle nich sestaví.
Představivost, fantazie, tvořivost	Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií. DJP-PFT-000-PV1-001	Schopnost využívat svou představivost, fantazii a tvořivě přistupovat k různým úkolům a situacím je důležitým předpokladem pro úspěch dítěte v učení i běžném životě. Vytváříme příležitosti a podněty, které budou stimulovat zájem dítěte o rozmanité způsoby vyjadřování představ (umělecké, literární, pohybové, polytechnické). Podněcujeme u dítěte zájem o zachycování skutečnosti ze svého okolí a vyjadřování svých vjemů pomocí různých technik i s využitím digitálních technologií. Vytváříme atmosféru podporující hluboké zaujetí dítěte pro činnost a podporujeme individuální vyjádření dítěte. Návazně na realizaci práce dětí (individuální i skupinové) podporujeme interpretaci a reflexi výstupu činnosti dítěte. Iniciujeme sdílení nad tvorbou mezi dětmi a oceňujeme individuální vyjádření dětí. <u>Příklady:</u> Nabízíme dětem hudební, výtvarné, literární, pohybové a jiné podněty, při nichž mohou rozvíjet své představy o příslušných jevech a zpracovávat je podle své fantazie. Připravujeme pro děti rozmanité vyjadřovací prostředky tak, aby si mohly samy vybrat způsob svého vyjádření. Tím podporujeme vnitřní motivaci dítěte pro činnost a variabilitu realizace. Po realizaci činnosti s dětmi sdílíme průběh a výsledky jejich činnosti, hovoříme o jejich tvorbě a učíme děti naslouchat a vnímat rozmanité prožitky a pohledy druhých. Zaznamenáváme průběh i výsledky činností dětí pořizováním fotografií a videozáznamů, využíváme tyto výstupy pro reflexi, společné sdílení s dětmi i rodiči. Demonstrujeme tak dětem možnosti využití digitálních technologií. Dokumentování individuálních i skupinových činností nám umožňuje podporovat rozvoj sebehodnocení a reflektovat učení dítěte.
Jazyk a řeč	Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči. DJP-JAR-000-PV1-001	Řeč má pro vývoj dítěte mimořádný význam. Slouží jako nástroj myšlení, ovlivňuje poznávání a učení. Je důležitá pro utváření sociálních vztahů, pro orientaci a fungování v lidské společnosti. Ve spolupráci s rodinou stimuluje přirozený vývoj řeči dětí, jejich řečové dovednosti. Tím minimalizujeme vznik či rozvoj řečových vad a poruch, napomáháme odhalení nesprávného řečového vývoje u dětí.

		<u>Příklady:</u> Pro rozvoj řeči využíváme nápodobu a poskytujeme dětem správný mluvní vzor. Věnujeme pozornost obratnosti mluvních orgánů, sluchové percepci a fonematičké diferenciaci. V běžných situacích, formou her a prostřednictvím pěveckých činností vedeme děti ke správnému, klidnému dýchání a správné, zřetelné a jasné výslovnosti, k celkovému zkvalitňování mluvního projevu. Demonstrujeme osobním příkladem, že živější a rozmanitá intonace i kontrolovaná proměnlivost tempa řeči posluchače zaujme a udrží jejich pozornost.
Jazyk a řeč	Vypráví jednoduchý děj. DJP-JAR-000-PV1-007	Soustředěné sledování příběhu či vyprávění, porozumění slyšenému a zapamatování si děje patří k základním předpokladům pro vyprávění. Vyprávěním se vracíme ke společným prožitkům. <u>Příklady:</u> Podporujeme děti ve spontánním vyprávění výjimečných zážitků i běžných situací. Společně „čteme“ a prohlížíme knihy, sledujeme divadelní představení či filmy a podporujeme následné vyprávění dětí s vizuální či akustickou oporou. Vytváříme příležitosti, kdy děti mají možnost poslouchat čtené či vyprávěné příběhy, pohádky a vedeme je k zachycení hlavní myšlenky a samostatnému vyprávění děje.
Předčtenářské dovednosti	Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu. DJP-PDO-000-PV1-001	Při výběru knih dětmi sehraává rozhodující úlohu podnětné prostředí, ve kterém mají k dispozici pestrou nabídku knih, vhodný prostor. Důležitý je i náš přístup ke knihám a ke čtení. Čtenářské koutky a knihovny jsou dětem vždy přístupné a podněcují pozitivní vztah ke knihám a časopisům. Knihy a další textové i obrazové materiály jsou dětem k dispozici ve vnitřním i venkovním prostředí. <u>Příklady:</u> Vedeme děti k různému využívání knih osobním příkladem dle použití k pobavení, poučení, potěšení, ověření informací, či odpočinku. Nabízíme dětem rozmanité druhy knih a časopisů, materiály různých žánrů a typů. Společně s dětmi zařizujeme a vybavujeme klidné a pohodlné čtenářské koutky, kde jsou knihy či jiné materiály ve výšce očí dětí a otočené titulní stranou dopředu. Nabídku knih a časopisů obměňujeme v návaznosti na zájmy dětí, na tematické zaměření i ve spolupráci s rodinami dětí. Jsme dětem k dispozici při výběru knih a časopisů.
Předčtenářské dovednosti	Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu. DJP-PDO-000-PV1-004	Předvídání děje z obrázku, dokončování příběhu i jiné čtenářské strategie pomáhají dětem lépe porozumět textu. Na základě probíhajícího děje si při čtení neustále vytváříme představy a očekávání o tom, jak se příběh dál vyvine a porovnáváme ho s textem. Podporujeme děti v aktivním přístupu k různým textům a práci s nimi. <u>Příklady:</u> Povzbuzujeme děti k vyjadřování odhadu na základě dostupných informací z obrázku, názvu či předchozího textu. Vracíme se s dětmi k jejich předpovědím a

		společně je reflektujeme. Nabízíme dětem možnost dokončit příběh či vymyslet jinou variantu pokračování. Vedeme děti k přemýšlení o zjevných i skrytých významech textu.
Předčtenářské dovednosti	Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními. DJP-PDO-000-PV1-006	Vyhledáváme příležitosti k častému předčítání. Společně s dětmi využíváme knihy, časopisy a jiné textové či obrazové materiály. Do čtenářských chviliek zařazujeme reflexi, kdy mají děti možnost vyjádřit svůj názor, sdílet své pocity a rozhodovat se, co chtějí dál číst nebo co se potřebují dále dozvědět. Vytváříme respektující prostředí, ve kterém mají děti zájem reagovat na texty, vyprávět, vyjadřovat a sdílet své zážitky. <u>Příklady:</u> Vedeme děti ke sdílení svých prožitků z četby různými způsoby. Povzbuzujeme děti v přemýšlení nad předčítaným textem a v argumentaci. Podporujeme je ve formulování vlastních závěrů a poučení. Využíváme různé metody, kdy děti mohou dokumentovat a zdůvodňovat svá zjištění.
Dítě, ten druhý a společnost		
Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti	Přijímá různé sociální role. DDS-ASO-000-PV1-003	Vytváříme příležitosti, ve kterých děti mohou přijímat různé role. Podporujeme děti v porozumění a přijetí autorit na základě vlastní zkušenosti s vedoucí rolí, rolí podřízenou i rolí na stejné sociální úrovni. <u>Příklady:</u> Iniciujeme diskuse s dětmi, ve kterých hovoříme o různých typech situací a sociálních rolí. Nabízíme činnosti, v nichž si může dítě vyzkoušet různé sociální role, a tak mu umožňujeme se připravit na situace z běžného života. Využíváme dramatizace a prožitkového učení pro získání zkušeností dítěte s autoritami a jejich významem. Hovoříme o rozmanitých variantách sociálních rolí ve společnosti a hledání naší odpovědnosti k sobě navzájem.
Základy etikety a morální hodnoty	Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi. DDS-ZEH-000-PV1-001	Využíváme prožité i modelové situace, které jsou důležité v životě dítěte. Dětem tak přibližujeme způsoby zdvořilého chování a vhodné interakce mezi lidmi. Vytváříme příležitosti pro vyzkoušení a osvojení vzorců vhodného vystupování v kontaktu s dospělými i dětmi v různých sociálních rolích. <u>Příklady:</u> Pokud je to možné, vzniklou situaci využijeme pro diskusi a reflexi chování dětí a dospělých s daným momentu. Není-li to možné, zaznamenáme situaci např. na fotografii či krátké video a vracíme se k ní s dětmi při vhodné chvíli. Vytváříme příležitosti pro to, aby si děti mohly osvojit vhodné komunikační prostředky a rozuměly tomu, že jazyk využíváme různě, podle toho, v jaké sociální roli se nachází mluvčí ve vztahu k posluchači. Navštěvujeme různá místa a prostředí, která vyžadují specifické chování. Podporujeme činnosti, v nichž si mohou děti vyzkoušet různé typy rolí a s tím spojené vzorce chování.

Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování	Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností. DDS-ZKV-000-PV1-001	Vytváříme příležitosti ke hře na tělo. Pro autentické hudební projevy dětí využíváme hudební i improvizované nástroje. Využíváme receptivní činnosti pro poslech říkadel, hudebních skladeb a písní. Propojujeme činnosti vokální, rytmické a hudebně pohybové, instrumentální a poslechové, podporujeme tvořivost dětí. Vybíráme vhodnou hudební produkci pro podporu pohybových činností. <u>Příklady:</u> Zařazujeme rytmizace a rytmický přednes dětských veršovaných útvarů s možným doprovodem hrou na tělo zdůrazňující metrum a rytmus, hrou na orffovské nástroje. Využíváme rytmické pohyby a taneční prvky založené na metrické chůzi. Využíváme obsah pohádky, příběhu k hudebně pohybové dramatizaci. Propojujeme dětské písně s pohybovým a instrumentálním doprovodem. Respektujeme charakter písní a doplňujeme je dechovými, artikulačními a hlasovými cvičeními. Vybíráme časově přiměřené poslechové skladby seznamující děti s hudebními nástroji, s hudebními žánry, druhy a styly. Hudbu propojujeme s pohybem, výtvarnými činnostmi a relaxací.
Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování	Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami. DDS-ZKV-000-PV1-003	Nabízíme příležitosti pro tvůrčí výtvarné činnosti, podporujeme experimentování s barvami, materiály, technikami a podněcujeme tak různé vyjadřovací možnosti dětí. Využíváme výtvarný projev dětí jako komunikační prostředek. Aktivizujeme smyslovou citlivost, vnímání, myšlení, prožívání, představivost a fantazii. Hledáme estetické hodnoty v běžných životních situacích, přírodě, městech a obcích, v médiích. <u>Příklady:</u> Nabízíme dětem činnosti s různými materiály a výtvarnými prostředky, rozvíjíme výtvarně technické dovednosti. Zařazujeme rozmanité výtvarné projekty, v nichž děti řeší výtvarné problémy. Rozvíjíme výtvarný jazyk, výrazové možnosti různých technik a postupů a vizuální gramotnost, tedy porozumění obrazovým informacím a jejich kritické vnímání. Využíváme různé formy a možnosti seznamování dětí s uměním. Ověřujeme komunikační účinky výtvarných děl svých vlastních, ostatních dětí a profesionálů. Vedeme reflektivní dialogy, interpretujeme, pěstujeme empatii a otevřenost.
Dítě a svět		
Poznávání světa a přírody	Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody. DAS-PSP-000-PV1-003	Zařazujeme poznávací, zážitkové, badatelské, experimentální, projektové i produktivní činnosti zaměřené na poznávání okolního světa a přírody. <u>Příklady:</u> Při volné hře venku nabízíme činnosti a pomůcky, které dávají příležitosti pro poznávání přírody. Využíváme autentických zážitků a přirozeného zájmu dětí. Pozorujeme objekty z přírody při pobytu venku a zážitky i poznatky dále zpracováváme. Pracujeme s encyklopediemi, vyhledáváme informace na internetu, pojmenováváme vlastnosti a jevy, zaznamenáváme poznatky do dětského

		portfolia. Podněcujeme děti k hledání podobností a rozdílů živé i neživé přírody. Vytváříme příležitosti pro aktivitu dětí, zvědavost, tvořivost a objevování. Oceňujeme vlastní objevy dětí, podněcujeme je v experimentování. Vedeme děti k poznávání přírodních zákonitostí. Umožňujeme dětem učit se základům vědeckého pozorování - mapování problému, odhad a posouzení předpokládaného výsledku, pokus, hodnocení, diskuse, závěr a vyhodnocení.
Poznávání světa a přírody	Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi. DAS-PSP-000-PV1-005	Volíme činnosti pozitivně ovlivňující vztah dětí k vědě, technice a životnímu prostředí. Podporujeme zájem dětí o poznávání přírody a světa techniky. Využíváme přirozené podněty, situace i osobní příklady dospělých. Postupně seznamujeme děti s možnostmi využití digitálních technologií, jejich účelem a přínosem. Příklady: Pořádáme s dětmi výpravy do přírody. Zajišťujeme přímý kontakt s přírodou a rozlišujeme, co je dílem přírody a co výsledkem činnosti člověka. Seznamujeme děti se způsoby využití přírody člověkem. Porovnáváme práci našich předků s prací dnes, představujeme dětem řemesla. Využíváme návštěv muzeí, výstav, exkurzí k seznámení s významem techniky, spolupracujeme s různými odborníky. Dbáme na to, aby informace byly dětem předávány v přiměřené formě a vždy správně. Vybízíme děti, aby na informace reagovaly vyjádřením svého názoru s uplatněním vlastní zkušenosti. Pokud neznáme odpověď na otázku, hledáme ji společně s dětmi pomocí encyklopedií, digitálních technologií nebo odborníků. Připomínáme si významné události a svátky spojené s přírodou a technikou. Seznamujeme děti se smysluplným využitím technologií. Všímáme si využití techniky a přírodních zdrojů pro náš život, život v obci a okolí.
Životní prostředí a jeho ochrana	Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí. DAS-ZPO-000-PV1-003	Nabízíme činnosti přispívající k péči o životní prostředí a podporujeme porozumění jejich významu. Příklady: Vedeme děti vlastním příkladem k citlivému přístupu k přírodě. Seznamujeme děti s činnostmi, které pozitivně ovlivňují životní prostředí a upozorňujeme na ty, které životnímu prostředí škodí. Na příkladech dětem ukazujeme důsledky necitlivého zásahu do přírody a naopak šetrné péče. Zjišťujeme, experimentujeme, měníme podmínky a pozorujeme, co životnímu prostředí škodí nebo prospívá. Zapojujeme děti, rodiče a komunitu do ekologicky zaměřených programů a výzev.
Bezpečné chování	Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout. DAS-BCH-000-PV1-002	Vytváříme různé modelové situace, ve kterých se děti učí rozeznávat nebezpečí. Diskutujeme, jak je vhodné se v konkrétní situaci chovat a vyhnout se nebezpečí.

		Příklady: Při setkání s nebezpečnou situací vlastním příkladem ukazujeme správné chování. Pohybujeme se s dětmi v různém prostředí a diskutujeme o tom, s jakým nebezpečím se mohou setkat a jak na ně reagovat. Zkoušíme s dětmi v modelových situacích, jak se pohybovat, jak se nezranit, co nejíst, jak se neztratit, co dělat, když se ztratím.
--	--	--

7.2 Popis třídního plánování

Třídní plánování probíhá na úrovni integrovaných bloků, které se přirozeně dělí do tematických oblastí. Ty se využívají v podobě vyhovující aktuálním požadavkům dětí, jsou stanoveny jako nabídkové, volně stylizované tak, aby každý pedagog mohl flexibilně reagovat na potřeby dětí a jejich zájmy. Tematická oblast by měla být dětem blízká, srozumitelná a dostatečně komplexní, aby docházelo k rozšiřování znalostí, dovedností a schopností. Její časové nastavení je volné, téma je otevřeno do jeho vyčerpání nebo dokud nevznikne aktuální potřeba ho změnit. Výběr témat vychází ze společného plánování dětí a pedagogů.

Učitelé zpracovávají písemnou přípravu aktivit pro daný týden do školního formuláře, který je k dispozici rodičům. Vyžaduje se promyšlená vzdělávací nabídka, která vychází z inteligencí dle Gardnera a je přizpůsobená úrovni a potřebám dětí. Směřuje k naplnění OVU a vychází z průběžné pedagogické diagnostiky, Plánů plnění podpůrných opatření a IVP. Naplňování vzdělávacího záměru se uskutečňuje projektovou výukou nebo pomocí nabídkové, nepřímé a řízené činnosti. Využívají se výchovné a vzdělávací strategie směřující k naplňování KK.

Při ročním plánování se směřuje k naplnění všech OVU. Vzhledem k tomu, že jsou průběžně naplňovány i mimo formální plánování, považujeme za důležité vycházet více ze zájmů a potřeb dětí, zprostředkovávat jim aktuální témata, než usilovat o formální naplnění všech OVU. Dáváme přednost kvalitě před kvantitou.

Obsah třídního části ŠVP tvoří:

- složka s administrativní částí
- portfolia dítěte
- profesní portfolia pedagogů

Administrativní složka je tvořena:

1. úvodní strana ŠVP
2. roční podtéma
3. vize školy
4. Maslow, Gardner, znaky prožitkového učení
5. Školní preventivní program
6. spolupráce ZŠ x MŠ
7. osnovy poučení BOZP

8. seznam dětí s označením předškoláků a OŠD, rozdělení dle SPC, platnost Doporučení
9. pravidla soužití třídy, třídní rituály
10. charakteristika třídy – vstupní k 30.9., pololetní k 31.1., závěrečná k 20.6.
11. vzdělávací obsah ze ŠVP: Klíčové kompetence a výchovné a vzdělávací strategie (tabulka), Integrované bloky (včetně OVU)
12. plány konkrétních činností dle parametrů třídy, evaluace
13. krátkodobé cíle jednotlivých dětí (AP, pracovní)
14. třídní schůzky vč. prezenčky (kopie), záznamy z konzultací, záznamy
15. seznam akcí
16. záznamy z hospitací
17. školní řád
18. pracovní plán školy s vyznačenými povinnostmi; rozpis prac. doby, rozpis pracoven a vycházek

Portfolio dítěte je tvořeno:

1. administrativní složkou dítěte (EL, zmocnění, Doporučení SPC, lékařské zprávy)
2. diagnostiky, záznamové archy, hodnocení a diagnostické výtvary
3. složky s výkresy a výtvary
4. výběrové diagnostické portfolio (šanon, přihrádka, sešit)

Profesní portfolio pedagoga je tvořeno:

1. záznamy ze vzdělávání
2. záznamy ze samostudia
3. rozvojovým plánem: plán DVPP, autoevaluace
4. zajímavostmi z oboru, zpracované projekty, osobní úspěchy, publikované články apod.

8 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy	Mateřská škola má jasně formulovanou vizi a realistickou strategii rozvoje, které pedagogové sdílejí a naplňují.	otázky Vize a koncepce z dotazníku pro pedagogy a rodiče, Strategie rozvoje školy, Okamžitý snímek školy	otázky z dotazníků pro rodiče a pedagogy - á 12 měsíců hodnocení Strategie - ped. rada á 12 měsíců okamžitý snímek školy - á 12 měsíců	ředitelka školy
Soulad ŠVP s TVP a s RVP PV	Mateřská škola má vzdělávací program (ŠVP), který vychází z vize a strategie rozvoje školy a je v souladu s kurikulárními dokumenty (RVP); jeho cíle jsou srozumitelné pro pedagogy i rodiče.	hospitační činnost, kontrola třídní dokumentace	hospitační činnost dle rozpisu kontrola třídní dokumentace říjen	ředitelka
MŠ a komunikace	Mateřská škola funguje podle jasných pravidel umožňujících konstruktivní komunikaci všech aktérů (vedení, pedagogové, rodiče) a jejich participaci na chodu školy.	plenární schůze, třídní schůzky a konzultace s rodiči, evidence stížností, dotazník Spokojenost rodičů	plenární schůze 1x ročně třídní schůzky 1x ročně, konzultace s rodiči dle	třídní učitelky, ředitelka

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
			rozpisu evidence stížností 1x ročně dotazník Spokojenosti rodičů á 12 měsíců	
MŠ jako bezpečné místo	Mateřská škola je vstřícné a bezpečné místo pro děti, jejich rodiče i pedagogy.	dotazník Materiální podmínky školy dotazník Spokojenost rodičů rozbor školní a pracovní úrazovosti provozní porady, kontrolní činnost provozní	dotazník Materiální podmínky školy á 24 měsíců pedagogové dotazník pro rodiče á 12 měsíců (květen) rozbor školní a pracovní úrazovosti 1x ročně provozní porady dle rozpisu kontrolní činnost provozní dle rozpisu	ředitelka, třídní učitelky, provozní zaměstnanci

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Spolupráce s partnery	Mateřská škola spolupracuje s vnějšími partnery.	provozní porady pedagogické rady	dle rozpisu	pedagogové, provozní zaměstnanci
Pedagogické vedení školy	Vedení školy aktivně řídí, pravidelně monitoruje a vyhodnocuje práci školy a přijímá účinná opatření.	hospitace, rozvojové pohovory	dle rozpisu	ředitelka
Klima školy - vztahy pedagogů k dětem, rodičům a sobě navzájem	Vedení školy aktivně vytváří zdravé školní klima – pečuje o vztahy mezi pedagogy, dětmi i vzájemné vztahy mezi pedagogy a dětmi a jejich rodiči a o vzájemnou spolupráci všech aktérů. Pedagogové důsledně uplatňují při komunikaci s dětmi, rodiči a kolegy vstřícný, respektující přístup.	rozhovory, hospitace, pozorování	dle rozpisu, průběžně	ředitelka, pedagogové
Vzdělávání a osobní růst pedagogů	Vedení školy cíleně pečuje o naplnění relevantních potřeb každého pedagoga a jeho profesní rozvoj, vytváří podmínky pro výměnu pedagogických zkušeností s dalšími školami a účinně podporuje začínající pedagogy. Vedení školy klade důraz na vlastní profesní rozvoj. Pedagogové aktivně spolupracují na svém profesním rozvoji.	rozhovor, plán osobního rozvoje a DVPP, realizace vzdělávacích aktivit, plán uvádění začínajícího učitele, autoevaluace učitele, vedení praxí, osobní portfolia	1x ročně	pedagogové, ředitelka
Materiální oblast	Vedení školy usiluje o optimální materiální podmínky vzdělávání a pečuje o jejich účelné využívání.	formulář Požadavky na nákup, dotazník Materiální podmínky	2x ročně	zástupkyně ředitele
Kvalita pedagogického sboru	Pedagogové jsou pro svou práci kvalifikovaní a odborně zdatní a ke své práci přistupují profesionálně. Pedagogové aktivně spolupracují a	výběrové řízení, hospitace, rozvojové pohovory	příležitostně	ředitelka, pedagogové

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
	poskytují si vzájemně podporu a zpětnou vazbu. Pedagogové podporují rozvoj demokratických hodnot a občanské angažovanosti.			
Vzdělávání - individuální přístup, metody a formy	Pedagogové systematicky promýšlejí a připravují vzdělávání v souladu s vědomostními, dovednostními i postojeovými cíli definovanými v kurikulárních dokumentech školy a individuálními potřebami dětí. Pedagogové využívají široké spektrum výchovně-vzdělávacích strategií pro naplnění stanovených cílů. Pedagogové systematicky sledují vzdělávací pokrok každého dítěte a při plánování a realizaci vzdělávání zohledňují individuální potřeby dětí. Pedagogové se ve své práci zaměřují na sociální a osobnostní rozvoj dětí.	hospitace, vzájemné hospitace, autoevaluace, diagnostická portfolia dětí	dle rozpisu autoevaluace 1x ročně	pedagogové, ředitelka
Vzdělávací výsledky	Mateřská škola soustavně získává informace o posunech výsledků každého dítěte ve všech vzdělávacích oblastech a reaguje na ně vhodnými pedagogickými opatřeními. Výsledky vzdělávání dětí odpovídají očekávaným výsledkům podle vzdělávacích programů. Mateřská škola sleduje a vyhodnocuje úspěšnost dětí v průběhu, při ukončování předškolního vzdělávání a dle možností i v dalším vzdělávání a	diagnostika portfolio hodnocení PO, IVP, Plán plnění PO	průběžně, nejméně 1x ročně dle požadavků ŠPZ	třídní učitelky

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
	aktivně s výsledky pracuje v zájmu zkvalitnění vzdělávání.			
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	Mateřská škola vytváří každému dítěti a jeho rodině rovné příležitosti ke vzdělávání bez ohledu na jeho pohlaví, věk, etnickou příslušnost, kulturu, rodný jazyk, náboženství, rodinné zázemí, ekonomický status nebo potřebu podpůrných opatření. Mateřská škola poskytuje účinnou podporu všem dětem s potřebou podpůrných opatření. Mateřská škola věnuje patřičnou pozornost osobnostnímu rozvoji dětí, rozvíjí u nich otevřenost, toleranci a respekt vůči jinakosti a dbá na to, aby žádné dítě nebylo vyčleňováno z kolektivu.	IVP, Plán plnění PO a jejich vyhodnocování, portfolia, zapojení do projektů bezplatné stravování,	průběžně	třídní učitelky

